

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
61/2009. (V. 14.) FVM
rendelete**

**az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból
nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások
igénybevételének részletes feltételeiről**

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. §-a (3) bekezdésének *a*) és *p*) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a*) pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A támogatás célja

1. §

Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedés célja a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, a környezettudatos gazdálkodás és a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat kialakítása, ezzel összefüggésben a környezet állapotának javítása, minőségi élelmiszer előállítása, valamint a gazdaságok életképességének megtartása és gazdasági hatékonyságának növelése e rendeletben meghatározott célprogramok által előírt kötelezettségvállalások alapján felmerülő többletköltségek és kieső jövedelem ellentételezésének megvalósításával.

Fogalmak

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *állategység*: az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet [a továbbiakban: 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet] 5. számú mel-

léklete alapján meghatározott, a különböző állatfajok állományának együttes számbavételére alkalmas egyenérték;

2. *árvakelés*: a betakarítás folyamán a kultúrnövény elpergett magjaiból kelt növényállomány;

3. *árvíz sújtotta terület*: olyan árvíz járta terület, amely a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (a továbbiakban: MePAR) fizikai blokk szinten feltüntetésre került, és amelyet az Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *cg*) alpontja alapján közleményben jelentet meg;

4. *átállási időszak*: a nem ökológiai gazdálkodásról az ökológiai gazdálkodásra való átállásra meghatározott átmeneti időszak, amelynek folyamán már az ökológiai gazdálkodásról szóló rendelkezések alkalmazására kerül sor;

5. *bővített talajvizsgálat*: a talaj pH, K_A, vízben oldható sók, humusz, CaCO₃, P₂O₅, K₂O, NO₂+NO₃, Na, Mg, SO₄, Mn, Zn, Cu paraméterekre történő vizsgálata;

6. *búvóhely*: olyan hasznos ízeltlábúak számára fából, nádból, lyukas téglából, agyagból vagy ezen anyagok együttes felhasználásával készített menedék, ahol azok szaporodhatnak, valamint menedéket találhatnak az időjárás viszontagságai ellen;

7. *célprogram*: agrár-környezetvédelmi célkitűzések megvalósítását elősegítő egyes gazdálkodási előírások összessége;

8. *célprogram csoport*: azonos hasznosítási irányba tartozó célprogramok;

9. *erdősítési intézkedés*: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 88/2007. (VIII. 17.) FVM rendelet szerint igénybe vehető támogatás;

10. *egybeművelt tábla*: egy fizikai blokk területén belül több földhasználó által azonos növénykultúra művelésére használt (azonos hasznosítású) összefüggő földterület, amely esetében az egyes földhasználók által hasznosított területek határai a fizikai ellenőrzés során nem különíthetők el;

11. *előzetesen támogatásra jogosult*: az a kérelmező, aki a támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezik;

12. *elővetemény*: a főnövényt megelőzően termesztett növény;

13. *Érzékeny Természeti Területek (a továbbiakban: ÉTT)*: az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet alapján a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

14. *fás szárú energetikai célú ültetvény*: a fás szárú energetikai ültetvények telepítésének engedélyezése, telepítése, művelése és megszüntetése részletes szabályairól, valamint ezen eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról

szóló 45/2007. (VI. 11.) FVM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott fajú, illetve fajtájú fás szárú növényekből létesített, biológiai energiahordozó termesztését szolgáló növényi kultúra, amelynek területe az 1500 négyzetmétert meghaladja;

15. *felhagyott szőlőültetvény*: az a szőlőültetvény, amely a szőlészeti és borászati adatszolgáltatás rendjéről és a nem hegyközségi településeken a közigazgatási feladatokat ellátó hegyközségek meghatározásáról szóló 96/2004. (VI. 3.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti szőlő ültetvénykataszter alapján a felhagyott kategóriába tartozik;

16. *fizikai blokk*: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet (a továbbiakban: MePAR rendelet) 1. § a) pontjában meghatározott terület;

17. *forgatásos talajművelés*: különböző mélységű szántásos talajművelés;

18. *földhasználati terv*: a földhasználó által egy gazdálkodási évre vonatkozóan készített, a célprogramba vont földterületek vetésszerkezetére vonatkozó dokumentum, amely figyelembe veszi az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet, valamint e rendelet 16. § (1) bekezdése szerinti vetésváltási szabályokat, a termőhelyi adottságokat és a tápanyag-gazdálkodási tervet is;

19. *földhasználó*: adott földterület viszonylatában az a hasznosításra jogosult személy, aki az ezzel összefüggésben felmerülő költségeket, illetve kockázatot viseli;

20. *főnövény*: az a növény, amely az adott gazdálkodási évben a leghosszabb ideig foglalja el a területet, és amit a földhasználó az adott évi kifizetési kérelmében megjelölt;

21. *gazdálkodási napló*: a 21. számú melléklet szerinti dokumentum, amelyet a földhasználó a gazdasága teljes területére vonatkozóan, a támogatási időszakban, az adott gazdálkodási évben végzett mezőgazdasági tevékenységéről vezet;

22. *gazdaság*: a támogatásra jogosult által mezőgazdasági tevékenység céljából hasznosított mezőgazdasági területek, állatok, épületek és eszközök összessége;

23. *gazdálkodási év*: a tárgyév szeptember 1-jén kezdődő és a következő év augusztus 31-ig tartó időszak;

24. *hajtásos termesztés*: zárt légtérű berendezésben (fóliasátor vagy üvegház) történő növénytermesztés;

25. *hasznosítási irány*: szántó, gyeplé, ültetvény, vizes élőhely;

26. *homogén ültetvény*: legalább 95%-ban egy növényfaj azonos vagy különböző korú egyedeiből álló ültetvény;

27. *hívelyes növény*: bab, borsó fajok, lencse, takarmánybüköny, csillagfűrt, szójabab, szegletes lednek, földimogyoró;

28. *intézkedés*: az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok összessége;

29. *kaszáló*: kizárólag kaszálással hasznosított gyeplé terület;

30. *kedvezőtlen adottságú terület*: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások esetében a kedvezőtlen adottságú területek és az azokhoz tartozó települések megállapításáról szóló 24/2007. (IV. 17.) FVM rendelet alapján meghatározott, a MePAR fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

31. *kérelmező*: támogatási kérelmet benyújtó földhasználó;

32. *kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület*: egy célprogramba bevitt és egy egységként meghatározott, összefüggő, egy fizikai blokkon belüli, jól láthatóan elkülönített földterület (15. számú melléklet szerinti ábra);

33. *legelő*: olyan gyepterület, amelynek hasznosítása az őszi tisztító kaszáláson kívül legfeljebb évi egy kaszálás mellett az adott célprogramban legeltethető állatállomány legeltetésével történik;

34. *levélanalízis*: a levelek olyan laboratóriumi vizsgálata, amely alkalmas annak megállapítására, hogy az adott növény a talajban található felvehető tápanyagok közül melyeket és milyen mértékben hasznosítja;

35. *lófélék*: ló, szamár, öszvér;

36. *madárbarát kaszálás*: olyan kaszálás, amelyet a kaszálendő terület középpontjából vagy a táblaszél mellől indulva, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül, vadriasztó lánc használata mellett végeznek;

37. *madárodú*: mezőgazdasági területeken előforduló madárfajok táplálkozási, illetve fészkelési lehetőségeinek bővítésére szolgáló berendezés;

38. *Magas Természeti Értékű Területek (a továbbiakban: MTÉT)*: az ÉTT felülvizsgálata során kialakított, a 6. számú mellékletben felsorolt és a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt mintaterületek, amelyek termésvédelmi célú célprogramok igénybevételére van lehetőség;

39. *másodvetés*: a főnövény után a következő gazdálkodási év első növényének vetéséig betakarított, vagy zöldtrágya-növényként talajba forgatott kultúra;

40. *MePAR*: a Tv. 31. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a MePAR rendeletben szabályozott rendszer;

41. *mezőgazdasági hasznosítású terület*: adott gazdálkodási évben az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet [a továbbiakban: 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet] szerinti egységes kérelemben bejelentett szántó, gyeplé, ültetvény és konyhakert összes területe, amely a MePAR-ban lehatárolt támogatható területre esik;

42. *mezőgazdasági parcella*: egy vagy több szomszédos táblából álló összefüggő földterület, amelyen egy növénycsoportot termeszt egy földhasználó (15. számú melléklet szerinti ábra);

43. *mozaikos, kisparcellás növénytermesztés*: a hagyományos tájkép megőrzése céljából történő természetkímélő szántóföldi gazdálkodási mód, ahol az egyes táblák mérete szántóföldi zöldség-növénytermesztés esetén legfeljebb 0,5 hektár, egyéb szántóföldi növénytermesztés esetén legfeljebb 2 hektár;

44. *módosítás*: a támogatási igény növelésére irányuló adatváltozás bejelentése;

45. *Natura 2000 terület*: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 5. §-ának előírásai szerint a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

46. *nitrátérzékeny terület*: a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet mellékletében felsorolt területek;

47. *növénycsoport*: olyan növényfajok vagy növényfajták összessége, amelyekre ugyanazon hektáronkénti támogatási összeg vonatkozik;

48. *ökológiai státuszú földterület*: az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 834/2007/EK rendelet) alapján az ökológiai gazdálkodásra történő átállás alatti terület vagy az ökológiai gazdálkodásra átállt terület;

49. *pihtetett terület*: természetből legalább egy gazdálkodási évre kivont szántóterület;

50. *pillangós növények*: a hüvelyes növények és szálaspillangós takarmánynövények összessége;

51. *pontosítás*: a módosításon kívül minden más adatváltozás bejelentése, ideértve a hátrányos jogkövetkezmény mellőzésére vagy csökkentésére irányuló bejelentést is, amelynek tárgya nem visszavonás, vis maior bejelentés, vagy a hasznosító személyében bekövetkezett változás;

52. *részleges kizárás*: hivatalból indult eljárás alapján a célprogramba bevitt földterület vagy a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintő területcsökkentés;

53. *részleges visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján a célprogramba bevitt földterület egy részét érintő területcsökkentés;

54. *sérülékeny vízbázis védőterület*: a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet mellékletének A/2. részében felsorolt területek;

55. *szarvasmarhafélék*: szarvasmarha, bivaly, bölény;

56. *szálaspillangós takarmánynövények*: lucerna, búkőny-félék, vöröshere, biborhere, fehér here, korcshere, perzsa here, alexandriai here, somkóró, takarmány baltacím, szarvaskerep, nyúlzapuka, szeradella, borsó, tarka koronafürt, görögszéna, fehérvirágú somkóró vagy ezen növények keveréke;

57. *széleróziós mintaterület*: a 7. számú mellékletben foglaltak szerint a Homokhátság és a Nyírség MePAR-ban

meghatározott, fizikai blokk szinten lehatárolt mintaterületei;

58. *szemeskukorica*: vetőmag kukorica, kukorica;

59. *szórványgyümölcsös*: olyan szórt vagy szabályos elrendezésű homogén vagy vegyes gyümölcsfajokból álló ültetvény, amelyben hektáronként 30–150 darab, dió esetén 30–80 darab egyedülálló gyümölcsfa vagy cserjésedő, illetve sarjakat nevelő gyümölcsstermő haszonnövény található;

60. *tanya*: az a lakott terület, amely tanyaként vagy majorként, vagy mezőgazdasági termelés céljára létesített külterületi lakó- és gazdasági épületként van regisztrálva az ingatlan-nyilvántartásban;

61. *tábla*: a mezőgazdasági parcellán belüli, azonos hasznosítási irányú összefüggő földterület, amelyen egy földhasználó egy növényfajt termeszt, beleértve a takarmánykeverékeket és a vegyesgyümölcsösöket is (15. számú melléklet szerinti ábra);

62. *táblaforgó*: a táblán belül a művelési fogások két végén kialakuló, a termőterület szerves részét képező, ideiglenes útjellegű, keresztfogásként külön munkával művelt, vetett vagy vetetlen üresjárat fordulószáv;

63. *támogatási időszak*: 2009. szeptember 1. és 2014. augusztus 31. közötti időszak, kivéve a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1. pontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogramot, amely esetében 2009. szeptember 1. és 2019. augusztus 31. közötti időszak;

64. *támogatásra jogosult*: az az előzetesen támogatásra jogosult, aki a véglegesen jóváhagyott területeket tartalmazó területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezik;

65. *támogatott terület*: a véglegesen jóváhagyott területeket tartalmazó területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban megjelölt terület;

66. *tápanyag-gazdálkodási terv*: a talajvizsgálat, valamint adott célprogramok esetében a levélanalízis eredményei alapján számított, szerves trágyával, műtrágyával, vagy egyéb, a növénytáplálás céljából legfeljebb kijuttatandó hatóanyagok évenkénti mennyiségét meghatározó terv;

67. *teljes kérelem visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján az intézkedésbe bevitt földterület egészét érintő területcsökkentés;

68. *teljes célprogram visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján a célprogramba bevitt földterület egészét érintő területcsökkentés;

69. *tüllegeltetés*: a gyeppel olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása, amelynek során a gyeppel állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyeppel foltokban kiritkul, a talajfelszín fedetlenné válik;

70. *vadriasztó lánc*: a kaszálógép mellé vagy elé szerelhető olyan vadriasztó eszköz, amely alkalmas arra, hogy a kaszálás során a magas növényzetben megbúvó állatokat elriassza, menekülésre készítse;

71. *Vásárhelyi Terv továbbfejlesztésének mintaterülete*: a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény alapján külön jogszabályban meghatározott földrészeteknek a MePAR tematikus rétegének megfelelően lehatárolt, a 8. számú mellékletben foglalt, a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján az IH által közleményben megjelölt területei;

72. *zárlati károsító*: potenciális gazdasági jelentőségű károsító, amely a veszélyeztetett területen még nem fordul elő vagy előfordul, de nem terjedt el és hatósági határozat alapján védekezést folytatnak ellene;

73. *zóna*: természetvédelmi szempontú, a támogatási kérelmek pontozása során eltérő pontértékkel rendelkező terület besorolási kategória, amely meghatározza, hogy mely természetvédelmi célprogramok vehetők igénybe az adott MTÉT területen;

74. *zöldugar*: legfeljebb három gazdálkodási évig tartó állandó vagy időszakos zöld növényi borítottság, amelyet legalább három fajból álló magkeveréssel, ebből legalább egy pillangós faj alkalmazásával alakítottak ki;

75. *zöldtrágya-növény*: olyan vetett növényfaj, amely növénytakaróként beborítja a talajt és a fejlődése vegetatív szakaszában, de legkésőbb virágzáskor teljes tömegében a talajba bedolgozásra kerül a talajtermékenység javításának céljából. Az árvelés nem minősül zöldtrágya-növénynek;

76. *zsombékos*: időszakosan vízzel borított területen kialakuló, csomókban fejlődő növényekből álló, magasfűvű, oszlopos gyepes társulások összessége, amelyekre jellemző, hogy a növényzet növekedése révén szembeűnő felszíni egyenlőtlenségek jönnek létre. A növényzet alatt rendszeres a tőzegképződés.

A támogatott célterületek, a támogatás jellege

3. §

(1) E rendelet alapján az alábbi agrár-környezetgazdálkodási célprogramokhoz vehető igénybe terület alapú, vissza nem térítendő támogatás:

a) szántóföldi agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

- aa) integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram;
- ab) tanyás gazdálkodás célprogram;
- ac) ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram;
- ad) természetvédelmi zonális célprogramok:

1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,
2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram,
3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,

4. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram;

ae) erózió elleni célprogramok:

1. vízerózió elleni célprogram,
2. szélerózió elleni célprogram;

b) gyepgazdálkodási agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

- ba) extenzív gyepgazdálkodási célprogram;
- bb) ökológiai gyepgazdálkodási célprogram;
- bc) gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok:

1. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,
2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram;

bd) szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramjai:

1. környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram,
2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram;

c) ültetvényekre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

- ca) integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram;
- cb) ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram;
- cc) hagyományos gyümölcsstermesztés célprogram;
- d) vizes élőhely földhasználathoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

da) nádgazdálkodás célprogram;

db) természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékos, sásos területek gondozása célprogram;

dc) vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram.

(2) Az (1) bekezdés szerinti célprogramokhoz kapcsolódó támogatások igénybevételének részletes feltételeit, valamint a támogatási időszak alatt célprogramonként vállalt kötelezettségeket a II. fejezet tartalmazza.

(3) A célprogramok rendszerét az 1. számú melléklet tartalmazza.

A támogatás igénybevételének kérelmezőkre vonatkozó feltételei

4. §

(1) A támogatás igénybevételére a kérelmező akkor jogosult, ha megfelel a II. fejezetben meghatározott, az általa vállalt egyes célprogramok jogosultsági feltételeinek.

(2) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, a támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek olyan, teljes körűen, minden kérelmező esetén és adminisztratív úton ellenőrizhető követelmények, amelyeknek a teljes támogatási időszak alatt meg kell felelni.

(3) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően az 59. § (2) bekezdés c) pontja szerinti támogatási jogosultsági feltételnek kizárólag a támogatási kérelem benyújtásakor kell megfelelni.

(4) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 73. § (2) bekezdés *c)*–*d)* pontjai, valamint a 74. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti támogatási jogosultsági feltételek esetében a 45. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti ellenőrzés keretében történik a követelményeknek való megfelelés vizsgálata.

(5) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei olyan, teljes körűen, minden támogatásra jogosult esetén és adminisztratív úton ellenőrizhető követelmények, amelyeknek minden kifizetési évben meg kell felelni.

5. §

(1) A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a földhasználó a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett, legkésőbb 2009. szeptember 1-jétől kezdődően, a támogatási időszak teljes időtartamára vonatkozóan jogosult a támogatható földterület használatára, amelyről a támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozni kell.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően belterületi, művelés alól kivett területeken a támogatás igénybevételének feltétele, hogy ezeket a területeket a földhasználó mezőgazdasági művelésre használja, és legkésőbb 2009. szeptember 1-jétől jogosult a földterület használatára, vagy a földterület tulajdonosa legyen, amelyről a támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozik.

(3) Amennyiben adott földterület tekintetében a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) gyakorolja a tulajdonosi jogokat és a földhasználó az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően nem rendelkezik földhasználati joggal a teljes támogatási időszakra, akkor legkésőbb 2009. szeptember 1-jétől rendelkeznie kell az MNV Zrt. vagy a vagyonkezelő arra vonatkozó nyilatkozatával, hogy a támogatható földterületet a teljes támogatási időszak alatt használhatja, és erről a földhasználónak nyilatkoznia kell a támogatási kérelem benyújtásakor.

(4) Azon földterületek tekintetében, amelyek felett a MNV Zrt. gyakorolja a tulajdonosi jogokat, a 2014. január 1. és 2014. szeptember 1. között megszűnő földhasználati szerződés esetén a földhasználati jogosultság támogatási feltétel nem sérül.

(5) Osztatlan közös tulajdonban álló földrészlet esetén támogatás csak abban az esetben igényelhető, ha a földhasználó a támogatási időszak teljes időtartamára:

a) a tulajdonosok által tulajdoni hányaduk arányában, szótöbbséggel hozott döntés alapján használja a közös tulajdonban álló földrészlet támogatással érintett részét vagy egészét, vagy

b) a földrészlet támogatással érintett területének elkülönült használatára a tulajdonosok közötti érvényes használati megosztás, megállapodás alapján jogosult.

6. §

(1) A célprogramonként támogatható növényfajok listáját a 9. számú melléklet tartalmazza.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a szántóföldi célprogram csoportban jogosult zöldségnövények körét a 10. számú melléklet tartalmazza.

(3) A vetőmag célra termesztett fűfélék a szántóföldi célprogram csoportok keretén belül jogosultak a támogatásra.

(4) Zöldségnövény hajtatasos termesztése nem támogatható egyik célprogramban sem.

(5) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a 11. számú melléklet tartalmazza a jogosult ültetvények körét, támogatási összegenkénti csoportosításban.

(6) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti célprogramok esetében a felhagyott szőlőültetvények nem jogosultak támogatásra.

Jogosult területek

7. §

(1) Egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre kizárólag egy agrár-környezetgazdálkodási célprogram alapján igényelhető területalapú támogatás.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)*–*ae)* alpontjai, *b)* pont *bc)*–*bd)* alpontjai, továbbá *d)* pont *db)*–*dc)* alpontjai alapján kizárólag a fizikai blokk szinten, illetve a fizikai blokkon belüli szinten a MePAR-ban lehatárolt területek után igényelhető támogatás.

(3) A (2) bekezdésekben szereplő területek fizikai blokkazonosító szinten meghatározott listáját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján e rendelet hatálybalépését követő 15 napon belül teszi közzé.

(4) A területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek a MePAR változása következtében nem veszítik el támogatási jogosultságukat.

(5) Egy adott területre akkor vehető igénybe támogatás, ha a célprogramba bevitt kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területet a célprogramban előírtaknak megfelelően hasznosítják.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltakon túl a támogatás igénybevételének további feltétele egy adott területre vonatkozóan, hogy a területazonosítási kérelmen megadásra kerüljenek a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület elhelyezkedését az Egységes Országos Vetületi Rendszerben legalább 3 méter pontossággal megadó koordináták (a továbbiakban: EOVS koordináták).

(7) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ab*) alpontja szerinti tanyás gazdálkodás célprogram esetében a célprogramba bevinni kívánt földterület nagyobb, mint 50 hektár, akkor az 50 hektárt meghaladó területrészt nem támogatható.

(8) A 3. § (1) bekezdés *a*)–*c*) pontjai szerinti célprogramok esetében a támogatható terület a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 73/2009/EK rendelet) 124. cikk (2) bekezdésében meghatározott terület.

8. §

(1) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontja, illetve *a*) pont *bc*) alpontja és *bd*) alpontjának 2. pontja szerinti célprogramok támogatásának igénybevételére a 6. számú melléklet szerinti MTÉT egységek meghatározott zónáinak a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ae*) alpontjának 2. pontja szerinti célprogram támogatásának igénybevételére a 7. számú mellékletben meghatározott mintaterületeknek a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ae*) alpontjának 1. pontja, illetve *b*) pont *bd*) alpontjának 1. pontja szerinti célprogramok esetében a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület lejtésszöge alapján abban az esetben igényelhető támogatás, ha a terület több mint 50%-a a fenti célprogramokra előírt lejtésszögű.

(4) A 3. § (1) bekezdés *d*) pont *db*)–*dc*) alpontjai szerinti célprogramok támogatásának igénybevételére a 8. számú mellékletben meghatározott mintaterületek mélyártereinek a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

9. §

(1) Amennyiben a tábla területe túlnyúlik a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határain, a vállalt kötelezettségeket a teljes táblán be kell tartani, azonban támogatás csak a kötelezettségvállalással érintett táblarészre nyújtható.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti túlnyúlt terület egy másik kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területet érint, akkor a nagyobb kötelezettségvállalással

érintett egybefüggő terület célprogramjának előírásait kell a teljes tábla területén betartani, azonban a tábla vonatkozásában a támogatási jogosultság és a támogatási összeg megállapításakor a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen belüli táblarész kerül elfogadásra.

(3) Ha a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határain túlnyúló táblarészen meg nem felelés kerül megállapításra, a jogkövetkezményeket a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen belüli táblarész vonatkozásában kell alkalmazni.

(4) Az intézkedés keretében egybeművelt tábla nem jogosult támogatásra.

(5) A terület azonosítása során használt kategóriák (tábla, mezőgazdasági parcella, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület) egy fizikai blokkon belüli szemléltető ábráját a 15. számú melléklet tartalmazza.

Állategységhez kötött jogosultsági szempontok

10. §

(1) A 3. § (1) bekezdés *b*) pontjában, valamint *d*) pontjának *db*)–*dc*) alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatásra az a kérelmező jogosult, aki a II. fejezet szerinti legeltethető állatokra vonatkozóan a támogatási időszak teljes időtartama alatt a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet alapján vezetett nyilvántartásban az állatállomány tartójaként szerepel, valamint eleget tesz:

a) szarvasmarhafélékre vonatkozóan a szarvasmarha fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendeletben,

b) lófélékre vonatkozóan az egyes állatfajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 29/2000. (VI. 9.) FVM rendeletben,

c) juh-, kecskefajokra vonatkozóan a juh- és kecskefajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 47/2005. (V. 23.) FVM rendeletben előírt, az állatállományra vonatkozó bejelentési kötelezettségeknek.

(2) A kifizetési kérelem adminisztratív ellenőrzése során az állategységhez kötött jogosultság vizsgálatokor az (1) bekezdés *a*)–*c*) pontjaiban hivatkozott nyilvántartásokban szereplő, az egyes célprogramokon belül legeltethető fajok esetében a kérelem benyújtásának gazdálkodási évére meghatározott napi állományadatok éves átlaga alapján számított állategységet kell figyelembe venni, amelyet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) kizárólag az (1) bekezdésben hivatkozott nyilvántartásokból állapít meg.

(3) A célprogramra vonatkozó előírások teljesítésének helyszíni ellenőrzése során az állategység a gazdálkodási napló adatai alapján kerül meghatározásra.

(4) A bérlegeltetés keretén belül legeltetett állatok a célprogramra vonatkozó előírások teljesítésének helyszíni ellenőrzése során figyelembe vehetők, azonban a jogosultsági feltételek megállapításakor nem.

Kötelezettségek vállalásának általános feltételei

11. §

(1) A támogatásra jogosultnak a kötelezettségvállalással érintett teljes területen a támogatási időszak öt éves időtartama alatt végig be kell tartania az általa vállalt célprogram előírásait.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpont 1. pontjában szereplő környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a támogatási időszak tíz év.

(3) Valamennyi célprogram esetében a kötelezettségvállalás kezdő időpontja 2009. szeptember 1.

(4) A támogatásra jogosultnak a teljes támogatási időszak alatt gazdasága teljes területén be kell tartania:

a) a 73/2009/EK rendeletben rögzített irányelvek alapján a külön jogszabályokban meghatározott – a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó előírások egyik részét képező – jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket,

b) a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó előírások másik részét képező, az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú mellékletében foglalt, „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartására vonatkozó előírásokat (a továbbiakban: HMKÁ előírások),

c) a 16. számú melléklet szerint a tápanyag-gazdálkodásra, valamint

d) a 17. számú melléklet szerint a növényvédőszerhasználatra vonatkozó minimumkövetelményeket.

(5) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bc)* alpontja, *bd)* alpontjának 2. pontja, valamint *d)* pont *db)–dc)* alpontjai szerinti célprogramok keretében támogatott területen felszíni vízállás található, úgy ennek tekintetében nem kell alkalmazni a (4) bekezdés *b)* pontja szerinti előírásokat, ha ezzel kapcsolatban vis maior kérelmet nyújtott be a támogatásra jogosult székhelye vagy lakhelye szerinti illetékes MVH megyei kirendeltséghez.

(6) A célprogramok teljesítéséhez köthető legfontosabb adminisztrációs tevékenységek összefoglaló táblázatát a 22. számú melléklet tartalmazza.

12. §

(1) A támogatásra jogosult köteles a támogatási időszak alatt az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program I. és II. intézkedéscsoportjához kapcsolódó képzések tárgyában

nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2008. (X. 22.) FVM rendelet alapján szervezett agrár-környezetgazdálkodási képzésen mindkét képzési időszak folyamán egy-egy alkalommal részt venni.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában az első képzési időszak a támogatási időszak első és második gazdálkodási évét, a második képzési időszak a támogatási időszak harmadik, negyedik és ötödik gazdálkodási évét foglalja magában.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpont 1. pontjában szereplő célprogram vonatkozásában is.

(4) Az (1) bekezdés szerinti képzésen a támogatásra jogosultnak kell részt vennie. Amennyiben a támogatásra jogosult nem természetes személy, a képzésen a vezető tisztségviselőnek, képzésre kijelölt alkalmazottnak vagy tagnak kell részt vennie. Családi gazdaság esetében a képzésen a családi gazdaság vezetőjének vagy a családi gazdaság tagjának kell részt vennie.

A szántóföldi és az ültetvény célprogram csoportokra vonatkozó különleges kötelezettségek

13. §

(1) A 3. § (1) bekezdésének *a)* és *c)* pontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatásra jogosult köteles a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, és a célprogram utolsó gazdálkodási évében a támogatásba bevont területre vonatkozóan bővített talajvizsgálatot végeztetni.

(2) A talajvizsgálat elvégzése során:

a) a talajvizsgálathoz szükséges átlag talajmintákat kell venni;

b) egy átlagminta legfeljebb öt hektár nagyságú területet fedhet le;

c) a talajmintavételt a 18. számú melléklet szerinti betartandó követelmények betartásával bárki elvégezheti;

d) a talajvizsgálatot csak a megfelelő vizsgálati paraméterekre akkreditációval rendelkező talajlaboratóriumok végezhetik el, mely talajlaboratóriumokról az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján közleményt tesz közzé;

e) öt hektárnál kisebb kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek esetében legalább egy mintavétel szükséges.

(3) Több földhasználó szomszédos, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területei azonos célprogram csoportokban való részvétel esetén összevonhatók a mintavétel szempontjából.

(4) A (3) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti célprogram csoport esetében ki-

zárólag az azonos ültetvénycsoporttal borított kötelezettségvállalással egybefüggő területek vonhatók össze.

(5) A (3)–(4) bekezdés szerinti esetekben valamennyi földhasználónak rendelkeznie kell a talajlaboratórium által a talajminta leadásáról kiállított átvételi igazolás másolati példányával, illetve a vizsgálati eredményével.

(6) A támogatási időszakot megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben vett talajminták alapján készült talajvizsgálatok akkor fogadhatók el, ha a talajminták akkreditált talajlaboratóriumba való leadására 2008. szeptember 1. és 2010. augusztus 31. között került sor. A talajminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a talajlaboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(7) A támogatási időszak utolsó évében a talajvizsgálat-hoz szükséges talajminták akkreditált talajlaboratóriumba való leadásának kezdő időpontja 2013. szeptember 1., végső időpontja 2014. augusztus 31. A talajminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a talajlaboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(8) A (6) bekezdés vonatkozásában a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendeletben foglalt intézkedés (a továbbiakban: NVT AKG intézkedés) ötödik gazdálkodási évében, azaz 2008. szeptember 1. és 2009. augusztus 31. között végzett, az ugyanazon földterületre vonatkozó teljes vagy bővített talajvizsgálat eredménye jelen célprogramok esetében elfogadásra kerül.

14. §

(1) A támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben végzett talajvizsgálati eredmények alapján évente célprogramonként külön tápanyag-gazdálkodási tervet kell készíteni és végrehajtani. Amennyiben nem áll rendelkezésre talajvizsgálati eredmény, úgy egyszerűsített mérlegszámítási módszer alapján a területre vonatkozó öt évnél nem régebbi talajvizsgálati eredmény felhasználásával, vagy a tervezett termésszinthez meghatározott tápanyagigénnyel kell elkészíteni a tápanyag-gazdálkodási tervet.

(2) A 3. § (1) bekezdésének *c)* pontjának *ca)*–*cb)* alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében a tápanyag-gazdálkodási tervet a talajvizsgálati eredmények,

valamint a 19. számú melléklet szerinti levélanalízis eredménye alapján kell elkészíteni.

(3) A levélanalízist csak a megfelelő vizsgálati paraméterekre akkreditációval rendelkező laboratóriumok végezhetik el, mely laboratóriumokról az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján közleményt tesz közzé.

(4) A levélminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a laboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(5) A tápanyag-gazdálkodási tervnek tartalmaznia kell a növénytáplálás céljára kijuttatandó anyagok típusát (műtrágya, szervestrágya, egyéb termésmenvelő anyag) és

- a)* műtrágya és szennyvíziszap esetén az N, P, K elemre,
- b)* szervestrágya esetén az N elemre vonatkozó kijuttatható hatóanyag hektáronkénti maximális mennyiségét.

(6) Szennyvíziszap kihelyezésére a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet előírásainak betartása mellett van lehetőség.

(7) A tápanyag-gazdálkodási terv elkészítése során:

- a)* a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet [a továbbiakban: 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet] 6. § (1)–(2) bekezdéseiben az egyes növények fajlagos tápanyag igényére meghatározott adatokat kell figyelembe venni;

- b)* meg kell határozni a (4) bekezdés szerint a kijuttatható elem(ek)re vonatkozó hatóanyag hektáronkénti maximális mennyiségét;

- c)* nitrátérzékeny területek esetében az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 4. § (1) bekezdésben meghatározott értékeket nem lehet túllépni;

- d)* tápanyag-utánpótlásra felhasználható anyagok:

- da)* a termésmenvelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 36/2006. (V. 18.) FVM rendeletnek megfelelő anyag;

- db)* EK jelölésű műtrágya;

- dc)* nem engedélyköteles szervestrágya (az állatfaj megadásával).

(8) A tápanyag-gazdálkodási tervben meghatározott kijuttatandó hatóanyag dózisokat túllépni nem lehet.

(9) A 3. § (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott célprogramok esetében a támogatásra jogosult köteles évente célprogramonként külön, a támogatásba bevont területre vonatkozóan földhasználati tervet készíteni vagy készíttetni a 16. § (1) bekezdés szerinti vetésváltási szabályok figyelembevételével. A földhasználati terv tartalmi követelményei az alábbiak:

a) kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területenként az egyes táblák esetében fel kell tüntetni:

aa) a már vetett előveteményt, azaz az előző gazdálkodási év főnövényét vagy másodvetését;

ab) a hasznosításra kerülő főnövények körét, valamint

b) az adott célprogramban rögzített vetésszerkezeti előírások szerinti növénykultúra-csoportok esetében meg kell határozni:

ba) a területnagyságot;

bb) az adott gazdálkodási évre vonatkoztatott százalékos részarányt, valamint

bc) a támogatási időszak teljes egészére vonatkoztatott százalékos részarányt.

(10) A 3. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjának 1. és 4. pontjaiban szereplő célprogramok esetében, amennyiben a támogatási időszak teljes időtartama alatt évelő szálaspillangós takarmánynövények termesztésére kerül sor, földhasználati tervet nem kell készíteni.

15. §

(1) A 14. § (1) bekezdésben foglalt tápanyag-gazdálkodási tervet, illetve a 14. § (9) bekezdésben meghatározott földhasználati tervet évente szeptember 30-ig kell elkészíteni a következő gazdálkodási évre vonatkozóan. Amennyiben a főnövény betakarítására szeptember 30-át követően kerül sor, a terveket a betakarítást követően kell haladéktalanul elkészíteni.

(2) Az elkészített tervektől való eltérést a gazdálkodási naplóban dokumentálni kell az eltérés indoklásával együtt.

(3) A tervek eredeti példányát a támogatási időszak alatt meg kell őrizni.

(4) Az első gazdálkodási évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási tervet és földhasználati tervet legkésőbb a területazonosítási kérelmet jóváhagyó vagy részben jóváhagyó határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell elkészíteni.

(5) A támogatásra jogosult köteles az előző gazdálkodási évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási terv 20. számú mellékletben foglalt adattartalmát évente szeptember 1. és november 30. között, elektronikus úton benyújtani a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalhoz (a továbbiakban: MgSzH). Az első gazdálkodási évre vonatkozó terv fentiek szerinti adattartalmát 2010. szeptember 1. és november 30. között kell benyújtani.

(6) Az akkreditált talajlaboratórium által megküldött talajvizsgálati eredmények az adott gazdálkodási évet követő tápanyag-gazdálkodási tervek elkészítéséhez szolgálnak alapul.

16. §

(1) A vetésváltási szabályok betartását előíró célprogramok esetében a táblaszinten, a HMKÁ előírásokon túl alkalmazandó szabályok az alábbiak:

a) cukorrépa, cékla, takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt csak egyszer termesztendő 4 éven belül;

b) napraforgó, szárazborsó csak egyszer termesztendő 5 éven belül;

c) két hüvelyes növény, illetve hüvelyes növény és szálaspillangós takarmánynövény termesztése között legalább két évnek kell eltelnie;

d) lucerna után hüvelyes növény nem termesztendő;

e) szója, olajrepcse, napraforgó nem követheti egymást a vetésváltásban.

(2) A vetésváltási szabályok teljesítésébe a másodvetést figyelembe kell venni.

(3) A támogatásra jogosult a II. fejezetben meghatározott vetésszerkezetre vonatkozó előírásokat a teljes támogatási időszak alatt a célprogramban támogatott területen, célprogramonként köteles betartani.

(4) Zöldugarra vonatkozó szabályok:

a) az ugaroltatás ideje alatt tilos műtrágya és növényvédő szer alkalmazása;

b) legalább 10 cm magas tarló alkalmazása mellett kaszálást vagy szárzúzást évente, június 15-ét követően lehet végezni;

c) a zöldugart július 30. után lehet feltörni, a növényi részek talajba forgatásával;

d) a zöldugarként hasznosított területen tilos gazdasági haszonállattal legeltetni és magot fogni;

e) termesztett növényeknek csak méhészeti és zöldtrágyázási célú felhasználása lehetséges;

f) a pihentetett terület nem vehető figyelembe zöldugarként.

(5) A 29. § (3) bekezdése szerinti ritka növényfajták termesztése esetén egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen belül a ritka növényfajtát tartalmazó tábla mellett nem lehet ugyanolyan fajú, nem ritka növényfajtaival borított táblát elhelyezni.

(6) Az 58. § (4) bekezdés g) pontja, 59. § (4) bekezdés h) pontja, 60. § (4) bekezdés h) pontja, valamint 65. § (4) bekezdés g) pontja szerinti előírást évelő szálaspillangós takarmánynövény termesztése esetén nem kell alkalmazni az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan.

(7) A 3. § (1) bekezdés a) pontjai szerinti célprogramok esetében a támogatásra jogosultnak az MVH által közleményben közzétett módon be kell jelentenie:

a) zöldtrágyázás megvalósítása esetén a vetés beforgatását megelőző 10 munkanapon belül a zöldtrágyázásra kerülő növényfajt, a munkálat végzésének helyét és időpontját;

b) másodvetés megvalósítása esetén a munkálatok elvégzését követő 10 munkanapon belül az elvetett növényfajt, a munkálat végzésének helyét és időpontját;

c) középmeley lazítás megvalósítása esetén a munkálat végzését követő 10 munkanapon belül a megvalósítás helyét és időpontját.

17. §

(1) A 73. § (4) bekezdés h) pontja, 74. § (4) bekezdés g) pontja, valamint 75. § (4) bekezdés f) pontja szerinti előírás esetében a madárodúkat az ültetvény területén vagy az ültetvény közvetlen környezetében kell elhelyezni, a szélső soroktól legfeljebb 100 m-es távolságban.

(2) A növényvédelem során kizárólag környezetkímélő növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazhatók.

(3) Zárlati károsítók megjelenése esetén a földhasználók a megjelölt célprogramokban az MgSzH megyei növény- és talajvédelmi igazgatóságainak szakmai javaslata alapján az MgSzH Központ engedélyező hatóságának az engedélye szerint gazdálkodási évenként egyszeri alkalmazásra az engedélyezésben foglaltaknak megfelelően felhasználhatják a környezetkímélő besorolásba nem került növényvédőszer-hatóanyagokat.

(4) Az alkalmazható növényvédőszer-hatóanyagokat, azok környezetvédelmi szempontú besorolását (sárga vagy zöld), valamint a hatóanyagokat tartalmazó növényvédő szerek körét az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján a támogatási kérelem benyújtásának évében augusztus 31-ig, ezt követően évente január 31-ig közleményben teszi közzé.

Gazdálkodási naplóval kapcsolatos kötelezettségek

18. §

(1) A támogatásra jogosult a HMKÁ előírások teljesítésének ellenőrzése, valamint a célprogram-előírások teljesítésének ellenőrzése érdekében a gazdasága teljes területén elvégzett tevékenységekről a 21. számú melléklet szerinti gazdálkodási naplót papír alapon vagy elektronikus úton köteles naprakészen vezetni.

(2) A gazdálkodási napló naprakész vezetése alatt az alábbiak értendők:

a) napi bontásban vezetendő a növényvédelmi kezelésről (permetezési napló) szóló nyilvántartás;

b) heti bontásban vezetendő adat az a), c) és d) pontban szereplő adatok kivételével valamennyi művelési adat;

c) havi bontásban vezetendő adat az állatállomány-változás nyomon követése;

d) évi bontásban vezetendő adat a szerveztrágya mérleg nyilvántartása.

(3) A tevékenységeket legkésőbb azok elvégzésétől számított egy héten belül rögzíteni kell a gazdálkodási naplóban.

(4) A gazdálkodási naplót minden év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tartó időszakra, a GN 02-05, valamint GN 16-17 lapok esetében a teljes támogatási időszakra vonatkozóan folyamatosan kell vezetni.

(5) A gazdálkodási napló elektronikus formanyomtatványa az IH, az MVH, valamint az MgSzH honlapján kerül közzétételre. A gazdálkodási napló kitöltési útmutatóját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján legkésőbb 2009. július 1-jéig közleményben teszi közzé.

(6) A gazdálkodási napló eredeti példányát, elektronikus úton történő vezetés esetén a gazdálkodási év lezárását követően kinyomtatott példányát a támogatási időszak végét követő második gazdálkodási év végéig meg kell őrizni.

(7) A támogatásra jogosult köteles a gazdálkodási naplónak, a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján az IH közleményben meghatározott adatait minden év szeptember 1. és november 30. között elektronikus formában benyújtani az MgSzH-hoz. Az első gazdálkodási évről vonatkozó gazdálkodási naplót 2010. szeptember 1. és november 30. között kell benyújtani.

(8) A helyszíni ellenőrzés a gazdálkodási napló eredeti példányára alapján történik.

(9) A gazdálkodási napló (7) bekezdés szerinti adattartalmanak benyújtása vonatkozásában hiánypótlásnak helye nincs.

A monitoring rendszer működtetése

19. §

(1) A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a támogatásra jogosultnak az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott intézkedések monitoring adatszolgáltatási rendjére vonatkozó részletes szabályokról szóló 18/2009. (III. 6.) FVM rendeletben foglaltak szerint évente nyilatkoznia kell a monitoring adatokról.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt monitoring adatszolgáltatáson túl a célprogram-előírások gazdasági és környezeti hatásainak vizsgálata érdekében az IH hatásindikátor monitorozó rendszert működtet az intézkedés teljes időtartama alatt.

(3) A hatásindikátor monitorozó rendszer üzemeltetéséről, működéséről, a kiválasztásra kerülő támogatásra jogosultak szempontrendszeréről, a gyűjtendő adatok köréről, valamint a kiértékelés módszertanáról a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján az IH közleményben rendelkeznek.

(4) A (2) bekezdés szerinti rendszer keretében a támogatásra jogosultak közül reprezentatív mintasokaság kerül kiválasztásra, különösen az alábbi szempontok figyelembevételével:

a) a rendszerbe kiválasztottaknak az intézkedés keretében támogatott összterület 10%-át le kell fednie az országos területi lefedettség szerint;

b) a célprogramok vizsgálata alapján:

ba) gazdasági méretek szerinti csoportok szerint;

bb) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület átlagos mérete szerint;

bc) a földterület természetvédelmi és környezetvédelmi besorolása szerint;

bd) a támogatásra jogosult által a gazdálkodásából az intézkedésbe bevont terület nagysága szerint;

be) a támogatásra jogosult által vállalt célprogramok száma szerint;

c) a támogatásra jogosultak vizsgálata alapján:

ca) az üzemek típusa szerint;

cb) szaktanácsadási szolgáltatás igénybevétele szerint;

cc) az iskolai végzettség szerint.

(5) Az IH a mintasokaság kiválasztási eljárásának döntését követő harminc napon belül írásban értesíti azon támogatásra jogosultakat, akik a (4) bekezdés alapján a mintasokaságra kiválasztásra kerültek.

(6) Az a támogatásra jogosult, aki a mintasokaságba kiválasztásra került, köteles a támogatási időszak alatt, valamint az azt követő gazdálkodási év során a gazdasági, természetvédelmi, talajvédelmi és vízvédelmi hatások monitorozása érdekében

a) a gazdasága teljes területére vonatkozóan a hatásindikátor monitorozó rendszert üzemeltető részére adatokat rendelkezésre bocsátani, valamint

b) a hatásindikátor monitorozó rendszer működése érdekében meghatározott vizsgálatokban közreműködni gazdasága teljes területén.

(7) E kötelezettségek teljesítésével kapcsolatban a támogatásra jogosultat költség nem terheli. A hatásindikátor monitorozó rendszer működésére és a (6) bekezdésben foglalt vizsgálatok elvégzésének költségeire a monitoríngot végző részére az IH az EMVA Technikai Segítségnyújtás intézkedés keretéből nyújt fedezetet.

*A támogatásra jogosult által vállalt kötelezettségekben
bekövetkező változás általános szabályai*

20. §

(1) A támogatási időszak alatt:

a) a 7. § (6) bekezdése szerint beazonosított, a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület elhelyezkedése nem változhat;

b) az *a)* pont szerinti területen elhelyezkedő, azonos célprogramon belüli mezőgazdasági parcellák, illetve táblák határai a támogatási időszak alatt módosíthatók;

c) a mezőgazdasági parcellák, illetve táblák száma gazdasági évenként változhat.

(2) A célprogramok közötti váltás a támogatási időszak alatt nem lehetséges.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontjának 1. és 4. pontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatási időszak alatt nincs lehetőség a szálás pillangós takarmánynövények termesztése és a vegyes szántóföldi növénytermesztés közötti váltásra.

(4) A célprogramba bevitt terület növelésére kizárólag kötelezettségátvállalás révén van lehetőség.

21. §

(1) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *c)* pont *ca)*–*cc)* alpontjaiban meghatározott célprogramoknál a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintően az ültetvény kivágásra, majd újratelepítésre kerül, de az új telepítésű ültetvény után alacsonyabb támogatási összeg igényelhető, úgy a támogatásra jogosult köteles az ültetvény elhelyezkedését legalább 3 méter pontossággal megadó EOV koordinátákat a kifizetési kérelem benyújtására rendelkezésre álló időszakban elektronikus úton benyújtani.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt újratelepített területre az új növényfaj szerint járó alacsonyabb támogatási összeg kerül kifizetésre.

(3) Amennyiben az új telepítésű ültetvény után magasabb hektáronkénti támogatási összeg igényelhető, mint a kivágott növényfajra, úgy a támogatásra jogosult részére az újratelepített terület vonatkozásában a területazonosítási kérelemre hozott határozat alapján járó korábbi támogatási összeg kerül kifizetésre.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt újratelepített terület területazonosításának költségeit a támogatásra jogosult viseli, arra vonatkozóan a 29. § (5) bekezdése szerinti költség nem fizethető ki.

*Kötelezettség megszüntetése egyéb jogcímekekkel
kapcsolatban*

22. §

(1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló, 2006. december 15-i 1974/2006/EK bizottsági rendelet 27. cikk (11) bekezdésének megfelelően a támogatásra jogosult az agrár-környezetgazdálkodási célprogram keretében a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével mezőgazdasági erdősítési intézkedésbe bevonhatja.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt erdősített terület agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága az erdőtelepítés megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, de a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult az (1) bekezdés alapján a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével mezőgazdasági erdősítési intézkedésbe bevonja, de az erdőtelepítést a következő gazdálkodási évben nem kezdi meg, azonban az adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeit teljesíti, akkor az adott gazdálkodási évre vonatkozóan továbbra is jogosult az agrár-környezetgazdálkodási támogatásra.

(4) Fás szárú energetikai célú ültetvény telepítésére, valamint ültetvény telepítése esetében az (1)–(3) bekezdésben foglaltak nem alkalmazandók, ide nem értve a 21. § (1) és (3) bekezdései szerinti ültetvény újratelepítést.

(5) A 3. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott célprogramok esetén a támogatásra jogosult a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év végével az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet [a továbbiakban: 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet] szerinti agrár-erdészeti intézkedésbe bevonhatja.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltak esetén:

a) amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott szántóföldi célprogram csoporton belüli támogatott terület kerül bevonásra, úgy a terület agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága a fásítás, illetve a gyepesítés megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, de a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli;

b) amennyiben a 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott gyepgazdálkodási célprogram csoporton belüli terület kerül bevonásra, úgy a terület támogatásra való jogosultsága megmarad.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult a szántóföldi célprogram csoporton belüli támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet szerinti agrár-erdészeti intézkedésbe bevonja, de a fásítást, illetve a gyepesítést a következő gazdálkodási évben nem kezdi meg, azonban az adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeit teljesíti, úgy az adott gazdálkodási évre vonatkozóan jogosult az agrár-környezetgazdálkodási támogatásra.

(8) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatott területén az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet [a továbbiakban: 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet] 3. § (1) bekezdés *a)* pontjának *aa)*–*ab)* alpontjai szerinti sövénytelepítést vagy mezővédő fásítást, illetve a *b)* pontjának *ba)* alpontja szerinti füves

mezsgye telepítést hajt végre, a beruházás területének agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága a beruházás megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(9) A támogatásra jogosult köteles a (8) bekezdés szerinti, beruházással érintett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület elhelyezkedését legalább 3 méter pontossággal megadó EOVS koordinátákat a kifizetési kérelem benyújtására rendelkezésre álló időszakban elektronikus úton benyújtani.

(10) A (9) bekezdésben foglalt beruházással érintett ismételt területazonosításának költségeit a támogatásra jogosult viseli, arra vonatkozóan a 29. § (5) bekezdése szerinti kifizetés nem igényelhető.

Kötelezettségátadásra vonatkozó szabályok

23. §

(1) A támogatásra jogosult a választott célprogram keretében vállalt kötelezettségét kizárólag a támogatásra való jogosultsággal együtt ruházhatja át.

(2) Földhasználatra vonatkozó szerződés alapján történő földhasználat esetén, amennyiben a támogatás alapját képező terület tulajdonosának személyében változás történik, de a célprogramba bevitt területen továbbra is a földhasználó teljesíti a vállalt kötelezettségeket, a támogatás folyósítását a változás nem érinti.

(3) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén kötelezettséget átadni csak az átadni kívánt célprogram, valamint az intézkedés jogosultsági kritériumainak megfelelő földhasználónak lehet. A kötelezettség átvéőjének a célprogramba bevitt területei vonatkozásában meg kell felelnie a célprogramra vonatkozó jogosultsági feltételeknek.

(4) Kötelezettségátadás esetén a kötelezettség átadójának a célprogramban megmaradó területei vonatkozásában meg kell felelnie a célprogramra vonatkozó jogosultsági feltételeknek.

(5) A gazdálkodó szervezet nevében történt változás esetén a Tv. 29. § (1) bekezdése szerint kell eljárni.

(6) A gazdálkodó szervezet cégformájában történt változás esetén a 25. § (1) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A (3) bekezdés szerinti esetben a jogosultsági feltételek vizsgálatakor a támogatási kérelmek újrapontozására nem kerül sor.

24. §

(1) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnél kisebb terület átadni nem lehet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területhez kapcsolódó e rendelet szerinti jogosultságokat és kötelezettségeket egy földhasználatnak kell átadni.

(3) A kötelezettségátadás és jogutódlás esetén célprogram váltásra nincs lehetőség és a kötelezettségátadás csak teljes gazdálkodási évre vonatkozhat.

(4) A kötelezettség átvállalása a támogatási időszak hátralévő időtartamára vonatkozik.

(5) Kötelezettségátadásra – az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági termelők gazdálkodásához nyújtandó támogatás részletes feltételeiről szóló 83/2007. (VIII. 10.) FVM rendelet szerinti esetek kivételével – a támogatási időszak első gazdálkodási évében nincs lehetőség.

(6) Egy adott területhez kapcsolódó kötelezettség – a jogutódlás és a vis maior esetek kivételével – egyszer adható át.

(7) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén az MVH és az átruházó közötti jogviszonyból származó valamennyi jog az átvevőt illeti meg, és valamennyi kötelezettség az átvevőt terheli.

25. §

(1) A kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet postai úton, egy példányban az MVH által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani a kötelezettségátadást kérelmező székhelye vagy lakhelye szerinti illetékes megyei MVH kirendeltségére a kötelezettség átadó és a kötelezettséget átvállalni kívánó együttes aláírásával. A támogatási időszak folyamán a kötelezettség átadására vonatkozó kérelem beadási határidők az alábbiak:

a) a 2010/2011., azaz a második gazdálkodási év vonatkozásában: 2010. augusztus 31.;

b) a 2011/2012., azaz a harmadik gazdálkodási év vonatkozásában: 2011. augusztus 31.;

c) a 2012/2013., azaz a negyedik gazdálkodási év vonatkozásában: 2012. augusztus 31.;

d) a 2013/2014., azaz az ötödik gazdálkodási év vonatkozásában: 2013. augusztus 31.

(2) A 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjának 1. pontjában meghatározott környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet az 5. gazdálkodási évet követően évente augusztus 31-ig lehet benyújtani az azt követő gazdálkodási évekre vonatkozóan.

(3) Az (1) bekezdés szerinti kérelemben több terület átadását is lehet kérelmezni, figyelemmel a 24. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra.

(4) Egy gazdálkodási évben egy támogatásra jogosult legfeljebb egy kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet nyújthat be.

(5) Az átadónak biztosítania kell az átvevő részére a kötelezettségnek a korábbi időszak alatti teljesítését igazoló dokumentumok mindkét fél által aláírt másolati példányát, így különösen a gazdálkodási napló másolati példányát, a földterület EOV koordinátákkal történt beazonosításának eredményeit, valamint ha célprogram előírásai megkövetelik, a tápanyag-gazdálkodási terv, a földhasználati terv másolati példányát és a talajvizsgálati eredményeket.

(6) A kötelezettség átvevője nem lehet olyan földhasználó, aki az intézkedésben támogatásra jogosult volt, de valamely adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés megállapításai alapján a teljes támogatási időszakra vonatkozóan kizárásra került az átvállalni kívánt célprogramból vagy az agrár-környezetgazdálkodási intézkedésből.

(7) A kötelezettség átvevőjének az (1) bekezdés szerinti kérelemre hozott adó vagy részben helyt adó határozat kézhezvételét követően az adott területre vonatkozóan a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet szerinti egységes kérelemmel együtt május 15-ig kifizetési kérelmet kell benyújtania az illetékes megyei MVH kirendeltséghez. Amennyiben a döntés kézhezvétele ezen időpontig nem történik meg, a kifizetési kérelmet a kötelezettség átadásáról szóló kérelemben foglalt területadatoknak megfelelően kell kitölteni.

(8) Amennyiben nem állapíthatóak meg egyértelműen az (1) bekezdés alapján benyújtott kérelem esetén a kötelezettségátadás feltételei, úgy az MVH személyes egyeztetést kezdeményezhet.

(9) A kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet a benyújtást követő 60 napon belül a kötelezettség átadója és átvevője is visszavonhatja. A benyújtást követő 60 napon túl a kérelmet a kötelezettség átadója és átvevője kizárólag együttesen vonhatja vissza a kérelemről döntő határozat jogerőre emelkedéséig.

A kötelezettségvállalás területére vonatkozó visszavonás szabályai

26. §

(1) A támogatási időszak alatt a támogatásra jogosult a székhelye vagy lakhelye szerint a területileg illetékes MVH megyei kirendeltségére benyújtott, az MVH által rendszeresített formanyomtatványon kérelmezheti

a) a teljes kérelem visszavonását;

b) a teljes célprogram visszavonását, valamint

c) egy adott célprogramba bevitt földterület részleges visszavonását.

(2) Az (1) bekezdés alapján visszavont területre kifizetett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, továbbá a visszavonással érintett terület támogatási jogosultsága megszűnik. A jogosulatlanul igénybe

vett támogatás visszafizetése az adott gazdálkodási év támogatási összegéből történő levonással is teljesíthető.

(3) Az (1) bekezdés *c*) pontja szerinti esetben a visszavont földterület – a vis maior esetek kivételével – csak teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület lehet.

(4) A teljes kérelem visszavonás, a teljes célprogram visszavonás, valamint a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület visszavonás iránti kérelmet postai úton, egy példányban az MVH által rendszeresített formanyomtatványon lehet benyújtani a támogatásra jogosult székhelye vagy lakhelye szerinti illetékes megyei MVH kirendeltségére. A támogatási időszak folyamán a visszavonásra vonatkozó kérelem beadási határidők az alábbiak:

a) a 2010/2011., azaz a második gazdálkodási év vonatkozásában: 2010. december 31.;

b) a 2011/2012., azaz a harmadik gazdálkodási év vonatkozásában: 2011. december 31.;

c) a 2012/2013., azaz a negyedik gazdálkodási év vonatkozásában: 2012. december 31.;

d) a 2013/2014., azaz az ötödik gazdálkodási év vonatkozásában: 2013. december 31.

(5) A 3. § (1) bekezdés *b*) pont *bd*) alpontjának 1. pontjában szereplő környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a visszavonásra vonatkozó kérelmet az 5. gazdálkodási évet követően évente december 31-ig lehet benyújtani.

(6) Ha a támogatásra jogosult az (1) bekezdés szerinti visszavonás iránti kérelmet a helyszíni ellenőrzésről történő értesítés napján, ennek hiányában a helyszíni ellenőrzés első napján, vagy ezt követően nyújtotta be, akkor a visszavonás iránti kérelem csak a következő gazdálkodási évre vonatkozóan fogadható el.

(7) Ha a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület visszavonása után maradó terület nem éri el a jogosultsági feltételként szereplő minimális területnagyságot, a fennmaradó terület a célprogramból kizárásra kerül.

(8) Az (1) bekezdésben meghatározott kérelem alapján az MVH a területazonosítási kérelemre hozott határozatot módosítja.

27. §

(1) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatási jogosultsággal érintett ültetvényét kivágja, és nem telepíti újra, úgy a támogatásra jogosultnak a kivágás befejezésének bejelentésétől számított 10 napon belül a 26. § (1) bekezdésében meghatározott, a kivágott terület nagysága szerint alkalmazandó visszavonási kérelmet kell benyújtania az érintett területre vonatkozóan az MVH-hoz.

(2) Amennyiben a támogatásra jogosult az ültetvényt kivágja és újratelepíti, úgy a kivágás befejezésének beje-

lentésétől számított 10 napon belül nyilatkozatot kell tennie az újratelepítésre kerülő növényfajról és arról, hogy az újratelepítést 12 hónapon belül elvégzi.

(3) A támogatásra jogosultnak az újratelepítésről a megvalósulást követően 10 napon belül tájékoztatnia kell az MVH-t, egyben nyilatkoznia kell az újratelepítésre kerülő növényfajról.

(4) Amennyiben a területen az ültetvénykivágást követő első kifizetési kérelmének benyújtási időpontjában nem található ültetvény, vagy a támogatásra jogosult a (3) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, a támogatásra jogosult az adott gazdálkodási évre vonatkozóan az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre támogatásra nem jogosult.

(5) Amennyiben a területen az ültetvénykivágást követő második kifizetési kérelem benyújtási időszakban sem található ültetvény, az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület támogatási jogosultsága megszűnik, és az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

28. §

(1) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés vagy az adat-egyeztetés során megállapításra kerül, hogy a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület mérete csökkentésre szorul, az MVH hivatalból részleges kizárási eljárást indít.

(2) Részleges kizárást esetén az MVH meghatározza a kizárt földterületet, valamint a kizárást követően lecsökkent földterületet beazonosító EOV koordinátákat legalább 3 méter pontossággal.

(3) A (2) bekezdés szerint kell eljárni abban az esetben is, ha az elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról, valamint egyes agrár tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 44/2007. (VI. 8.) FVM rendeletben [a továbbiakban: 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet] foglalt vis maior esetek miatt a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintően az 57. § (4) bekezdése szerinti területcsökkentésre kerül sor.

(4) A kimérés 29. § (5) bekezdése alapján meghatározott költségét a (2) bekezdés szerinti esetben a támogatásra jogosult, a (3) bekezdés szerinti esetben az MVH viseli.

(5) Az (1)–(2) bekezdések alapján kizárt területre kifizetett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, továbbá a kizárással érintett terület támogatási jogosultsága megszűnik. A jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetése az adott gazdálkodási év támogatási összegéből történő levonással is teljesíthető.

A kifizetések mértéke és meghatározásának előírásai

29. §

(1) A támogatás a minimumkövetelményeken túlmutató, célprogramonkénti kötelezettségvállalásokból eredő többletköltségek és kieső jövedelem ellentételezésére szolgál.

(2) A célprogramok támogatási összegeinek évenkénti mértékét célprogramonként a II. fejezet, valamint a 2. számú melléklet tartalmazza.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a)* pontjának *aa)–ac)* alpontjaiban meghatározott célprogramok vonatkozásában a 12. számú melléklet szerinti kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű, veszélyeztetett ritka szántóföldi növényfajták, illetve a 13. számú melléklet szerinti zöldségfajták termesztése esetén az érintett mezőgazdasági parcellák vonatkozásában az adott évben a II. fejezet szerinti kiemelt támogatási összegre jogosult a támogatásra jogosult, amennyiben számára az MgSzH igazolja, hogy az adott növényfajta a 12. vagy 13. számú melléklet szerinti növény.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában, amennyiben a támogatásra jogosult Natura 2000 gyepterületen gazdálkodik, úgy az adott Natura 2000 gyepterületre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási támogatás összege a II. fejezet szerint csökkentésre kerül.

(5) A támogatásra jogosult részére az első éves kifizetéssel egyidejűleg kerül kifizetésre a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület EOY koordinátákkal történő beazonosításának költsége, amely:

- a)* minden támogatásra jogosult esetében 20 eurónak megfelelő forintösszeg, továbbá
- b)* a területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek után hektáronként 2 eurónak megfelelő forintösszeg.

30. §

(1) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ac)* alpontjában, illetve a 3. § (1) bekezdés *c)* pont *cb)* alpontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában az átállási időszak:

- a)* szántóföldi célprogramok esetében legfeljebb 2 egymást követő gazdálkodási év,
- b)* ültetvény célprogramok esetében legfeljebb 3 egymást követő gazdálkodási év.

(2) Az átállási időszak kezdete Magyarországon elismert, a 834/2007/EK rendelet szerinti ökológiai ellenőrző és tanúsító szervezet (a továbbiakban: ökológiai ellenőrző szervezet) igazolása alapján kerül meghatározásra.

(3) Az átállási időszak meghosszabbítása nem lehetséges.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatással érintett földterületre vonatkozóan átállási időszak lerövi-

dítése iránti kérelmet nyújtott be az illetékes ökológiai ellenőrző szervhez és azt az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) jóváhagyta, úgy az (1) bekezdésben szereplő célprogramok vonatkozásában a támogatási összegek az adott földterület ökológiai státuszváltozása kezdetének gazdálkodási évétől módosulnak.

(5) Amennyiben a (4) bekezdés szerinti kérelem a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részére vonatkozik, úgy a támogatási összegek számításánál a teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület ökológiai gazdálkodásra átvált területként kell figyelembe venni.

(6) A miniszter tájékoztatja az MVH-t

a) az átállási idő lerövidítése iránti kérelem jóváhagyásától számított 8 napon belül az engedély kedvezményezettjének azonosítására és a földterület azonosítására szolgáló adatokról, valamint az engedélyben foglalt földterület ökológiai státusza megváltozásának kezdő időpontjáról;

b) a támogatásra jogosult ökológiai ellenőrzési rendszerről történő kizárásáról.

A támogatási kérelem benyújtása

31. §

(1) A támogatási kérelmeket elektronikus úton kell benyújtani 2009. június 1. és június 30. között.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határidő elmulasztása jogvesztő.

(3) A támogatási kérelem MVH általi elektronikus fogadásának tényét a központi elektronikus szolgáltató rendszerben a kérelmező tárhelyére történt feltöltés jelenti, beérkezésének időpontját pedig az ideiglenes tárhelyére kapott automatikus értesítés igazolja. Az automatikus értesítésnek legalább tartalmaznia kell:

- a)* a kérelmező nevét;
- b)* a kérelmező regisztrációs számát;
- c)* a kérelmező bankszámlaszámát;
- d)* a támogatási kérelem beérkezésének időpontját (év, hónap, nap, óra, perc);
- e)* a beérkezett támogatási kérelem érkeztetési számát.

(4) A támogatási kérelem mellékleteit írott formában, postai úton kell benyújtani, az elektronikus benyújtott kérelemmel azonos támogatási kérelem benyújtási időszakban a kérelmező lakhelye vagy székhelye szerint illetékes MVH kirendeltséghez.

(5) Az (1) bekezdés, a 39. § (1) bekezdés, valamint a 42. § (3) bekezdés vonatkozásában az elektronikus kérelembenyújtás technikai feltételeit az egyes mezőgazdasági és agrár-vidékfejlesztési támogatások igénybevétele esetén az elektronikus kérelembenyújtás alkalmazásáról szóló 80/2008. (IV. 4.) Korm. rendelet 2. § (1)–(5) bekezdései és 3. §-a szabályozzák.

(6) A támogatási kérelem az alábbi adatokat tartalmazza:
 a) ügyfél-azonosítási és kapcsolattartási információk;
 b) támogatási jogosultságra vonatkozó adatok;
 c) támogatás igényléséhez szükséges nyilatkozatok.

(7) Egy kérelmező egy támogatási kérelmet nyújthat be.

(8) Egy támogatási kérelmen belül több agrár-környezetgazdálkodási célprogram megvalósítására is igényelhető támogatás.

(9) A támogatási kérelem benyújtása során:

a) mellékelni kell a 3. számú melléklet szerinti, a támogatási kérelem pontozásához szükséges dokumentumokat;

b) a 3. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja szerinti tanyás célprogram esetében mellékelni kell az 59. § (6) bekezdése szerinti dokumentumot;

c) a 3. § (1) bekezdés c) pont ca)–cc) alpontjaiban szereplő célprogramok esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy melyik ültetvénycsoportra és mekkora területnagyságra vonatkozik a kérelem a 11. számú melléklet szerint;

d) a 3. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában, illetve a 3. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontjában szereplő célprogramok esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy a kérelmezett területnagyságon belül az első gazdálkodási év tekintetében mekkora az átállt és az átállás alatti területek nagysága;

e) 3. § (1) bekezdés d) pont da) alpontjaiban szereplő célprogram esetében a területileg illetékes körzeti földhivatal által kiadott harminc napnál nem régebbi földhasználati lap másolatot, amely szerint a terület nádas művelési ágba van bejegyezve.

(10) A támogatási kérelemben fizikai blokkonként kell feltüntetni az adott célprogramban igényelt terület nagyságát.

(11) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet [a továbbiakban: 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet] 13. § (2) bekezdésétől eltérően a támogatási kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

(12) A támogatási kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő leteltét követően az alábbi adatok tekintetében hiánypótlásra nincs lehetőség:

a) ügyfél-azonosítási információk;

b) támogatási jogosultságra vonatkozó adatok, különösen a fizikai blokkazonosító, célprogram azonosító vagy területméret adatok;

c) a támogatási kérelem pontozásához szükséges dokumentumok.

A támogatási kérelem elbírálása

32. §

(1) A támogatási kérelmeket az MVH a jogosultsági feltételek vizsgálatát követően a Tv. 32. § (1) bekezdésének

c) pontja szerinti rangsor állításával bírálja el a 3. számú mellékletben meghatározott pontrendszer alapján.

(2) A támogatási kérelmek országos rangsorának összeállítására a 3. § (1) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott célprogramokon belül külön-külön történik.

(3) A támogatási kérelmek bírálata során a 3. számú melléklet szerint többletpont kerül beszámításra azon földhasználók részére, akik az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek, és az e rendelet szerinti támogatási kérelmet az NVT AKG intézkedés megegyező célprogram csoportján belül nyújtják be.

(4) Amennyiben az NVT AKG intézkedés keretén belül kötelezettségátadásra vagy jogutódlásra került sor, úgy a 3. számú melléklet szerint többletpont abban az esetben adható a kötelezettség átvevőjének vagy a jogutódnak, ha a kötelezettségátadást vagy jogutódlást követően a negyedik gazdálkodási évig minden évben nyújtott be kifizetési kérelmet, melyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek és az e rendelet szerinti támogatási kérelmet az NVT AKG intézkedés megegyező célprogram csoportján belül nyújtja be.

(5) A (3)–(4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontja, d) pont dc) alpontja szerinti célprogramokra támogatási kérelmet benyújtó kérelmezők esetében a többletpont akkor kerül beszámításra, ha az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében szántóföldi, illetve gyepgazdálkodási célprogram csoporton belül kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek.

(6) A (3)–(4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés d) pont db) alpontja szerinti célprogramra támogatási kérelmet benyújtó kérelmezők esetében a többletpont akkor kerül beszámításra, ha az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében gyepgazdálkodási célprogram csoporton belül kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek.

(7) Azok a kérelmezők, akik az NVT AKG intézkedés megfelelő célprogram csoportján belül teljes célprogram visszavonást kértek, vagy a célprogram keretében vállalt kötelezettséget teljes mértékben átruházták, vagy kizárásra kerültek az adott célprogramból, nem jogosultak a többletpontra.

33. §

(1) A 4. számú melléklet szerinti felsőfokú agrárvégzettség után járó többletpont természetes személyeknek és gazdasági társaságoknak kerül beszámításra. Ez utóbbi esetben a többletpont a társaság vezető tisztségviselőjének, alkalmazottjának vagy tagjának a hivatkozott mellék-

let szerinti felsőfokú agrárvégzettsége alapján adható. Családi gazdaságok esetében a felsőfokú agrárvégzettség után járó többletpont akkor kerül beszámításra, ha a családi gazdaság vezetője vagy a családi gazdaság tagja rendelkezik a szakirányú végzettséggel.

(2) A középfokú agrárvégzettségért járó többletpont a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 5. számú mellékletében meghatározott végzettséggel rendelkező természetes személyeknek és gazdasági társaságoknak adható. Ez utóbbi esetben a többletpont a társaság vezető tisztségviselőjének, alkalmazotjának vagy tagjának a hivatkozott melléklet szerinti felsőfokú agrárvégzettsége alapján adható. Családi gazdaságok esetében a középfokú agrárvégzettségért járó többletpont akkor kerül beszámításra, ha a családi gazdaság vezetője vagy a családi gazdaság tagja rendelkezik a szakirányú végzettséggel.

(3) Az (1) bekezdés szerinti többletpont beszámítása esetén a középfokú agrárvégzettségért többletpont nem adható.

(4) Szaktanácsadási szolgáltatói szerződéssel rendelkező kérelmezők esetében akkor adható többletpont, ha a szolgáltatást nyújtó szaktanácsadó szerepel a Szaktanácsadói Névjegyzékről szóló 95/1999. (XI. 5.) FVM rendelet szerinti névjegyzékben vagy rendelkezik a mező- és erdőgazdálkodási, valamint az élelmiszer-ipari tevékenységhez kapcsolódó szakértői működés engedélyezésével kapcsolatos eljárásról szóló 61/1994. (XI. 8.) FM rendelet szerinti szakértői engedéllyel, vagy a szaktanácsadási szolgáltatói szerződést – a közös agrárpolitika keretébe tartozó egyes támogatási rendszerek működését segítő mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 73/2007. (VII. 27.) FVM rendelet alapján nyilvántartásba vett – Területi Szaktanácsadási Központtal kötötte a támogatási kérelem benyújtásának évében.

(5) Az (1) bekezdés szerinti többletpont abban az esetben is adható, ha a kérelmező olyan szaktanácsadó, aki szerepel a (4) bekezdésben hivatkozott szaktanácsadói névjegyzékben, illetve rendelkezik szakértői engedéllyel.

(6) A fiatal gazdálkodónak járó többletpont az EMVA társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételeinek általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 3. § 30. pontja szerinti termelőnek adható.

34. §

(1) A szántóföldi célprogram csoportok esetében az állatállományért járó többletpont abban az esetben adható, ha a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartások alapján a kérelmező legalább 0,2 állategység/hektár, a kérelmező tenyészetébe bejelentett állattal rendelkezik. Az állategység meghatározása során a hektárra vonatkozó adat a kérelmező által a szántóföldi és a gyepgazdálkodási célprogram csoportba bevinni kívánt földterület nagyságának összegzésével történik.

(2) A tenyésztőszervezeti tagságért járó többletpont beszámításához a kérelmezőnek az adott célprogram keretén belül legeltethető állatfaj tenyésztő szervezete által 2009. április 15. és június 30. között kiállított igazolást kell benyújtania.

(3) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták körének megállapításáról szóló 4/2007. (I. 18.) FVM–KvVM együttes rendelet 1–2. számú mellékletei szerinti őshonos állatállományért többletpont abban az esetben adható, ha a célprogram keretén belül legeltethető, a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállomány állategységben számított legalább 20%-a megfelel ennek a feltételnek.

(4) A 834/2007/EK rendelet szerinti ökológiai gazdálkodás feltételeinek megfelelően tartott állatállományért többletpont abban az esetben adható, ha a célprogram keretén belül legeltethető, a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállomány állategységben számított legalább 20%-ának megfelelő állatra vonatkozóan a kérelmező benyújtja az ökológiai ellenőrző szervezet által 2009. április 15. és június 30. között kiállított, az állatok darabszámát faj és korcsoportonkénti bontásban feltüntető igazolást.

(5) A 3. § (1) bekezdés *d)* pont *da)* alpontja szerinti célprogram esetében a nádra vonatkozó hosszú távú értékesítési szerződés meglétéért járó többletpont beszámításához a kérelmezőnek be kell nyújtani a legalább 2012. december 31-ig érvényes szerződés másolatát.

(6) Az (1), (3) és (4) bekezdés esetén a pontozás a támogatási kérelem benyújtási időszak utolsó napján a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállományon alapul.

35. §

(1) Egy adott célprogramba bevitt földterület arányáért járó többletpont az alapján kerül meghatározásra, hogy a teljes gazdaság célprogrammal azonos hasznosítási irányú területének mekkora része kerül bevonásra. Amennyiben az azonos hasznosítási irányú földterület több különböző célprogramba kerül bevonásra, a többletpont valamennyi célprogram esetében beszámításra kerül.

(2) A teljes gazdaság célprogrammal azonos hasznosítási irányú területe a 2009. évi, a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet szerinti egységes kérelemben az adott hasznosítási irányra bejelentett terület.

(3) Amennyiben az egységes kérelemben adott hasznosítási irányra bejelentett terület kisebb, mint az adott célprogramba bevinni kívánt terület, úgy a maximális többletpont kerül beszámításra.

(4) A Natura 2000, nitrát-érzékenység, sérülékeny vízbázisú védőterület, kedvezőtlen adottságú terület, MTÉT zóna, VTT térszint területi szempontok szerinti többletpont

pont az alapján adható, hogy a 45. § (2) bekezdés *a*) pontja szerinti ellenőrzés eredménye alapján az adott célprogramba bevitt földterület mekkora része esik a hivatkozott területi szempont szerinti kategóriába.

(5) Az (1) és (4) bekezdés szerinti esetben a többletpontot egy tizedesjegy pontossággal kell meghatározni.

36. §

(1) A hátrányos helyzetű terület szerinti többletpont azon kérelmező számára adható, akinek a lakhelye vagy székhelye a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 3. § 14. pontja szerinti területen van.

(2) Amennyiben egy fizikai blokknak a célprogram szerint támogatható területére benyújtott támogatási kérelmekben szereplő igénylések által lefedett terület összesen nagyobb, mint a fizikai blokknak a célprogram szerint támogatható mérete, akkor túligénylés állapítható meg.

(3) Túligénylés esetén az MVH értesíti az érintett kérelmezőket és egyúttal felszólítja őket a kérelemben megadott adatok helyesbítésére.

(4) Az értesítésben meg kell jelölni a túligényléssel érintett területre támogatási kérelmet benyújtó kérelmezőket, és a kérelmében foglaltaknak megfelelően a túligényléssel érintett területre vonatkozó adatokat.

(5) A (3) bekezdés alapján a kérelmezők kötelesek az értesítésben meghatározott időtartamon belül írásos választ adni az MVH részére.

(6) Amennyiben a (4)–(5) bekezdésekben foglalt eljárást követően a túligénylés továbbra is fennáll, akkor a kérelmezett, túligényléssel érintett terület a túligénylés mértékéig a kérelmezett terület arányában kerül csökkentésre.

(7) Amennyiben valamelyik kérelmező nem nyújtja be az (5) bekezdés szerinti választ, úgy a (6) bekezdésben foglaltakat a választ be nem nyújtó kérelmezőkre kell alkalmazni. Ha az így megvalósított területcsökkentést követően a túligénylés továbbra is fennáll, akkor a csökkentés a kérelmezett terület arányában a többi kérelmező esetén is alkalmazásra kerül.

(8) Túligénylés esetén az MVH a tényállás tisztázására helyszíni szemlét rendelhet el.

A forráskeret meghatározására és elosztására vonatkozó szabályok

37. §

(1) A rendelkezésre álló forráskeret és a támogatandó terület célprogram csoportonként az 5. számú melléklet A.) pontja szerinti százalékos arány alapján kerül meghatá-

rozásra, figyelemmel az 5. számú melléklet B.) pontja szerinti horizontális és zonális célprogramokra jutó forrásokra és területmegoszlásra is. Az IH a célprogram csoportonként meghatározott forráskeret módosításáról dönthet.

(2) A támogatási kérelmek közötti rangsor megállapítása célprogramonként történik.

(3) A célprogram csoportonként rendelkezésre álló forráskeret nem teljes kihasználása esetén a fennmaradó forrás célprogram csoportok közötti átcsoportosításának módját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *cg*) alpontja alapján közleményben teszi közzé.

(4) Az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *ce*) alpontja alapján közleményben teszi közzé célprogramonként azt a minimális pontszámot, amelytől támogatás nyújtható.

(5) Az MVH az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó, a támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban a támogatásra jogosult vonatkozásában meghatározza a fizikai blokkonként és célprogramonként előzetesen jóváhagyott területek méretét.

38. §

(1) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*)–*ac*) alpontjaiban meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása az egyéb szántóföldi növények után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontjának 1. és 4. pontjai szerinti célprogramok esetében a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a vegyes szántóföldi növénytermesztés után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontjának 2. és 3. pontjaiban, valamint *ae*) alpontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a célprogramba bevinni kívánt terület után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása célprogramonként átlagos hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(5) A (4) bekezdés szerinti célprogramonkénti átlagos hektáronkénti támogatási összeg:

a) extenzív gyepgazdálkodási célprogram esetében 97 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) ökológiai gyepgazdálkodási célprogram esetében 105 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok:

1. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram esetében 143 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg,
2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram esetében 128 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramjai:

1. környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében 271 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg,
2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében 290 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A 3. § (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a célprogramba bevinni kívánt terület után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

A területazonosítási kérelem benyújtása

39. §

(1) Az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó, a támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkező előzetesen támogatásra jogosultnak a határozat jogerőre emelkedését követő 90 napon belül elektronikus úton területazonosítási kérelmet kell benyújtania az MVH részére, amely tartalmazza a támogatási határozattal előzetesen jóváhagyott, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület(ek) legalább 3 méter pontossággal megadott EOY koordinátáit.

(2) Az EOY koordináták megadása abban az esetben is kötelező, ha a támogatott terület egybeesik a fizikai blokk támogatható területével.

(3) Az MVH felszólíthatja az előzetesen támogatásra jogosultat a területmérési jegyzőkönyv másolati példányának benyújtására. Ebben az esetben az előzetesen támogatásra jogosult és a mérést végző által aláírt másolati példányt az értesítésben meghatározott időtartamon belül kell benyújtani az MVH-hoz.

(4) A 3. § (1) bekezdés a) pontjának ac) alpontjában és a b) pontjának bb) alpontjában, valamint c) pontjának cb) alpontjában meghatározott célprogramok esetében az (1) bekezdés szerinti kérelem részeként írott formában, postai úton az előzetesen támogatásra jogosult lakhelye vagy székhelye szerint illetékes MVH kirendeltséghez be kell nyújtani az ökológiai ellenőrző szervezet által kiállít-

tott igazolást arról, hogy az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban szereplő területek ökológiai gazdálkodásra történő átállási időpontja (év, hónap, nap) mikor kezdődött, mekkora ezen területek nagysága, valamint a szerződéskötésre 2009. szeptember 1-jéig sor került.

(5) A támogatásra jogosultnak rendelkeznie kell a mérések pontosságát alátámasztó, az előzetesen támogatásra jogosult és a mérést végző által aláírt mérési jegyzőkönyv eredeti példányával.

(6) A támogatási kérelem és a területazonosítási kérelem nem foglalja magában a kifizetési kérelmet.

(7) A véglegesen jóváhagyott területeket tartalmazó területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek képezik a támogatási időszakban a kötelezettségvállalás tárgyát fizikai blokkonként és célprogramonként.

(8) A 3. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont 1. és 4. pontjaiban szereplő célprogramok esetében az előzetesen támogatásra jogosultnak a területazonosítási kérelemben nyilatkozni kell arról, hogy az évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztését vagy a vegyes szántóföldi növénytermesztést választja a célprogramban.

(9) A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 2. pontja szerint természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy a kérelmező a második gazdasági évtől kezdődően a 69. § vagy a 70. § szerinti célprogramok előírásait kívánja-e betartani.

(10) A területazonosítási kérelem benyújtása során az előzetesen támogatásra jogosult köteles nyilatkozni a 19. § (4) bekezdése szerinti monitoring adatokról.

(11) A 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 13. § (2) bekezdésétől eltérően a területazonosítási kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

40. §

(1) A területazonosítási kérelemben adott célprogram vonatkozásában bejelentett területméret nem haladhatja meg az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméretet.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben foglaltak ellenére a területazonosítási kérelemben adott célprogram vonatkozásában bejelentett területméret nagyobb, mint az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméret, úgy a két területnagyság közötti különbséget okozó kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek nem támogathatóak.

(3) Amennyiben a területazonosítási kérelmen adott célprogram vonatkozásában bejelentett területméret kisebb, mint az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméret, úgy a 39. § (7) bekezdés szerinti határozatban a területazonosítási kérelemben bejelentett területméret kerül elfogadásra.

(4) Amennyiben a területazonosítási kérelmen adott célprogram vonatkozásában bejelentett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek között átfedés van, úgy az MVH értesíti az érintett előzetesen támogatásra jogosultakat és egyúttal felszólítja őket a kérelemben megadott adatok helyesbítésére.

(5) Az értesítésben meg kell jelölni az átfedő kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területekre területazonosítási kérelmet benyújtó támogatásra jogosultakat, és a kérelemben foglaltaknak megfelelően a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területekre vonatkozó adatokat.

(6) A (4) bekezdés alapján az előzetesen támogatásra jogosultak kötelesek az értesítésben meghatározott időtartamon belül elektronikus úton megadni a helyesbített adatokat az MVH részére.

(7) Ha a (4) bekezdés alapján megállapított átfedés a (6) bekezdésben foglalt helyesbítéseket követően továbbra is fennáll, az érintett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek átfedő részei jogosulatlan területnek minősülnek.

(8) Amennyiben valamelyik előzetesen támogatásra jogosult nem nyújtja be a (6) bekezdés szerinti határidőn belül a helyesbített adatokat, úgy az átfedő terület az általa kérelmezett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában jogosulatlan területnek minősül.

(9) Átfedés esetén az MVH a tényállás tisztázására helyszíni szemlét rendelhet el.

A területek beazonosítása

41. §

(1) A 39. § (1) bekezdés szerinti földterületek beazonosításának alapjául szolgáló sarokpontok közül legalább egyet a terepen a támogatási időszak teljes időtartama alatt jól láthatóan meg kell jelölni. A sarokpont megjelölését tájba illeszkedő módon, természetes anyag felhasználásával kell elvégezni.

(2) Szántóföldi célprogram csoportok esetében a szántóföldi zöldségnövényekkel és egyéb szántóföldi növényekkel borított egybefüggő területeket a táblaforgó beszámításával, egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontjának 1. és 4. pontjaiban meghatározott célprogramok esetében az évelő szálas pillangós takarmánynövényekkel és a vegyes szántóföldi növényekkel borított területeket külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b*) pontja szerinti gyepgazdálkodási célprogram csoportok esetében a kaszálót és a legelőt egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni. A területen lévő fák, facsoportok abban az esetben szolgálhatnak a támogatás alapjául, ha az azok alatti gyepterületet legeltetéssel vagy kaszálással hasznosítják. Az állatok által használt állandó terelő, illetve felhajtó utak nem számíthatók bele a támogatható területbe.

(5) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ac*) alpontja és *c*) pont *cb*) alpontja szerinti ökológiai gazdálkodási célprogramok esetében a különböző ökológiai státuszú területeket külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(6) A 3. § (1) bekezdés *c*) pontja szerinti ültetvényekre vonatkozó célprogram csoport esetében a 11. számú melléklet szerinti ültetvénycsoportokat külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(7) A 3. § (1) bekezdés *d*) pont *da*) alpontja szerinti nádgazdálkodás célprogram esetén a földhasználati nyilvántartás alapján nádas művelési ágú, legalább 80%-ban két-éves náddal borított területet kell kimérni.

(8) A földterület beazonosításának útmutatóját szántó, gyep és ültetvény célprogram csoportok esetében a 14. számú melléklet tartalmazza.

(9) A földterület beazonosítása a kérelmező saját felelősségére a 37. § (5) bekezdése szerinti határozat jogerőre emelkedését megelőzően is elvégezhető.

Kifizetési kérelem benyújtása

42. §

(1) Kifizetési kérelmet az nyújthat be, aki rendelkezik a 39. § alapján benyújtott területazonosítási kérelemre hozott helyt adó vagy részben helyt adó határozattal.

(2) A kifizetés a területazonosítási kérelemre hozott határozatban jóváhagyott EOVS koordináták által beazonosított területek alapján, táblaszinten igényelhető.

(3) A kifizetési kérelmet 2010-től évente a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet szerinti egységes kérelem részeként május 15-ig kell elektronikusan benyújtani.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b*) pont *bd*) alpontjában, illetve a 3. § (1) bekezdés *d*) pont *dc*) alpontjában meghatározott célprogramok esetén a gyeptelepítésekhez, illetve a vizes élőhely kialakításához nyújtott támogatás abban az esetben fizethető ki, ha az adott földterület gyep, legelő vagy

rét művelési ágba történő átvezetését a támogatásra jogosult a földterület elhelyezkedése szerinti illetékes első fokú körzeti földhivatalnál kezdeményezi, továbbá a gyeptelepítés, illetve a vizes élőhely megvalósítását követő első kifizetési kérelemhez mellékeli:

a) a művelési ág változás átvezetésére irányuló kérelem földhivatalhoz történő benyújtásáról kiállított igazolás másolatát, amely igazolja, hogy a művelési ág változást a földhivatalhoz bejelentették, vagy

b) a művelési ág változás átvezetéséről rendelkező földhivatali határozatot, illetve a határozatnak a kifizetési kérelem benyújtására nyitva álló időszak lezárulását követő kézhezvétele esetén a kézhezvételtől számított 8 napon belül annak másolati példányát a támogatásra jogosult székhelye vagy lakhelye szerint a területileg illetékes MVH megyei kirendeltségére benyújtja.

(5) Az egyes célprogramokban támogatásra jogosult a 9. számú mellékletben felsorolt növényfajok és növényfajták hasznosítási kódját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cf) alpontja alapján minden évben április 1-jéig közleményben teszi közzé.

43. §

(1) A kifizetési kérelemben feltüntetett adatok módosítására a kérelmezőnek a 42. § (3) bekezdés szerinti határidő lejárta után legfeljebb 25 nap áll rendelkezésére.

(2) A kifizetési kérelem pontosítására a gazdálkodási év végéig, illetve helyszíni ellenőrzés esetén az erről szóló értesítésig elektronikus úton van lehetőség.

(3) A kifizetési kérelemben szereplő nem megfelelő fizikai blokkazonosító, célprogram azonosító, hasznosítási kód vagy területméret adatok nem képezik hiánypótlás tárgyát.

(4) A 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 13. § (2) bekezdésétől eltérően a kifizetési kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

(5) A 3. § (1) bekezdés a) pontjának ac) alpontjában, b) pontjának bb) alpontjában és c) pontjának cb) alpontjában meghatározott célprogramok esetében a kifizetési kérelem részeként írott formában, postai úton az ügyfél lakhelye vagy székhelye szerint illetékes MVH kirendeltséghez be kell nyújtani az ökológiai ellenőrző szervezet által kiállított igazolást arról, hogy a célprogramba bevitt terület az ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

A támogatás folyósítása

44. §

(1) Az adott évi támogatási részlet a jogcímre vonatkozó adminisztratív ellenőrzések, a keresztenellenőrzések és

a helyszíni ellenőrzések lefolytatása után egy részletben kerül kifizetésre.

(2) Az MVH a kifizetési kérelem adatait a MePAR rendelet szerinti adatbázis adataival összeveti, és túligénylés esetén az érintett földhasználókat a túligénylés tisztázására szólítja fel.

(3) Adott területre vonatkozóan ugyanazon ügyfél jogosult a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet szerinti egységes kérelem keretén belül igényelhető területalapú, így az agrár-környezetgazdálkodási, a kedvezőtlen adottságú területek, valamint a Natura 2000 támogatások igénybevételére. Az MVH a kifizetési kérelem adatait a fenti területalapú támogatások adatbázisával összeveti, és amennyiben ugyanazon terület vonatkozásában a kérelmezők személye nem azonos, úgy a támogatásra jogosultat egyszeri alkalommal a jogszerű földhasználat tisztázására szólítja fel.

(4) A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1. pontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítés támogatás kifizetésének feltétele, hogy a támogatásra jogosult az adott földterületre:

a) a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (1) bekezdés b) pont bc) alpontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítési célprogram vonatkozásában helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezzen, vagy

b) a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet szerinti agrárerdészeti intézkedés vonatkozásában helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezzen.

(5) A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 2. pontja szerinti természetvédelmi célú gyeptelepítés támogatás kifizetésének feltétele, hogy a támogatásra jogosult a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti természetvédelmi célú gyeptelepítési intézkedés vonatkozásában helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezzen.

(6) Amennyiben a támogatásra jogosult a (4)–(5) bekezdés szerinti gyeptelepítést nem valósítja meg a 33/2008. (III. 27.) FVM rendeletben vagy a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendeletben meghatározott határidőn belül, illetve az adott intézkedésre vonatkozóan nem nyújt be kifizetési kérelmet, úgy a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1., illetve 2. pontja szerinti támogatás igénybevételére vonatkozó támogatási jogosultsága megszűnik.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult az adott gazdálkodási évben nem nyújt be kifizetési kérelmet, úgy arra a gazdálkodási évre vonatkozóan nem részesül kifizetésben, a vállalt kötelezettségei azonban adott gazdálkodási évben is fennállnak.

(8) A (7) bekezdésben foglalt esetben az MVH helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálhatja a kötelezettségek betartását.

Ellenőrzés

45. §

(1) A jogosultsági feltételek és az agrár-környezetgazdálkodási kötelezettségvállalások, valamint a 11. § (4) bekezdésében foglalt követelmények teljesítését az MVH évente ellenőrzi, amelybe külön megállapodás alapján az illetékes állami szerveket bevonja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés a támogatási, illetve a kifizetési kérelemre vonatkozóan a külön jogszabályokban meghatározottak szerint:

- a) adminisztratív ellenőrzést,
- b) kereszttellenőrzést,
- c) helyszíni ellenőrzést

foglal magába.

(3) A 23–25. § szerinti kötelezettségátadás esetén az MVH a kötelezettség átvévőjének személyében bekövetkező változásról tájékoztatja az (1) bekezdés szerint az ellenőrzésekbe bevont illetékes állami szerveket.

(4) A 3. § (1) bekezdésének a) pont *ad*) alpontjában, b) pont *bc*) alpontjában és *bd*) alpontjának 2. pontjában, valamint a d) pont *db*–*dc*) alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében az MVH a Tv. 18. § (3) bekezdés g) pontja alapján az illetékes állami természetvédelmi szervnek a vele kötött együttműködési megállapodás szerint tesz jelentést.

(5) A 61. § (5) bekezdés e) pont *ee*) alpontja, 62. § (4) bekezdés j) pont *jd*) alpontja, 63. § (4) bekezdés j) pont *jd*) alpontja, 64. § (5) bekezdés e) pont *eg*) alpontja, 64. § (6) bekezdés f) pont *fe*) alpontja, 69. § (4) bekezdés a) pont *aj*) alpontja, 69. § (4) bekezdés b) pont *bj*) alpontja, 70. § (4) bekezdés a) pont *ai*) alpontja, b) pont *bi*) alpontja, 72. § (4) bekezdés e) pontja, 77. § (4) bekezdés h) pontja, 78. § (4) bekezdés i) pontja alapján bejelentett adatokról az illetékes állami természetvédelmi szerv az együttműködési megállapodás szerint értesíti az MVH-t.

(6) A 3. § (1) bekezdés a) pont *ac*) alpontjában, b) pont *bb*) alpontjában, valamint c) pont *cb*) alpontjában meghatározott célprogramok esetében az MVH a (2) bekezdés szerinti ellenőrzések elvégzése érdekében az illetékes ökológiai ellenőrző szervezettől tájékoztatást kérhet.

(7) Az illetékes ökológiai ellenőrző szervezet köteles évente május 15-ig az MVH részére tájékoztatást küldeni az ökológiai gazdálkodás célprogramokban támogatással érintett földterületek ökológia státuszának megszüntetéséről, valamint visszaminősítéséről.

(8) Minden gazdálkodási évben kétszer a 13. § (2) bekezdés d) pontja szerinti talajlaboratóriumok az MVH részére a rendelkezésükre álló adatok alapján adatot szolgáltatnak a kötelezően előírt talajvizsgálatok elvégzéséről.

(9) Minden gazdálkodási évben kétszer a 14. § (3) bekezdés szerinti laboratóriumok az MVH részére a rendelkezésükre álló adatok alapján adatot szolgáltatnak a kötelezően előírt levélanalízis elvégzéséről.

46. §

(1) Az MVH a helyszíni ellenőrzés során a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 25/A. § (1) bekezdése szerinti földhasználati nyilvántartás alapján ellenőrzi a jogszerű földhasználatot.

(2) Amennyiben a földhasználati nyilvántartás alapján nem igazolt a jogszerű földhasználat, úgy az MVH felszólítja a támogatásra jogosultat a területre vonatkozó földhasználati jog meghatározott időn belüli földhasználati nyilvántartásba történő bejegyeztetésére.

(3) Az 5. § (2) bekezdés szerinti esetben a földhasználónak az ellenőrzés során igazolnia kell, hogy jogosult a földterület használatára. Ha a földhasználó egyben a terület tulajdonosa, akkor rendelkezésre kell állnia a tulajdoni lap másolatának.

(4) Az 5. § (3) bekezdés szerinti esetben a földhasználónak az ellenőrzés során igazolnia kell, hogy rendelkezik az MNV Zrt. vagy a vagyongazdálkodó által kiállított nyilatkozattal.

47. §

(1) Az egyes agrár-környezetgazdálkodási célprogramokra vonatkozó előírások lehetséges ellenőrzési szempontjait a 23. számú melléklet tartalmazza.

(2) A földhasználónak a helyszíni ellenőrzés során lehetővé kell tennie a támogatás feltételeinek teljes körű ellenőrzését, valamint

a) rendelkezésre kell állnia a gazdálkodási napló, a tápanyag-gazdálkodási terv, valamint a földhasználati terv adott gazdálkodási évre és a támogatási időszak korábbi éveire vonatkozó példányainak, a gazdálkodási napló elektronikus vezetése esetén kinyomtatott példányának, valamint az azokban szereplő anyagok felhasználására vonatkozó adatok alátámasztására szolgáló számláknak és bizonylatoknak;

b) ritka növényfajták termesztése esetében rendelkezésre kell állnia a ritka növényfajtaról a 29. § (3) bekezdésében foglaltak alapján kiállított dokumentumnak.

(3) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés során a 3. § (1) bekezdés c) pont *ca*–*cb*) alpontjaiban meghatározott célprogramoknál kétség merül fel a szőlőültetvények termőképességét illetően, a támogatásra jogosultnak a helyszíni ellenőrzést követő 30 napon belül be kell nyújtania az MVH-hoz a szőlőterület elhelyezkedése szerint illetékes hegybíró által kiadott szőlő ültetvénykataszteri kivonatot, mely igazolja, hogy a szőlőültetvény használat alapján nem tartozik a felhagyott kategóriába.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában, valamint *d)* pontjának *db)–dc)* alpontjai szerinti célprogramok előírásai esetében meghatározott legeltetési sűrűség számításakor a ténylegesen a területen legeltetett állatok állategységben meghatározott értékét kell elosztani a legeltetett terület nagyságával a legeltetési napok figyelembevételével, amely gazdálkodási évenként nem lehet kevesebb 160 napnál.

Jogkövetkezmények érvényesítésének általános szabályai

48. §

(1) Az intézkedés keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés esetén alkalmazandó jogkövetkezmények mértéke:

- a)* S0: figyelmeztető levél;
- b)* S1: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 3%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- c)* S2: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- d)* S3: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 30%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- e)* S4: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 60%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- f)* S5: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre;
- g)* S6: a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejártáig kizárásra kerül, és a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni;
- h)* S7: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó támogatási összeg 3%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- i)* S8: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- j)* S9: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó támogatási összeg 30%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- k)* S10: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó támogatási összeg 60%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;

l) S11: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre;

m) S12: a támogatásra jogosult a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejártáig kizárásra kerül, és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni;

n) S13: a támogatásra jogosult az intézkedésből az adott gazdálkodási évre kizárásra kerül;

o) S14: a támogatásra jogosult az intézkedésből a támogatási időszak lejártáig kizárásra kerül, és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(2) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy a célprogram vonatkozásában több kötelezettségszegés is megállapításra kerül, úgy a magasabb százalékos arányú szankciót kell alkalmazni.

(3) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt a célprogramon belül több kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre is kötelezettségszegés kerül megállapításra, minden egyes területre vonatkozó szankciót alkalmazni kell.

(4) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt a célprogramra és azon belüli kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre is kötelezettségszegés kerül megállapításra, úgy mindkét szankciót érvényesíteni kell.

(5) A szankciók sorrendjére vonatkozóan a vidékfejlesztési támogatási intézkedésekre vonatkozó ellenőrzési eljárások, valamint a kölcsönös megfeleltetés végrehajtása tekintetében az 1698/2005/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2006. december 7-i 1975/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1975/2006/EK rendelet) 24. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(6) A 4. § (2)–(4) bekezdései vonatkozásában a II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, a támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételeknek történő meg nem felelés esetén a támogatásra jogosult a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejártáig kizárásra kerül, és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(7) A 4. § (5) bekezdése vonatkozásában a II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, adott gazdálkodási évi kifizetési jogosultsági feltételeknek történő meg nem felelés esetén a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(8) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott előírások a 45. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti ellenőrzésre kiválasztott támogatásra jogosultaknál ellenőrizendő követelmények, amelyekkel kapcsolatos meg nem felelés eseteit és a jogkövetkezményeket a 23. számú melléklet tartalmazza.

Területeltérésre vonatkozó jogkövetkezmények

49. §

(1) A támogatás alapjául szolgáló terület méretének meghatározásánál, illetve az igényelt, valamint az ellenőrzés alapján megállapított valós terület méretéből adódó eltérések esetén az 1975/2006/EK rendelet 16. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(2) Amennyiben a 45. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti helyszíni ellenőrzés során meghatározott területnagyság nagyobb a kifizetési kérelemben igényelt területnagyságnál, úgy a kifizetési kérelemben igényelt területre vonatkozó támogatási összeg kerül kifizetésre.

(3) Az (1) bekezdés szerinti, a területeltérés miatti jogkövetkezmények abban az esetben is alkalmazandók, ha a 45. § (2) bekezdés *a)–c)* pontja szerinti ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a kifizetési kérelemben igényelt területnagyság meghaladja a II. fejezetben a célprogramonként maximálisan meghatározott támogatható terület méretét, illetve a táblaméretet.

Minimumkövetelményekre vonatkozó jogkövetkezmények

50. §

(1) Ha a kölcsönös megfeleltetés alkalmazása érdekében a támogatásra jogosult gazdaságának bármely részében a 73/2009/EK rendelet II. és III. mellékletében előírt kötelező követelmények be nem tartását állapították meg, abban az esetben az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 51. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(2) A 16. és 17. számú mellékletekben meghatározott tápanyag-gazdálkodási, illetve növényvédelmi minimumkövetelményeknek való meg nem felelés esetén az 1975/2006/EK rendelet 23. cikkében, valamint a külön jogszabályban foglaltakat kell alkalmazni.

Általános kötelezettségeknek való meg nem felelés jogkövetkezményei

51. §

(1) A 46. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a területnek a rendelkezésre álló határidőn belüli földhasználati

nyilvántartásba vételéig a támogatás teljes összegének kifizetése felfüggesztésre kerül.

(2) A határidőn belüli nyilvántartásba vétel elmulasztása esetén az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a célprogramból a támogatási időszak lejártáig kizárásra kerül, és az adott területre kifizetett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult a 46. § (3) bekezdés vagy a 46. § (4) bekezdés szerinti esetben nem tudja igazolni a jogszerű földhasználatot, az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a célprogramból a támogatási időszak lejártáig kizárásra kerül, és az adott területre kifizetett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatási időszak alatt agrár-környezetgazdálkodási képzésen:

a) az első képzési időszakban nem vesz részt, nem jogosult a második gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára;

b) a második képzési időszakban nem vesz részt, nem jogosult az ötödik gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára.

(5) Amennyiben a kötelezettségvállaló személyében változás történik a támogatási időszak alatt, és így a kötelezettség átvévojének már csak egy képzési időszak áll rendelkezésére, azon a képzésen kötelezően részt kell vennie, amelynek elmulasztása esetén nem jogosult az ötödik gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára.

(6) Amennyiben a 25. § (1) bekezdése szerinti kötelezettség-átadásra vonatkozó kérelem bírálata során megállapítást nyer, hogy a kötelezettség átadója a 12. § (2) bekezdésében meghatározott első képzési időszak folyamán a kötelező képzésen nem vett részt, a második gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára nem jogosult.

(7) A (4)–(6) bekezdésben foglalt esetekben, amennyiben a támogatásra jogosult részére már kifizetésre került a támogatási összeg, annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

52. §

(1) Amennyiben a 16. § (5) bekezdésében foglaltak ellenére a helyszíni ellenőrzés során a ritka növényfajtát tartalmazó tábla nem különböztethető meg a nem ritka növényfajtával borított táblától, úgy a támogatásra jogosult az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egészére vonatkozóan a csökkentett összegre jogosult.

(2) Amennyiben a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 18. § (1) bekezdésében foglalt, a gazdálkodási napló vezetésére vonatkozó kötelezettségének, a támogatásra joga-

sult az intézkedésből az adott gazdálkodási évre kizárásra kerül.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 15. § (5) bekezdésben előírt, a tápanyag-gazdálkodási terv 20. számú mellékletben foglalt adattartalmának benyújtására vonatkozó kötelezettségének, úgy a célprogramra az előző gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára nem jogosult.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 18. § (7) bekezdésében előírt, a gazdálkodási napló meghatározott adatainak benyújtására vonatkozó kötelezettségének, úgy az intézkedésre az előző gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára nem jogosult.

(5) A (3) és (4) bekezdésben foglalt esetekben, amennyiben a támogatásra jogosult részére már kifizetésre került a támogatási összeg, annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

(6) Amennyiben a földhasználó a 19. § (6) bekezdése szerinti, a hatásindikátor monitorozó rendszer keretén belüli adatszolgáltatási kötelezettségének nem tesz eleget, vagy azt késedelmesen, hibásan, valótlan adattartalommal, hiányosan, vagy nem az előírt módon teljesíti, a Tv. 71. §-a alapján mulasztási bírsággal sújtható.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatási időszak alatt egynél több alkalommal nem nyújt be kifizetési kérelmet, vagy a kifizetési kérelme egynél több alkalommal teljes mértékben elutasításra kerül, a támogatásra jogosult az intézkedésből a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(8) Amennyiben a (7) bekezdésben foglaltak egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy célprogram vonatkozásában állnak fenn, a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy a célprogram vonatkozásában az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

A célprogramra vonatkozó meg nem felelés jogkövetkezései

53. §

(1) Amennyiben a támogatásra jogosult egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában vis maior körülmény miatt legalább háromszor nem tudja a célprogram előírásai szerinti hasznosítást megvalósítani, úgy a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból

az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül a területre eddig felvett támogatási összeg visszafizetési kötelezettsége nélkül.

(2) A támogatott területre vonatkozó előírások teljesítését a 23. számú mellékletben szereplő táblázat alapján kell értékelni. A táblázat tartalmazza, hogy:

- a) melyek az ellenőrzés alapjául szolgáló előírások;
- b) az előírások ellenőrzésének lehetséges módjait;
- c) az előírás tábla, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy célprogram szinten ellenőrizendő;
- d) az előírás minden évben vagy a támogatási időszak meghatározott évében vagy éveiben ellenőrizendő;
- e) az előírásoknak való meg nem felelés eseteit;
- f) az egyes előírások nem teljesítése esetén milyen jogkövetkezmény kerül alkalmazásra.

(3) Amennyiben a 27. § (4)–(5) bekezdés szerinti esetben a támogatásra jogosult az újratelepítésre nem került ültetvény területére kifizetési kérelmet nyújt be, az célprogramból a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult a 27. § (2) bekezdésében foglalt 12 hónapon belül nem végzi el az ültetvény újratelepítését, a (3) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.

(5) Amennyiben a támogatásra jogosult 10 napon belül nem tájékoztatja az MVH-t az újratelepítésről, a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre.

(6) Amennyiben a támogatásra jogosult nem teljesíti a 21. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét, az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egészére az újratelepített ültetvényre járó alacsonyabb támogatási összeg kerül kifizetésre.

54. §

(1) Amennyiben a 43. § (1) bekezdése alapján meghatározott határidőn túl, de az adott gazdálkodási éven belül történik meg a kifizetési kérelem módosítására vonatkozó kérelem benyújtása, úgy a kifizetési összeget növelő módosítással érintett táblák után a földhasználó az adott gazdálkodási évben nem jogosult a támogatásra. A gazdálkodási év végét követően benyújtott bármilyen módosítás az érintett táblák adott gazdálkodási évben történő kizárását eredményezi. Amennyiben a támogatásra jogosult részére a támogatási összeg kifizetésre került, úgy annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

(2) Amennyiben a 28. § (1) bekezdése szerinti részleges kizárási eljárás következtében egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület esetében nem teljesül

a 8. § (3) bekezdése szerinti feltétel, úgy a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(3) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti célprogramok esetében a 45. § (2) bekezdése szerinti, a kifizetési kérelemre vonatkozó ellenőrzések során megállapításra kerül, hogy az igényelt tábla meghaladja a II. fejezetben meghatározott, maximálisan támogatható táblaméretet, a támogatásra jogosult részére az adott tábla vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(4) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a*) pontjának *ac*) alpontjában és *b*) pontjának *bb*) alpontjában, valamint *c*) pontjának *cb*) alpontjában meghatározott célprogramok esetében a támogatásra jogosult nem teljesíti a 43. § (5) bekezdésében foglaltakat, a támogatásra jogosult a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(5) Amennyiben a 43. § (5) bekezdése szerint benyújtott igazolás nem fedi le az adott célprogramba bevitt teljes területet, a támogatásra jogosult az ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában nem szereplő területet tartalmazó kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(6) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a*) pontjának *ac*) alpontjában és *b*) pontjának *bb*) alpontjában, valamint *c*) pontjának *cb*) alpontjában meghatározott célprogramok esetében a 45. § (2) bekezdése szerinti, a kifizetési kérelemre vonatkozó ellenőrzések során megállapításra kerül, hogy a támogatásra jogosult párhuzamos gazdálkodásban azonos vagy nehezen megkülönböztethető fajtákat termeszt, amelyre nem rendelkezik az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzés tekintetében az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló 2008. szeptember 5-i 889/2008/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 889/2008/EK rendelet) 40. cikke alapján kiadott engedéllyel, a támogatásra jogosult részére az érintett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az adott gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

55. §

(1) Amennyiben a támogatásra jogosult a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet által előírt kölcsönös megfeleltetés, moduláció, valamint integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2004. április 21-i 796/2004/EK bizottsági rendelet 68. cikkére hivatkozik az MVH eljárása során, abban az esetben az ezzel összefüggő bizonyítási kötelezettség őt terheli.

(2) Amennyiben egy tábla ökológiai gazdálkodásra történő átállási időszaka újrakezdődik, abban az esetben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a célprogram támogatási időszakának lejáratáig a célprogramból kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult a 41. § (2) és (4) bekezdése vonatkozásában évente eltérő támogatási összegre jogosult és a már igénybe vett teljes támogatási összeg egy részét a 28. § (1) bekezdés szerinti területcsökkenés miatt a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie, úgy az egyes gazdálkodási éveket érintően visszafizetendő összeg az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre évenként kifizetett támogatási összeg és a kizárt terület aránya alapján kerül meghatározásra.

(4) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a támogatásra jogosult nem rendelkezik a 29. § (3) bekezdés szerinti igazolással, úgy a támogatásra jogosult részére az adott tábla vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(5) Amennyiben a támogatásra jogosult a 16. § (7) bekezdés szerinti határidőn belül nem tesz eleget a bejelentési kötelezettségének, akkor a mulasztással érintett előírás nem teljesítettnek minősül.

(6) Amennyiben a 16. § (4) bekezdésében foglalt zöldugarra vonatkozó előírásoknak való meg nem felelés kerül megállapításra, úgy a vetésszerkezet tekintetében a zöldugarra vonatkozó pont nem teljesítettnek minősül.

56. §

(1) Nem kerül alkalmazásra szankció, amennyiben a növényvédő szer használatra vonatkozóan az egyes célprogramok esetében meghatározott szabályok megszegé-

sére zárlati károsító elleni védekezés céljából a megyei növény és talajvédelmi igazgatóságok szakmai javaslata alapján az MgSzH Központ engedélyező hatóságának az engedélye szerint a 17. § (3) bekezdésében foglaltak miatt elrendelt kötelezettség alapján került sor.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában az ökológiai célprogramban részt vevő támogatásra jogosult gazdaságnak ökológiai ellenőrző szervezet által ökológiai átállási területté való visszaminősítése nem eredményezi a támogatásból való kizárást.

(3) Az (1) bekezdés szerinti okot bizonyító igazolást a támogatásra jogosult köteles a védekezés elvégzését követően haladéktalanul benyújtani az MVH-hoz.

(4) Amennyiben a 26. § (1) bekezdés *a)–c)* pontjai szerinti visszavonás miatt területcsökkentésre kerül sor, a 29. § (5) bekezdésének *b)* pontja szerinti területkimérésre vonatkozó összeget a csökkentett terület arányában kötelező visszafizetni.

Vis maiorra vonatkozó szabályok

57. §

(1) Az elháríthatatlan külső okokra (*vis maiorra*) vonatkozó szabályokat a 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet és a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet állapítja meg.

(2) *Vis maior* esemény fennállása a kötelezettségek

a) adott gazdálkodási évre vonatkozó, vagy

b) a támogatási időszak fennmaradó részére vonatkozó teljesítése alól mentesíti a támogatásra jogosultat.

(3) A (2) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben a támogatásra jogosult részére a *vis maiorral* érintett földterületre az adott gazdálkodási évben járó támogatási összeg teljes összege kifizetésre kerül.

(4) Amennyiben a (2) bekezdés *b)* pontja szerinti esemény valamely kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egészét vagy annak egy részét érinti, úgy az MVH a 28. § (2) bekezdése szerinti eljárás keretében kizárja az adott területet a támogatott területek közül, azonban a támogatásra jogosultat a területre már igénybe vett támogatás vonatkozásában visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(5) A 44/2007. (VI. 8.) FVM rendeleten túl nem minősül jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak, amennyiben:

a) az osztatlan közös tulajdon megszüntetése után a részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetésének részletes szabályairól szóló 63/2005. (IV. 8.) Korm. rendelet 3. §-ának (4) bekezdésében meghatározott ok miatt az ingatlan-nyilvántartás szerinti területnagyság nem egyezik az addig művelt földterület méretével vagy elhelyezkedésével;

b) a jogosult terület vonatkozásában a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. vagy a Nemzeti Park Igazgatóság

a földhasználóval kötött haszonbérleti szerződést írásban felmondja;

c) a jogosult területen a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése (a továbbiakban: VTT) program keretében árvízi tározó működtetésére került sor;

d) a támogatásra jogosultat az illetékes természetvédelmi hatóság kötelezi a célprogramban rögzített földhasználati előírások szerinti gazdálkodási tervékenység megvaltoztatására.

(6) Az (5) bekezdés *a)* és *b)* pontjai szerinti események esetében a (2) bekezdés *b)* pontjában, míg az (5) bekezdés *c)*, illetve *d)* pontjai szerinti események esetében a (2) bekezdés *a)* pontjában foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A (2) és az (5) bekezdésben foglalt esetekben a támogatásra jogosultnak az ügyben eljáró más szerv által kiadott irat másolatát a kézhezvételt követő 10 munkanapon belül meg kell küldenie az MVH-nak.

II. Fejezet

AZ EGYES TÁMOGATÁSOK IGÉNYBEVÉTELÉNEK RÉSZLETES SZABÁLYAI

1. Cím

SZÁNTÓFÖLDI AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram

58. §

(1) A támogatás célja a növényvédő szerek és trágyák szakszerű használatának elősegítése, és ezzel a környezeti terhelés csökkentése, a talaj állapotának védelme és javítása, a talaj-növény rendszer tápanyag-egyensúlyának helyreállítása, az élelmiszerbiztonság javítása, illetve a biológiai sokféleség fenntartásához való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltétel, hogy a legkisebb támogatható terület 1 ha.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetből zöldség-növényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy

az első gazdálkodási évben, és a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

e) a vetésváltás szabályainak betartása;

f) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében – az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 60%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;

g) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

h) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szer hatóanyagok alkalmazhatók;

i) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.

(5) A támogatás mértéke:

a) szántóföldi zöldszén-növények esetében a célprogramba bevitt terület után 171 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) egyéb szántóföldi növények esetében a célprogramba bevitt terület után 155 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldszén-növények esetében a célprogramba bevitt terület után 231 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében a célprogramba bevitt terület után 220 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Tanyás gazdálkodás célprogram

59. §

(1) A támogatás célja a hagyományos, alacsony ráfordítású gazdálkodási rendszerek megőrzése, a kultúrtörténeti tájkép megőrzése, és a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a műtrágyázásból eredő környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a legnagyobb támogatható terület mérete legfeljebb 50 ha;

c) legalább a gazdaság mezőgazdasági hasznosítású területének 30%-át be kell vinni a célprogramba;

d) a tanyával megegyező településen helyezkedik el a kérelem alapját képező terület.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága egyéb szántóföldi növények esetén legfeljebb 2 ha, szántóföldi zöldszén-növény termesztése esetén 0,5 ha lehet;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldszén-félére, valamint ültetvény módjára természetű zöldszén-növényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati tervet kell készíteni és végrehajtani;

d) mozaikos, kisparcellás növénytermesztés folytatása;

e) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

f) a vetésváltás szabályainak betartása;

g) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében – az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;

h) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

i) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazhatók;

j) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.

(5) A támogatás mértéke:

a) szántóföldi zöldszén-növények esetén a célprogramba bevitt terület után 196 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) egyéb szántóföldi növény esetén a célprogramba bevitt terület után 184 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldszén-növények esetén a célprogramba bevitt terület után 258 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növény esetén a célprogramba bevitt terület után 261 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A támogatási kérelemhez mellékelni kell a tulajdoni lap harminc napnál nem régebbi hiteles másolatát arról, hogy a célprogramba bevinni kívánt területhez tartozó lakott terület az ingatlan-nyilvántartásban a 2. § 60. pontjában meghatározottak szerint van bejegyezve.

Ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram

60. §

(1) A támogatás célja a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, a tápanyagmérleg-egyensúlyának helyreállítása, valamint az élelmiszerbiztonság segítése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a célprogramba bevinni kívánt szántóterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetű zöldség-növényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint;

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

c) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

d) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

e) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

f) a vetésváltás szabályainak betartása;

g) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében – az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;

h) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

i) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.

(5) A támogatás mértéke szántóföldi művelés esetében:

a) szántóföldi zöldség-növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 359 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) szántóföldi zöldség-növények esetében az átállási időszak után, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 203 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) egyéb szántóföldi növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 212 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) egyéb szántóföldi növények esetében az átállási időszak utáni, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 161 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

e) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldség-növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 485 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

f) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldség-növények esetében az átállási időszak után, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 274 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

g) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 301 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

h) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében az átállási időszak utáni, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 217 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.

(7) A kifizetési kérelemhez mellékelni kell a 43. § (5) bekezdésében foglalt igazolást.

(8) A támogatásra jogosult legfeljebb két egymást követő gazdálkodási évben vehet igénybe átállási időszakra vonatkozó támogatást az alábbiak szerint:

a) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évében kezdte meg az átállást, úgy az átállási támogatásra két alkalommal jogosult;

b) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évét megelőző évben kezdte meg az átállást, úgy egy alkalommal jogosult átállási támogatásra.

Szántóföldi természetvédelmi zonális célprogramok

1. Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

61. §

(1) A támogatás célja a regionális, ökológiai szempontú, fenntartható mezőgazdasági földhasználat, a természetvédelmi, illetve környezetvédelmi szempontok érvényesülésének elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek segítik megőrizni a tájegységek természeti értékeit. A célprogram kiemelt célja a tűzok, ugartyúk, a szalakóta, parlagi sas, kerecsensólyom, hamvas rétihéja és egyéb, szántóföldi élőhelyhez kötődő védett madárfajok élőhelyeinek megfelelő kezelése, valamint

a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növe-
lése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosult-
sági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terü-
letnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú mellék-
let szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;
- c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldség-
félére, valamint ültetvény módjára természetű zöldség-
növényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai
céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai
célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben megha-
tározottak szerint.

(4) A célprogram általános előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támoga-
tási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy
az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gaz-
dálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített
talajvizsgálat végeztetése;

- b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente táp-
anyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;
- c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;
- d) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíz-
iszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;
- e) melioráció és öntözés nem végezhető;
- f) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkal-
mazása tilos;

g) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce,
a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

h) március 1. és július 31. között a munkavégzés kizá-
rólag napkeltétől napnyugtáig megengedett;

i) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészke-
nek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kas-
zálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesí-
teni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A
földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül
a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszá-
lásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoz-
tatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik
válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a j) pont figye-
lembevételével folytatható;

j) a talált fészkek körül 0,5–1 hektáros védőterületet kell
kialakítani a természetvédelmi szerv javaslata alapján.

(5) További előírások évelő szálas pillangós takarmány-
növények termesztése esetén:

a) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes
területen évelő szálas pillangós takarmánynövényeket
(évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve
füves keveréke) kell termesztetni;

b) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és
felülvetéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával

kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja
meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

c) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizá-
rólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-ható-
anyagok alkalmazása engedélyezett;

d) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal
végezhető augusztus–szeptember hónapban;

e) évelő szálas pillangós takarmánynövények betakarí-
tása esetén:

ea) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de
legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla
szélével érintkezően;

eb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

ec) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;

ed) évelő szálas pillangós takarmánynövények teljes
területének kijelölt legalább 50%-án az első növedék jú-
nius 15. után vágható le, a teljes terület másik legfeljebb
50%-án az első növedék április 25-ig, a második növedék
június 30. után vágható le, azzal, hogy az első növedék le-
vágása során a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint
a Hortobágy MTÉT esetében az első kaszálás legkorábbi
időpontja június 30.;

ee) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írás-
ban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen
be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi
szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési idő-
pontját.

(6) További előírások vegyes szántóföldi növényter-
mesztés esetén:

a) a vetésváltás szabályainak betartása;

b) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizá-
rólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-ható-
anyagok alkalmazása;

c) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott
nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg
a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

d) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes
területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fő-
vetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos ga-
bona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény
(szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves ke-
veréke), legalább 20% zöldugar, legalább 10% őszi repce,
legfeljebb 20% egyéb kultúra;

e) a tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédő-
szer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén
mechanikai gyomirtást kell végezni;

f) repce esetén a teljes repceterületnek az illetékes álla-
mi természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 5, de leg-
feljebb 10%-án a madarak téli táplálékának biztosítása cél-
jából a hóeltakarítás kötelező;

g) kalászos gabonák betakarítása esetén minimum
25 cm magas tarlót kell hagyni;

h) a vetésszerkezetben szereplő szálas pillangós takar-
mánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell ugyan-
ezen célprogramnak az évelő szálas pillangós takarmány-
növények betakarítására vonatkozó előírásait.

(7) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén 310 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén 303 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram

62. §

(1) A támogatás célja a vonulásuk során az ország egyes jellemző tájait érintő, jelentős lúd-, réce- és daruállományok számára megfelelő őszi-téli táplálkozóhely biztosítása, az általános madárvédelmi szántóföldi előírások mellett a speciális vetésszerkezet és a betakarítás korlátozásával a táplálékbázis megteremtése, az apróvad fajok életfeltételeinek javítása, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évikifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára termeszthető zöldség-növényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

e) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

f) melioráció és öntözés nem végezhető;

g) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

h) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;

i) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

j) szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ja) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni a tábla közepén,

jb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni,

jc) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

jd) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját,

je) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;

k) a vetésváltás szabályainak betartása;

l) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szemeskukorica, legalább 20% szálás pillangós takarmánynövény (szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldség, legfeljebb 10% egyéb kultúra;

m) a szemeskukorica egy vagy több táblán elhelyezkedő teljes területének legalább 10%-án betakarítás előtt az érett állapotban lévő, lábön álló kukoricát szárzúzóval le kell zúzni, és a területet műveletlenül kell hagyni legalább február 28-ig.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 173 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

3. Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

63. §

(1) A támogatás célja a vadon élő madarakra, apróvadra káros hatások csökkentése a növényvédő szerek korlátozott alkalmazásával, növényvédőszer-mentes táblaszegélyek kialakításával, megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák alkalmazásával, kevesebb műtrágya felhasználásával. A célprogram további fontos célja a különböző ragadozó madarak, illetve a fogoly és fűrj életfeltéte-

leinek biztosítása, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;
- c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetű zöldség-növényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

e) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

f) melioráció és öntözés nem végezhető;

g) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

h) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;

i) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

j) szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ja) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően,

jb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni,

jc) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

jd) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját,

je) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeknek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt

munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;

k) a vetésváltás szabályainak betartása;

l) a táblán egy gazdálkodási évben egyszer szabad gyomirtó szert használni;

m) a tábla szélein legalább 3 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;

n) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra;

o) a célprogram 5 éve alatt legfeljebb egyszer végezhető közép- vagy mélylazítás.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 220 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

4. Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

64. §

(1) A támogatás célja a regionális, ökológiai szempontú, fenntartható mezőgazdasági földhasználat, a természetvédelmi, illetve környezetvédelmi szempontok érvényesülésének elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek segítik megőrizni a tájegységek természeti értékeit. A célprogram kiemelt célja a kék vércse, a szalakóta, parlagi sas, kerecsensólyom és egyéb, szántóföldi élőhelyhez kötődő védett madárfajok élőhelyeinek megfelelő kezelése, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetű zöldség-növényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram általános előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

e) melioráció és öntözés nem végezhető;

f) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;

g) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

h) március 1. és július 31. között a munkavégzés csak napkelte után napnyugtáig megengedett;

i) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeknek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható.

(5) További előírások évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén:

a) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen évelő szálás pillangós takarmánynövényeket (évelő szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke) kell termesztetni;

b) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felülvetéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

c) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása lehetséges;

d) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus–szeptember hónapban;

e) évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ea) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszalatlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően,

eb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni,

ec) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

ed) a célprogramba bevitt táblákon a kaszálást táblánként eltérő napon kell elvégezni,

ee) évelő szálás pillangós takarmánynövények teljes területének lekaszálását az első kaszálás esetében május 20-ig, a második kaszálás esetében június 30-ig be kell fejezni,

ef) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% kaszálásának befejezését követően a másik 50% kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni,

eg) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.

(6) További előírások vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén:

a) a vetésváltás szabályainak betartása;

b) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

c) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

d) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legfeljebb 30% kalászos gabona, legalább 20% szálás pillangós takarmánynövény (szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugár, legfeljebb 20% egyéb kultúra;

e) a tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;

f) zöldugár szárzúzása, kaszálása esetén:

fa) a célprogramba bevitt területeken a szárzúzást, kaszálást táblánként eltérő napokon kell elvégezni,

fb) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden szárzúzásánál, kaszálásánál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárzúzásának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárzúzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni,

fc) madárbarát kaszálási, szárzúzási módszert kell alkalmazni,

fd) szárzúzásnál, kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

fe) szárzúzás, kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a szárzúzás, kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

g) a vetésszerkezetben szereplő szálás pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell a célprogramnak az évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait.

(7) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén 267 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén 233 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Erózió elleni célprogramok

1. Vízérózió elleni célprogram

65. §

(1) A támogatás célja a víz által okozott talajerózió (a továbbiakban: vízérózió) csökkentése, a talajminőség fenntartása, valamint a vízérózióval okozott vízszennyezés megelőzése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek 12%-nál nagyobb lejtésszögű, az 7. § (2) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, jogosult területen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;
c) a támogatás minden szántóföldi növényre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

e) a vetésváltás szabályainak betartása;

f) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül a főnövény vonatkozásában szemeskukorica, vetőmag kukorica, csemegekukorica, burgonya, csicsóka, dohány, cukorrépa, takarmányrépa és a napraforgó együttes részaránya legfeljebb 20% lehet;

g) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

h) tavaszi vetésű növények esetén téli, illetve tavaszi talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, amelyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően, de legfeljebb a vetést megelőzően két héttel kell aláforgatni;

i) lejtő irányára merőleges művelés alkalmazása.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 211 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Szélerózió elleni célprogram

66. §

(1) A támogatás célja a széleróziót befolyásoló egyes tényezők talajpusztulás csökkenés irányába ható módosítása, a talajminőség romlásának, a növényzet károsodásának, valamint a porszennyezés élő környezetre gyakorolt káros hatásainak csökkentése érdekében.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek szélerózió által érintett, a 8. § (2) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, jogosult széleróziós mintaterületen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növényre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

e) a vetésváltás szabályainak betartása;

f) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező a fővetésű növények tekintetében: az őszi vetésű vagy évelő növények aránya legalább 60% és a tavaszi vetésű növények aránya legfeljebb 40% lehet, valamint az alábbi növények összesített részaránya el kell, hogy érje a 20%-ot: köles, pohánka, cirkok, szudáni fű, mohar, rostkender, baltacim, bükkönyök, somkóró, homoki bab, lucerna, facélia, tarka koronafürt;

g) őszi vetésű növények betakarítását követően zöldtrágya növény termesztése, amelyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően, de legfeljebb a vetést megelőzően két héttel kell a talajba keverni;

h) csak egyszer lehet a célprogram 5 éve alatt forgatásos talajművelést alkalmazni.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 213 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Cím

*GYEPGAZDÁLKODÁSI
AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI
CÉLPROGRAM CSOPORT*

Extenzív gyepgazdálkodás célprogram

67. §

(1) A támogatás célja a gyepterületekhez kötődő növényfajok és társulások, illetve állatfajok életfeltételeinek megőrzése, fenntartása, az extenzív gyepgazdálkodás által biztosított kedvező környezeti hatások fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltétel, hogy a legkisebb támogatható terület 1 ha.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék, juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) legeltetés esetén:

aa) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

ab) a gyepek túllegeltetése tilos;

ac) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés tilos;

ad) a célprogram 3. év végére legalább 0,3 állategység/ha legeltethető állatállományt kell elérni;

ae) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;

af) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett;

ag) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani;

b) kaszálás esetén:

ba) a gyepet legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható;

bb) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szervestrágyázás és öntözés tilos;

bc) a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani;

bd) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után:

a) nem Natura 2000 gyepterületen történő:

aa) legeltetés esetén 108 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 71 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) Natura 2000 gyepterületen történő:

ba) legeltetés esetén 77 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 40 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Ökológiai gyepgazdálkodási célprogram

68. §

(1) A támogatás célja a gyepterületekhez kötődő növényfajok és társulások, illetve állatfajok életfeltételeinek megőrzése, fenntartása, az extenzív gyepgazdálkodás által biztosított kedvező környezeti hatások fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a célprogramba bevinni kívánt gyepterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) legeltetés esetén:

ba) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

bb) gyepek túllegeltetése tilos;

bc) felülvetés, öntözés tilos;

bd) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;

be) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett;

bf) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani;

c) kaszálás esetén:

ca) a gyepet legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható;

cb) felülvetés, szervestrágyázás és öntözés tilos;

cc) a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani;

cd) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után:

a) nem Natura 2000 gyepterületen történő:

aa) legeltetés esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 79 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) Natura 2000 gyepterületen történő:

ba) legeltetés esetén 85 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 48 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.

(7) A kifizetési kérelemhez mellékelni kell a 43. § (5) bekezdésében foglalt igazolást.

Gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok

1. Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

69. §

(1) A támogatás célja a környezetbarát gazdálkodás módszereinek alkalmazása, amely fenntartja az MTÉT egységek magas természetes élőhelyeit és értékeit, valamint a tűzok, ugartyúk, szalakóta, parlagi sas, kerecsensólyom, kék vércse, hamvas rétihéja madárfajok állományainak védelme, élőhelyeinek fenntartása és kialakítása. A célprogram további célja a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A program előírásai:

a) legeltetés esetén:

aa) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

ab) a gyepek túllegeltetése tilos;

ac) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;

ad) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szerves trágyázás tilos;

ae) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;

af) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy hogy a célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradóképpen be kell tartani;

ag) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

ah) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a célprogram 5. évére vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható;

ai) a célprogramba bevitt teljes gyepterület legfeljebb 50%-án tűzok költőhelyet kell kijelölni az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján, ahol csak május 31. után folytatható legeltetés;

aj) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

ak) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező;

b) kaszálás esetén:

ba) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás és öntözés tilos;

bb) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;

bc) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről;

bd) minden kaszáláskor táblánként legalább 10%, de legfeljebb 15% kaszátlan területet kell hagyni, kaszálásonként eltérő területen;

be) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

bf) kaszálásnál vadriasztó lánc használata szükséges;

bg) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

bh) széna betakarításakor a munkavégzés csak napkelte után napnyugtáig megengedett;

bi) az első kaszálás június 15. után kezdhető meg azzal, hogy a Dunavölgyi-sík a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében a kaszálás legkorábbi időpontja június 30.;

bj) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

bk) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételek

lekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a *bl*) pont figyelembevételével folytatható;

bl) a talált fészkek körül 0,5–1 hektáros védőterületet kell kialakítani a természetvédelmi szerv javaslata alapján;

bm) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) nem Natura 2000 gyepterületen történő:

aa) legeltetés esetén 155 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) Natura 2000 gyepterületen történő:

ba) legeltetés esetén 117 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 78 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

70. §

(1) A támogatás célja a nedves rétek fokozottan védett, földön fészkelő madárfajainak (haris, hamvas rétihéja, réti fülesbagoly) fészkelő- és táplálkozó helyének fenntartása e rétek megőrzésével és kíméletes hasznosításával, továbbá egyéb védett fajok élőhelyeinek biztosítása, mint például rákosi vipera, különböző kosbor fajok, kockás lilium, szibériai nőszirm, kígyógyökerű keserűfű, vérfű-hangyaboglárka, nyári tözike, réti iszalag, kornistárnics. A célprogram céljai közé tartozik a védőzónák kialakítása a térség sérülékeny természeti területei körül, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) legeltetés esetén:

aa) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

ab) a gyepek túllegeltetése tilos;

ac) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni,

ad) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szervestrágyázás tilos;

ae) fogasolás, gypszellőztetés tilos;

af) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy hogy a célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul be kell tartani;

ag) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

ah) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a célprogram 5. évére vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható;

ai) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

aj) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeknek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltetelekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;

ak) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező;

b) kaszálás esetén:

ba) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szervestrágyázás és öntözés tilos;

bb) fogasolás, gypszellőztetés tilos;

bc) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről;

bd) minden kaszáláskor táblánként legalább 10%, de legfeljebb 15% kaszátlan területet kell hagyni, kaszálásenként eltérő területen;

be) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

bf) kaszálásnál vadriasztó lánc használata szükséges;

bg) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

bh) az első kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület kijelölt legfeljebb 50%-án július 31. után kezdhető el – kivéve az Őrség-vendvidék, valamint a Hanság MTÉT-t, ahol a kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület 50%-án június 1. előtt, a másik 50%-án július 15. után – az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján;

bi) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

bk) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után:

- a) nem Natura 2000 gyepterületen történő:
  - aa) legeltetés esetén 139 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - ab) kaszálás esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- b) Natura 2000 gyepterületen történő:
  - ba) legeltetés esetén 101 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - bb) kaszálás esetén 78 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramjai

Környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

71. §

(1) A támogatás célja a mezőgazdasági eredetű vízszennyezés kockázatának megszüntetése, valamint a szerkezetváltás elősegítése és fenntartása az erózióknak kitett területeken. Emellett a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kockázatának csökkentése az árvíz sújtotta területeken és az ártéri tájgazdálkodás és tájhasználat váltás megteremtése a VTT által érintett célterületeken. A biológiai sokféleség fokozása érdekében új füves élőhelyek létrehozása, a növényvédő szerek használatából és a műtrágyázásból eredő környezeti terhelés csökkentése, valamint a sérülékeny vízbázisok kiemelt védelme.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a célprogram az alábbi területeken vehető igénybe:
  - ba) sérülékeny vízbázisok védőterületén;
  - bb) 12%-nál nagyobb lejtés szögű, a 7. § (2) bekezdése alapján MePAR-ban lehatárolt, jogosult szántóterületeken;
  - bc) azon VTT által érintett területeken, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg;
  - bd) árvíz sújtotta területeken;
  - be) Kedvezőtlen Adottságú Területeken fekvő, MePAR-ban lehatárolt, jogosult szántóterületeken.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan a célprogram 2. évétől legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;
- c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai a célprogram első évében:

- a) földhasználat és művelési ág váltás;
- b) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás évente egy alkalommal engedélyezett;
- c) kizárólag kaszálás megengedett egy alkalommal.

(5) A célprogram előírásai a célprogram második évétől:

- a) a gyep ápolása évente legalább kétszeri kaszálással, illetve legeltetéssel;
- b) a kaszálás minden év május 1. után engedélyezett;
- c) legeltetni csak pásztoroló vagy szakaszoló legeltetéssel lehet;
- d) műtrágya, szervestrágya és növényvédő szerek alkalmazása tilos;
- e) a legeltetett területen legalább 0,1 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;
- f) a gyepek túllegettetése tilos;
- g) a célprogram 3. év végére legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállományt kell elérni;
- h) a gyep felülvétele a célprogram tíz éve alatt egy alkalommal megengedett.

(6) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

- a) az első gazdálkodási évben 238 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- b) a második gazdálkodási évtől kezdődően:
  - ba) nem Natura 2000 gyepterületen 279 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - bb) Natura 2000 gyepterületen 241 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

72. §

(1) A támogatás célja a magas biodiverzitású gyepterületek kiterjedésének növelése, a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése. A természetkímélő gyephasznosítási technológia lehetővé teszi a környező természetes és természetközeli gyepterületek karakterfajainak betelepülését az átalakítandó szántóra, és ezzel rövid időn belül a természeteshez hasonló gyepártásulást jöhet létre.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek szántó hasznosítási irányú és a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan a célprogram 2. évétől legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék, juh;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai a célprogram első évében:

a) földhasználat és művelési ág váltás;

b) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás egy alkalommal engedélyezett;

c) csak kaszálás megengedett egy alkalommal, a legeltetés nem;

d) kaszálás csak június 15-e után lehetséges;

e) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.

(5) A célprogram második évétől a terület jellegétől, valamint az adott zónában választható célprogramtól függően a 69. § vagy 70. § szerinti célprogramok előírásait kell betartani.

(6) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) az első gazdálkodási évben 238 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) a második gazdálkodási évtől kezdődően:

ba) nem Natura gyepterületen 305 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) Natura 2000 gyepterületen a második gazdálkodási évtől kezdődően 267 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

3. Cím

ÜLTETVÉNYEKRE VONATKOZÓ AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram

73. §

(1) A támogatás célja a mezőgazdasági termelés során nem szakszerűen felhasznált kemikáliából eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése, a talaj állapotának védelme és javítása, az élelmiszerbiztonság segítése, valamint a biodiverzitás fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;

b) az integrált szőlő- és gyümölcstermesztési támogatásra jogosult minden gyümölcs faj és szőlő a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint;

c) a támogatás nem termő és termőre fordult ültetvényre igényelhető;

d) kizárólag homogén ültetvény támogatható.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területének nagysága legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a 19. számú melléklet szerinti levélanalízis elvégzése évente;

c) a talaj és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

d) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki;

e) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

f) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának és a várható kártétel megállapítása érdekében. 2 hektárnál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db;

g) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni;

h) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 6 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

i) a fa-, illetve tőkehiány a 10%-ot nem haladhatja meg.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után a 11. számú mellékletben meghatározott ültetvénycsoportok szerint, kivéve a vegyes gyümölcsösöket:

a) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 704 euró/hektár;

b) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 518 euró/hektár;

c) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 341 euró/hektár;

d) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 486 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram

74. §

(1) A támogatás célja a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, kultúrtörténeti és ge-

netikai szempontból fontos, veszélyeztetett fajták megőrzése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, valamint az élelmiszerbiztonság segítése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;
- b) jogosult növények: minden gyümölcs- és szőlőfaj a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint;
- c) a támogatás nem termő és termőre fordult ültetvényre igényelhető;
- d) a célprogramba bevinni kívánt ültetvényterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási, majd a célprogram utolsó évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

c) a 19. számú melléklet szerinti levélanálízis elvégzése évente;

d) a talaj- és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

e) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának és a várható kártétel megállapítása érdekében. 2 hektárnál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db;

f) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni;

g) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 6 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

h) az ültetvényben hektáronként legalább 1 m² területen a ragadozó ízeltlábúak számára megfelelő búvóhelyet, szaporodó helyet kell létesíteni, azt évente gondozni és 5 éven át fenntartani;

i) a fa-, illetve tőkehiány a 15%-ot nem haladhatja meg.

(5) A támogatás mértéke:

a) az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után a 11. számú mellékletben meghatározott ültetvénycsoportok szerint:

aa) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 900 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 859 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ac) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 757 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ad) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 827 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ae) vegyes ültetvénycsoport esetén 859 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) átállás után, már átállt időszakban, a célprogramba bevitt területek után a 11. számú mellékletben meghatározott ültetvénycsoportok szerint:

ba) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 722 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 557 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bc) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 365 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bd) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 525 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

be) vegyes ültetvénycsoport esetén 557 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.

(7) A kifizetési kérelemhez mellékelni kell a 43. § (5) bekezdésében foglalt igazolást.

(8) A támogatásra jogosult kizárólag a 834/2007/EK rendelet alapján átállásra bejelentett terület vonatkozásában jogosult átállási támogatásra, az alábbiak szerint:

a) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évében kezdte meg az átállást, úgy az átállási támogatásra három alkalommal jogosult;

b) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évet megelőző évben kezdte meg az átállást, úgy kettő alkalommal jogosult átállási támogatásra;

c) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évét megelőző második évben kezdte meg az átállást, úgy egy alkalommal jogosult átállási támogatásra.

Hagyományos gyümölcsstermesztés célprogram

75. §

(1) A támogatás célja a szórványgyümölcsös, mint hagyományos, tájképileg is jelentős gazdálkodási forma fenntartása, az alacsony növényvédőszer-használatból és tápanyag-gazdálkodásból származó környezeti előnyök fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;

b) jogosult gyümölcs fajok: alma, körte, birs, naspolya, szilva, cseresznye, meggy, kajszli, őszibarack, dió, mogyoró, mandula, szelídgesztenye homogén vagy vegyes állományban a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy

az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási, majd a célprogram utolsó évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) a fák tápanyagpótlása során kizárólag szerves trágya és komposzt használható;

d) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki;

e) amennyiben az ültetvény talaját gyeppel borítja, úgy kizárólag június 15. után, évente legalább egyszer a gyeppel kasálással, illetve legeltetéssel is hasznosítható, azzal, hogy a levágott növényeket el kell távolítani;

f) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 3 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

g) növényvédelmi beavatkozásokra környezetkímélő besorolású növényvédőszer hatóanyagok használhatók;

h) a gyümölcsfák esetében a koronaalakító metszést követően csak ritkító metszés végezhető – az őszibarack kivételével –, amelynek célja a fajtára jellemző természetes koronaforma megtartása;

i) gondoskodni kell a kiöregedett, kipusztult fák pótlásáról;

j) a célprogramba bevont területen a gyümölcsfák sűrűsége 30–150 db/ha, amelybe a területen elhelyezkedő szőlőtőkét nem kell beszámítani, kivéve a dióültetvényeket, ahol a gyümölcsfák sűrűsége legfeljebb 80 db/ha.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után a 11. számú mellékletben meghatározott ültetvénycsoportok szerint

a) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 600 euró/hektár;

b) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 355 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) vegyes ültetvénycsoport esetén 478 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

4. Cím

VIZES ÉLŐHELYEKHEZ KAPCSOLÓDÓ AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Vizes élőhelyek létrehozása célprogramok

Nádgazdálkodási célprogram

76. §

(1) A támogatás célja a náddal borított vizes élőhelyek megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása rovarok, kétélűek és madarak számára, valamint a környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb náddal fedett támogatható terület 1 ha;
b) kizárólag a földhasználati nyilvántartás alapján nádas művelési ágú földterület támogatható.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a területen nádgazdálkodást kell végezni;
b) a nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (különbösen: szállítás, kihúzás) kizárólag december 1. és február 15. között engedélyezett, a nád rizómájának megsértése nélkül;

c) az aratás során legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;

d) a nádas legalább 60%-át, legfeljebb 80%-át kell évente learatni, valamint 20%-ot két évente változó helyen kell aratatlanul hagyni.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 61 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A támogatási kérelemhez mellékelni kell a területileg illetékes körzeti földhivatal által kiadott harminc napnál nem régebbi földhasználati lap másolatot, amely szerint a terület nádas művelési ágba van bejelentve.

A természetes vizes élőhelyek mocsarak, zombékok, sásos területek gondozása célprogram

77. §

(1) A támogatás célja a vizes élőhelyek megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása rovarok, kétélűek és madarak számára, valamint a környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a 8. § (4) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, a 8. számú melléklet szerinti VTT mintaterületek mélyártéri gyepterületei, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, juh, lófélék;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) a területen a lecsapolás és a vízvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízvezetés kivételével;

b) trágyázás, növényvédő szerek használata nem megengedett;

c) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 állategység/ha legeltetési sűrűség mellett azzal, hogy a túllegeltetés tilos;

d) a célprogram 3. év végére legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállományt kell elérni;

e) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet;

f) kaszáláskor legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;

g) vadriasztó lánc használata kötelező;

h) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

i) zombékosok kaszálása tilos.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 115 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram

78. §

(1) A támogatás célja a szántóföldi és gyepművelésre alkalmatlan területek kivonása, ezáltal a vizes élőhelyek területének növelése és fejlesztése, a környezeti terhelés csökkentése, valamint ártéri tájgazdálkodás és tájhasználat váltás megteremtése a VTT által érintett célterületeken.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,3 ha;

b) a 8. § (4) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt a 8. számú melléklet szerinti VTT mintaterületek mélyártéri szántóterületei, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, juh, lófélék;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) a területen biztosítani kell a megjelenő víz minél hosszabb ideig történő megmaradását;

b) a területen a lecsapolás és a vízelvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízelvezetés kivételével;

c) trágyázás, növényvédő szerek használata nem lehetséges;

d) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 állategység/ha

legeltetési sűrűség mellett azzal, hogy a gyeptúllegeltetés tilos;

e) a célprogram harmadik évének végére legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállományt kell elérni;

f) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet;

g) kaszálás során legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;

h) vadriasztó lánc használata kötelező;

i) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

j) zombékosok kaszálása tilos.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 195 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

79. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) A 17. számú melléklet A.) pontja 2011. január 1-jén hatályát veszti.

80. §

(1) A 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 2. § (1) bekezdése a következő q)–r) pontokkal egészül ki:

[E rendelet hatálya az alábbi jogcímek alapján igénybe vehető támogatásokra terjed ki:]

„q) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet alapján igénybe vehető támogatás;

r) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet alapján igénybe vehető támogatás.”

(2) A 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 2. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az egységes kérelem az (1) bekezdés a)–i) pontjaiban felsorolt jogcímek esetében a támogatásra irányuló kérelmet, az (1) bekezdés j)–r) pontjaiban felsorolt jogcímek esetében a kifizetési kérelmet foglalja magába.”

81. §

(1) A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszíro-

zásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet [a továbbiakban: 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet] 2. §-a a következő *b)* ponttal egészül ki:

[*E rendelet alkalmazásában:*]

„*b)* *kérelmező*: támogatási kérelmet benyújtó földhasználó/állattartó;”

(2) A 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet 11. § (1) bekezdése a következő *a)* ponttal egészül ki:

[*A támogatási időszak alatt*]

„*a)* egy adott célprogramba bevitt teljes földterület mérete csökkenthető azzal, hogy a területcsökkentést az MVH által rendszeresített formanyomtatványon, minden esetben be kell jelenteni az MVH-nak. A támogatási határozatban feltüntetett területek csökkentésére irányuló kérelmet legkésőbb az adott gazdálkodási évre vonatkozó egységes kérelem beadási határidejéig lehet benyújtani, amely egyidejűleg a támogatási határozat módosítását vonja maga után.”

(3) A 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet 11. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A támogatási időszak alatt a támogatási kérelmet jóváhagyó határozatban szereplő állatállomány nagysága csökkenthető. Az állatállomány csökkentést – ide nem értve a természetes állománycsere időszakát – minden esetben be kell jelenteni az MVH-nak. A támogatási határozatban feltüntetett állatállomány csökkentésére irányuló kérelmet legkésőbb az adott gazdálkodási évre vonatkozó egységes kérelem beadási határidejéig lehet benyújtani, amely egyidejűleg a támogatási határozat módosítását vonja maga után.”

82. §

(1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtható támogatások részletes feltételeiről szóló 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet [a továbbiakban: 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet] 2. §-ának 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*E rendelet alkalmazásában:*]

„7. összefüggő terület: egy földhasználó adott évben az egységes kérelemben bejelentett területalapú támogatásba bevont egy fizikai blokkon belüli szomszédos tábláinak összefüggő területe;”

(2) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (3) bekezdésben a „parcellához” szövegrész helyébe az „összefüggő területhez” szövegrész lép.

(3) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 6. § (3) bekezdés *c)* és *d)* pontjában, 7. § (3) bekezdés *g)* pont *ga)* alpontjában, 8. § (2) bekezdés *a)* pontjában, valamint a 12. § (2) bekezdés *e)* pontjában a „parcella” szövegrész helyébe az „összefüggő terület” szövegrész lép.

(4) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 16. § (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Támogatási kérelem 2009-ben és azt követően évente június 1. és június 30. között nyújtható be elektronikus úton. A támogatási kérelem mellékleteit írott formában, postai úton kell benyújtani, az elektronikusan benyújtott kérelemmel azonos támogatási kérelem benyújtási időszakban az ügyfél lakhelye/székhelye szerint illetékes Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) kirendeltséghez.”

(5) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 17. § (3) bekezdésben a „parcellák” szövegrész helyébe az „összefüggő területek” szövegrész lép.

(6) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 18. § (4) bekezdés *b)* pontjában a „parcellának” szövegrész helyébe az „összefüggő területnek” szövegrész lép.

83. §

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem élelmiszeripari célú kiskapacitású, növényi alapú nyersszesz, nyersolaj előállító üzemek létesítéséhez nyújtható támogatások részletes feltételeiről szóló 44/2009. (IV. 11.) FVM rendelet 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Egy kérelem benyújtásával igénybe vehető támogatás:

a) legmagasabb összege 735 000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ügyfél a támogatást mezőgazdasági termelő ügyfélként, illetve TCs ügyfélként igényli;

b) legkisebb összege 60 000 eurónak megfelelő forintösszeg, legmagasabb összege 1 000 000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ügyfél a támogatást feldolgozó ügyfélként igényli.”

84. §

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az állattartó telepek korszerűsítéséhez nyújtható támogatások részletes feltételeiről szóló 27/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 10. § (6) bekezdése hatályát veszti azzal, hogy e rendelkezést a 2007. április 23-tól benyújtott támogatási kérelmek esetében is alkalmazni kell.

85. §

(1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban Vhr.) 8. §-ának *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[8. § Kifizetési kérelmet az az ügyfél nyújthat be, aki]

„a) az adott jogcím vonatkozásában rendelkezik az MVH által kibocsátott támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal, és”

(2) A Vhr. 16. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Kifizetési kérelmet az az ügyfél nyújthat be, aki az adott jogcím vonatkozásában rendelkezik az MVH által kibocsátott támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó jogerős támogatási határozattal.”

Európai Unió jogának való megfelelés

86. §

Ez a rendelet az 1698/2005/EK rendelet 36. cikk *a)* pont iv. alpontjának és 39. cikk (1)–(4) bekezdéseinek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

I. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok rendszere

zonális	természetvédelmi célú gazdálkodás kék vérese	természetvédelmi célú gyeptelepítés	vizes élőhelyek létrehozása
	természetvédelmi célú gazdálkodás tuzok	természetvédelmi célú gazdálkodás tuzok	
horizontális	természetvédelmi célú gazdálkodás vadlúd / daru	természetvédelmi célú gazdálkodás élőhely	nádgazdálkodás
	természetvédelmi célú gazdálkodás madár / apróvad	környezetvédelmi célú gyeptelepítés	
	szélterelő elleni védekezés	ökológiai gyepgazdálkodás	ökológiai gyümölcs és szőlő termesztés
	vízterelő elleni védekezés	extenzív gyepgazdálkodás	hagyományos gyümölcs termesztés
	ökológiai gazdálkodás		integrált gyümölcs és szőlő termesztés
	tanyás gazdálkodás		
	integrált gazdálkodás		
	szántó célprogramok	gyep célprogramok	ültetvény célprogramok
			vizes élőhely célprogramok

2. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A támogatási összegek mértéke célprogramonként

A.) Szántóföldi agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

Támogatási rendszer	célprogram azonosító	Célprogram megnevezése	Támogatás mértéke euró/ha-nak megfelelő forintösszeg		
horizontális	AA	Integrált szántóföldi növénytermesztés	Egyéb szántóföldi növény	155	
			Egyéb szántóföldi növény - ritka növény	220	
			Szántóföldi zöldség	171	
			Szántóföldi zöldség - ritka növény	231	
	AB	Tanyás gazdálkodás célprogram	Egyéb szántóföldi növény	184	
			Egyéb szántóföldi növény - ritka növény	258	
			Szántóföldi zöldség	196	
			Szántóföldi zöldség - ritka növény	261	
	AC	Ökológiai szántóföldi növénytermesztés	Átállás alatti	Egyéb szántóföldi növény	212
				Egyéb szántóföldi növény - ritka növény	301
				Szántóföldi zöldség	359
				Szántóföldi zöldség - ritka növény	485
			Átállt	Egyéb szántóföldi növény	161
				Egyéb szántóföldi növény - ritka növény	217
Szántóföldi zöldség				203	
Szántóföldi zöldség - ritka növény				274	
zonális	AD	Természetvédelmi célprogramok			
	AD-1a	Túzok élőhelyfejlesztési előírásokkal	évelő szálas pillangós takarmánynövény termesztése	310	
	AD-1b		vegyes szántóföldi növénytermesztés	303	
	AD-2	Vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal		173	
	AD-3	Madár- és apróvad élőhelyfejlesztési előírásokkal		220	
	AD-4a	Kék vércse élőhelyfejlesztési előírásokkal	évelő szálas pillangós takarmánynövény termesztése	267	
	AD-4b		vegyes szántóföldi növénytermesztés	233	
	AE	Erózió elleni célprogramok			
	AE-1	Vízérozó elleni		211	
	AE-2	Szélerózió elleni		213	

B) Gyepgazdálkodási agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Támogatási rendszer	célprogram azonosító	Célprogram megnevezése	Támogatás mértéke euró/ha-nak megfelelő forintösszeg			
horizontális	BA	Extenzív gyepgazdálkodás	Nem Natura 2000 területen	Legeltetés	108	
				Kaszálás	71	
			Natura 2000 területen	Legeltetés	77	
				Kaszálás	40	
	BB	Ökológiai gyepgazdálkodás	Nem Natura 2000 területen	Legeltetés	116	
				Kaszálás	79	
Natura 2000 területen			Legeltetés	85		
			Kaszálás	48		
zonális	BC	Gyepgazdálkodási természetvédelmi célú zonális célprogramok				
	BC-1	Tűzok élőhelyfejlesztési előírásokkal	Nem Natura 2000 területen	Legeltetés	155	
				Kaszálás	116	
			Natura 2000 területen	Legeltetés	117	
				Kaszálás	78	
	BC-2	Élőhelyfejlesztési előírásokkal	Nem Natura 2000 területen	Legeltetés	139	
				Kaszálás	116	
			Natura 2000 területen	Legeltetés	101	
				Kaszálás	78	
	BD	Szántóterületek gyepgazdálkodással alakításának célprogramjai				
	BD-1	Környezetvédelmi célú gyeptelepítés	1. gazdálkodási évben			238
			2. gazdálkodási évtől	Nem Natura 2000 területen	279	
Natura 2000 területen				241		
BD-2			Természetvédelmi célú gyeptelepítés	1. gazdálkodási évben		
	2. gazdálkodási évtől	Nem Natura 2000 területen		305		
		Natura 2000 területen		267		

C) Ültetvényekre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

Támogatási rendszer	célprogram azonosító	Célprogram megnevezése	Támogatás mértéke euró/ha-nak megfelelő forintösszeg		
horizontális	CA	Integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés	Almatermésűek	704	
			Bogyós	341	
			Csonthéjas és héjas	518	
			Szőlő	486	
	CB	Ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés	Átállás alatti	Almatermésűek	900
				Csonthéjas és héjas	859
				Bogyós	757
				Szőlő	827
			Átállt	Vegyes	859
				Almatermésűek	722
				Csonthéjas és héjas	557
				Bogyós	365
	CC	Hagyományos gyümölcsstermesztés	Vegyes	Szőlő	525
Vegyes				557	
Almatermésűek				600	
Csonthéjas és héjas				355	

D) Vizes élőhely földhasználathoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Támogatási rendszer	célprogram azonosító	Célprogram megnevezése	Támogatás mértéke euró/ha-nak megfelelő forintösszeg
horizontális	DA	Nádgazdálkodás	61
zonális	DB	A természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása	115
	DC	Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése	195

3. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A támogatási kérelmek részletes pontozási szempontrendszere

I. Szántóföldi agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Pontozási szempontok szántóföldi célprogramok esetén	Értékelés/ellenőrzés módja	Célprogramok					
		Integrált szántóföldi növénytermesztés	Tanyás gazdálkodás	Ökológiai szántóföldi növénytermesztés	Természetvédelmi célú szántóföldi növénytermesztés (tűzok, vadlúd-darú, madár és apróvad illetve kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal)	Vizerózió elleni	Szélerezózió elleni
Területi szempontok							
1 Natura 2000*	MePAR fedvény	6	6	10	12	6	6
2 Nitrát-érzékeny*	MePAR fedvény	10	8	8	6	12	12
3 Sérülékeny vízbázisú védőterület*	MePAR fedvény	6	6	6	6	10	10
4 Kedvezőtlen Adottságú Terület*	MePAR fedvény	10	10	6	6	10	10
5 MTÉT zónarendszer - max adható*	MePAR fedvény	0	0	0	10	0	0
A zóna		0	0	0	10	0	0
B zóna		0	0	0	6	0	0
C zóna		0	0	0	4	0	0
6 VTT térszintek - max adható*	MePAR fedvény	8	10	10	0	0	0
ármentes szint		8	10	10	0	0	0
alacsony és magas ártér		0	0	0	0	0	0
mélyártér		0	0	0	0	0	0
7 Hátrányos helyzetű terület (a kérelmező lakhelye/székelye)	311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet és 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet szerint	6	6	6	6	6	6
Egyéb szempontok							
8 Korábbi NVT AKG résztvevő (szántóföldi célprogramban)	MVH adatbázis	9	9	9	9	9	9
9 Szaktanácsadóval kötött szerződés	szerződés másolata	5	5	5	5	5	5
10 Agrár végzettség							
Agrár felsőfokú végzettség	Oklevél másolata	8	8	8	8	8	8
Agrár középfokú végzettség	Bizonyítvány másolata	4	4	4	4	4	4
11 Fialat gazdálkodó	határozat alapján	5	5	5	5	5	5
12 TCS/TÉSZ tagsággal rendelkezik	Igazolás	9	9	9	9	9	9
13 Állattalállománnyal rendelkezik	ENAR nyilvántartás	12	10	10	10	12	12
14 A célprogramban teljes szántóterülete*	2009. évi egységes kérelem						
kevesebb mint 25%		2	0	0	2	2	2
25%, vagy annál több, de kevesebb mint 50%		3	0	2	4	4	4
50%, vagy annál több, de kevesebb mint 75%		4	4	4	6	6	6
75%, vagy annál több		6	8	8	8	8	8
összesen:		100	100	100	100	100	100

*Adminisztratív ellenőrzés után vizsgálva

II. Gyepgazdálkodási agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Pontozási szempontok gyepgazdálkodási célprogramok esetén	Értékelés/ellenőrzés módja	Célprogramok				
		Extenzív gyepgazdálkodás	Ökológiai gyepgazdálkodás	Természetvédelmi célú gyepgazdálkodási célprogramok (tűzok, illetve élőhelyvédelmi előírásokkal)	Környezetvédelmi célú gyeptelepítés	
Területi szempontok						
1	Natura 2000*	MePAR fedvény	12	12	12	8
2	Nitrát-érzékeny*	MePAR fedvény	6	6	6	10
3	Sérülékeny vízbázisú védőterület*	MePAR fedvény	3	3	3	8
4	Kedvezőtlen adottságú terület*	MePAR fedvény	10	8	10	10
5	MTÉT zónarendszer - max adható*	MePAR fedvény	0	0	10	0
	A zóna		0	0	10	0
	B zóna		0	0	6	0
	C zóna		0	0	4	0
6	VTT térszintek - max adható*	MePAR fedvény	10	10	0	11
	ármentes szint		5	5	0	4
	alacsony és magas ártér		10	10	0	8
	mélyártér		5	5	0	11
7	Hátrányos helyzetű terület (a kérelmező lakhelye/székelye)	311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet és 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet szerint	6	6	6	6
Gazdálkodási szempontok						
8	Korábbi NVT AKG résztvevő (gyepgazdálkodási célprogramban, vagy gyeptelepítés esetén szántóföldi célprogramban)	MVH adatbázis	9	9	9	9
9	Szaktanácsadóval kötött szerződés	szerződés másolata	5	5	5	5
10	Agrár végzettség					
	Agrár felsőfokú végzettség	Oklevél másolata	6	6	6	6
	Agrár középfokú végzettség	Bizonyítvány másolata	3	3	3	3
11	Fiatalkorú gazdálkodó	Határozat alapján	5	5	5	5
12	TCS, vagy Tenyésztőszervezeti tagság	Igazolás	8	6	8	8
13	Védett őshonos állattal rendelkezik	ENAR nyilvántartás	8	8	8	10
14	Ökológiai gazdálkodásból származó állattal rendelkezik	Ökológiai ellenőrző szervezet igazolása másolata	4	8	4	4
15	A célprogramban teljes gyepterülete*	2009.évi egységes kérelem				
	kevesebb mint 25%		2	0	2	0
	25%, vagy annál több, de kevesebb mint 50%		4	2	4	0
	50%, vagy annál több, de kevesebb mint 75%		6	4	6	0
	75%, vagy annál több		8	8	8	0
	összesen:		100	100	100	100
*Adminisztratív ellenőrzés után vizsgálva						

III. Ültetvényekre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Pontozási szempontok ültetvényekre vonatkozó célprogramok esetén	Értékelés/ellenőrzés módja	Célprogramok			
		Integrált gyümölcs és szőlőtermesztés	Ökológiai gyümölcs és szőlőtermesztés	Hagyományos gyümölcstermesztés	
Területi szempontok					
1 Natura 2000*	MePAR fedvény	6	8	12	
2 Nitrát-érzékeny*	MePAR fedvény	10	9	9	
3 Sérülékeny vízbázisú védőterület*	MePAR fedvény	6	6	2	
4 Kedvezőtlen adottságú terület*	MePAR fedvény	5	5	5	
5 VTT térszintek - max adható*	MePAR fedvény	5	8	8	
	ármentes szint	5	8	8	
	alacsony és magas ártér	2	4	4	
	mélyártér	0	0	0	
6 Hátrányos helyzetű terület (a kérelmező lakhelye/székhelye)	311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet és 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet szerint	6	6	6	
Gazdálkodási szempontok					
7 Korábbi NVT AKG résztvevő (ültetvényes célprogramban)	MVH adatbázis	9	9	9	
8 Szaktanácsadóval kötött szerződés	Szerződés másolata	5	5	5	
9 Agrár végzettség	Agrár felsőfokú végzettség	Oklevél másolata	10	10	
	Agrár középfokú végzettség	Bizonyítvány másolata	5	5	
10 Fiatalközvetítő	Határozat alapján	6	6	6	
11 TCS, vagy TЭСZ tagsággal rendelkezik	Igazolás	12	10	10	
12 Zöldség-Gyümölcs Terméktanácsai/elismert szakmaközi szervezeti tagság	Igazolás	12	10	10	
13 A célprogramban teljes ültetvényterülete*	2009. évi egységes kérelem	kevesebb mint 25%	2	0	0
		25%, vagy annál több, de kevesebb mint 50%	4	2	2
		50%, vagy annál több, de kevesebb mint 75%	6	4	4
		75%, vagy annál több	8	8	8
összesen:		100	100	100	

*Adminisztratív ellenőrzés után vizsgálva

IV. Vizes élőhely földhasználathoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Pontozási szempontok vizes élőhelyekhez kapcsolódó célprogramok esetén	Értékelés/ellenőrzés módja	Célprogramok		
		Nádgazdálkodás	Természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása	Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése
Területi szempontok				
1 Natura 2000*	MePAR fedvény	10	10	10
2 Nitrát-érzékeny*	MePAR fedvény	10	10	10
3 Sérülékeny vízbázisú védőterület*	MePAR fedvény	5	5	5
4 Kedvezőtlen adottságú terület*	MePAR fedvény	6	8	8
5 MTÉT zónarendszer - max adható*	MePAR fedvény	10	10	10
	A zóna	10	10	10
	B zóna	5	5	5
	C zóna	5	5	5
6 VTT térszintek - max adható*	MePAR fedvény	10	10	10
	ármentes szint	0	0	0
	alacsony és magas ártér	5	0	0
	mélyártér	10	10	10
7 Hátrányos helyzetű terület (a kérelmező lakhelye/székhelye)	311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet és 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet szerint	6	6	6
Gazdálkodási szempontok				
8 Korábbi NVT AKG résztvevő élőhely célprogramban)	(vizes) MVH adatbázis	9	9	9
9 Szaktanácsadóval kötött szerződés	Szerződés másolata	5	5	5
10 Agrár végzettség				
	Agrár felsőfokú végzettség	Oklevél másolata	6	6
	Agrár középfokú végzettség	Bizonyítvány másolata	3	3
11 Fiatal gazdálkodó	Határozat alapján	5	5	5
12 Állattállománnyal rendelkezik	ENAR nyilvántartás	0	6	6
13 Védett őshonos állattal rendelkezik	ENAR nyilvántartás	0	5	5
14 Tenyésztőszervezeti tagság	Igazolás	0	5	5
15 Hosszú távú értékesítési szerződés megléte	Szerződés másolata	10	0	0
16 A célprogramban teljes nádas területe*	2009. évi egységes kérelem			
	kevesebb mint 25%	2	0	0
	25%, vagy annál több, de kevesebb mint 50%	4	0	0
	50%, vagy annál több, de kevesebb mint 75%	6	0	0
	75%, vagy annál több	8	0	0
Összesen:		100	100	100

* Adminisztratív ellenőrzés után vizsgálva

4. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A támogatási kérelem pontozása során elfogadható felsőfokú agrár végzettségekről

Felsőfokú agrárgazdasági végzettséget adó szakok a *felsőoktatási alap- és mesterképzésről, valamint a szakindítás eljárási rendjéről* szóló 289/2005. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján:

Képzési terület	Korábbi főiskolai (F) és egyetemi (E) szakok	Többciklusú felsőoktatási képzési rendszer szerinti		
		Alapszak	Mesterszak	
Agrár	tájépítészeti, -védelmi és -fejlesztési E	tájrendező és kertépítő mérnöki	tájépítész mérnök	
	kertészmérnöki F, E, szőlész-borász F	kertészmérnöki	kertészmérnöki	kertészmérnöki
			szőlészeti és borászati mérnöki	szőlészeti és borászati mérnöki
			dísznövény és zöldfelület-tudományi mérnöki	dísznövény és zöldfelület-tudományi mérnöki
	környezetgazdálkodási agrármérnöki F, E	környezetgazdálkodási agrármérnöki	környezetgazdálkodási agrármérnöki	
	természetvédelmi mérnöki F	természetvédelmi mérnöki	természetvédelmi mérnöki	
	állattenyésztő mérnöki F	állattenyésztő mérnöki	állattenyésztő mérnöki	állattenyésztő mérnöki
			takarmányozási-takarmánybiztonsági mérnöki	takarmányozási-takarmánybiztonsági mérnöki
	mezőgazdasági mérnöki F agrármérnöki E	mezőgazdasági mérnöki	agrármérnöki	
	növénytermesztési mérnöki F növényorvosi E agrár-kémikus agrármérnöki E	növénytermesztő mérnöki	növényorvosi	növényorvosi
növénytermesztő mérnöki			növénytermesztő mérnöki	
agrármenedzser F gazdasági mérnöki F vidékfejlesztési agrármérnöki F tájgazdálkodási, vállalkozó menedzser F gazdasági agrármérnöki E vidékfejlesztési agrármérnöki E területfejlesztési mérnök E	gazdasági, vidékfejlesztési és informatikus agrármérnöki	gazdasági agrármérnöki	gazdasági agrármérnöki	
		vidékfejlesztési agrármérnöki	vidékfejlesztési agrármérnöki	

5. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez***A célprogram-csoportonként rendelkezésre álló forráskeret és területi megoszlása***

A)

	Szántóföldi növénytermesztési célprogram csoport	Gyepgazdálkodási célprogram csoport	Ültetvénykezelési célprogram csoport	Vizes élőhely kezelési célprogram csoport
Terület megoszlása	62 %	32%	4%	2%
Forrás megoszlása	63%	22%	14%	1%

B)

	Horizontális célprogramok a 2. számú melléklet szerint	Zonális célprogramok a 2. számú melléklet szerint
Terület megoszlása	72%	28%
Forrás megoszlása	67%	33%

6. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Természetvédelmi zónális célprogramok támogatására jogosult Magas Természeti Értékű Terület egységek és a jogosult természetvédelmi zónális célprogramok

Jogosult MTÉT-k megnevezése	Zónák		Jogosult természetvédelmi zónális célprogramok
1.) Baranya megye fás legelői	A		1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
2.) Békés-Csanádi hát	A	A/1	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		A/2	1. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
3.) Bihari-sík	A	A/1	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

		A/2	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		B	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		C	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
4.) Bodroglók		A	1. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
5.) Borsodi Mezőség		A	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		B	B/1 1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

		B/2	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
		C	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
6.) Bükkalja		A	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
		B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
		C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
7.) Dévaványa és környéke		A	A/1	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
			A/2	1. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		B	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
		C	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
8.) Dunavölgyi-sík		A	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	

	B		<p>1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	C		<p>1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram</p> <p>3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>4. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
9.) Észak-Cserehát	A		<p>1. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	B		<p>1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	C		<p>1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
10.) Gerje-Perje sík	A	A/1	<p>1. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
		A/2	<p>1. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p>
	B		<p>1. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	C		<p>1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p>
	11.) Hanság	A	
	B		<p>1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	C		<p>1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>

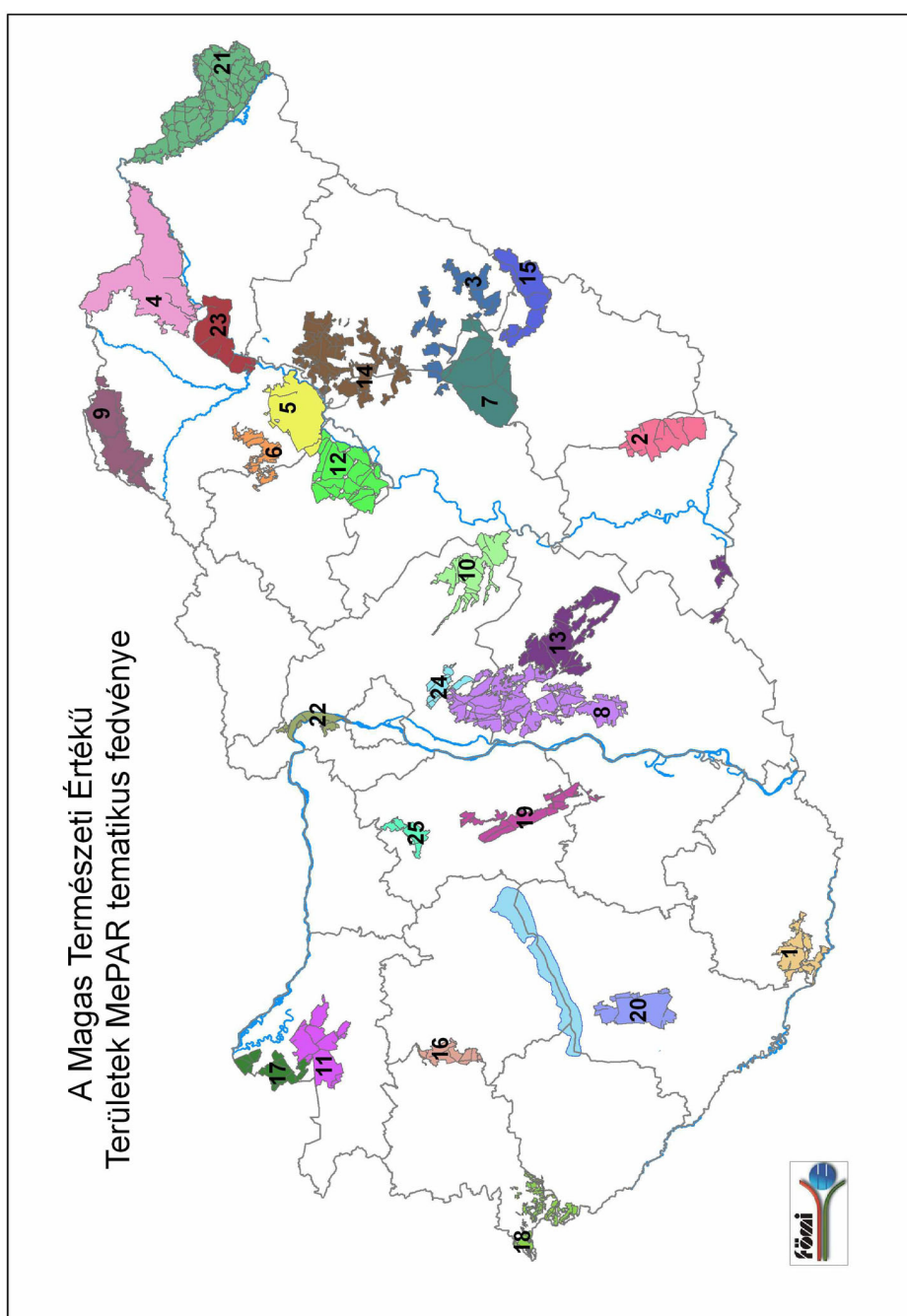
12.) Hevesi-sík	A	A/1	1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		A/2	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
13.) Homokhátság	A		1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
14.) Hortobágy	A		1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

	C	C/1	<p>1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram</p> <p>3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>4. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
		C/2	<p>1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram</p> <p>2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
15.) Kis-Sárrét	A		<p>1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	B		<p>1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	C		<p>1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
16.) Marcal-medence	A		<p>1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	B		<p>1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
	C		<p>1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram</p>
17.) Mosoni-sík	A		<p>1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p>
	B		<p>1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p> <p>2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram</p>

	C	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram
18.) Órség-Vendvidék	A	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
19.) Sárvíz-völgye	A	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
20.) Somogy	A	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
21.) Szatmár-Bereg	A	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
22.) Szentendrei-sziget	A	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
23.) Taktaköz	A	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
24.) Turjánvidék	A	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
25.) Zámolyi-medence	A	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

	B	<ol style="list-style-type: none"> 1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	<ol style="list-style-type: none"> 1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

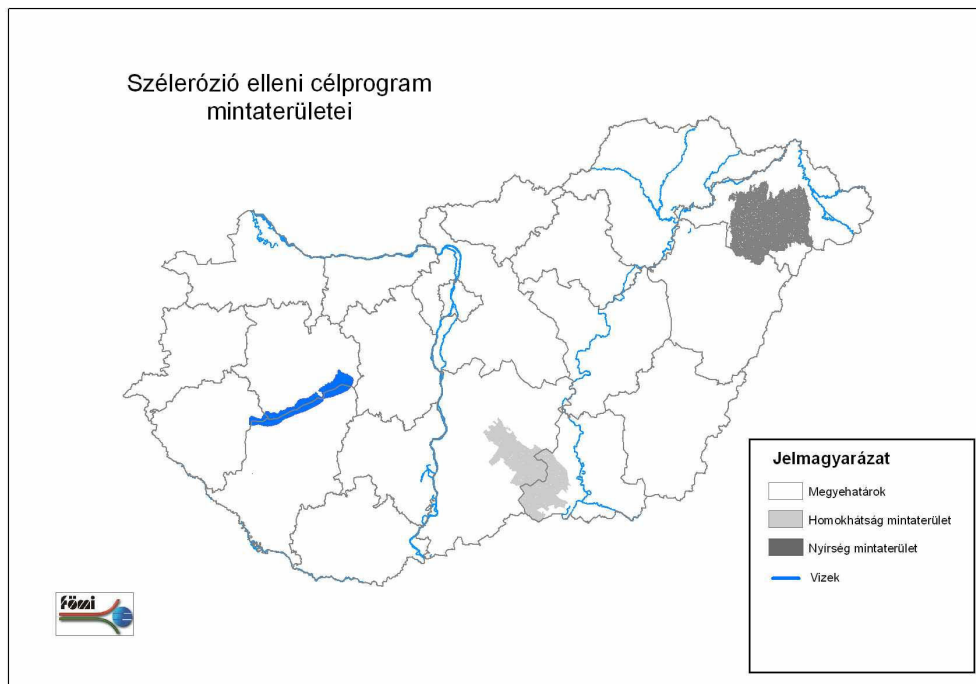
7. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A szélerózió elleni célprogram mintaterületei

A két mintaterület kialakításában szereplő települések listája:

1.) Homokhátság mintaterület: Ásotthalom, Balástya, Bócsa, Bordány, Bugac, Bugacpusztaháza, Csengele, Csólyospálos, Domaszék, Forráskút, Harkakötöny, Jászszentlászló, Kaskantyú, Kiskunmajsa, Kistelek, Kömpöc, Mórahalom, Móricgát, Orgovány, Öttömös, Páhi, Pirtó, Pusztamérges, Ruzsa, Szank, Szatymaz, Tázlár, Üllés, Zákányszék, Zsana, Zsombó

2.) Nyírségi mintaterület: Apagy, Baktalórántháza, Balkány, Berkesz, Besenyőd, Biri, Bököny, Buj, Demecser, Érpatak, Fábiánháza, Gégény, Geszteréd, Gyulaháza, Hajdúdorog, Hajdúhadház, Hodász, Ibrány, Ilk, Járm, Kállósemjén, Kálmánháza, Kántorjánosi, Kék, Kemece, Kisléta, Kisvarsány, Kótaj, Laskod, Levelek, Magy, Máriapócs, Mátészalka, Nagycserkesz, Nagydobos, Nagyhalász, Nagykovács, Napkor, Nyírbátor, Nyírbogát, Nyírbogdány, Nyírcsászári, Nyírdersz, Nyíregyháza, Nyírgelse, Nyírgyulaj, Nyíribrony, Nyírjákó, Nyírkarász, Nyírkáta, Nyírkércs, Nyírmada, Nyírmeggyes, Nyírparasznya, Nyírpazony, Nyírtass, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Nyírvasvári, Ófehértó, Ópályi, Ór, Papos, Petneháza, Pócspetri, Pusztadobos, Ramocsaháza, Rohod, Sényő, Szakoly, Székely, Téglás, Terem, Tiszarád, Újfehértó, Vaja, Vásárosnamény, Vasmegyer

A fenti két mintaterületbe nem minden ezekhez a településekhez tartozó MePAR fizikai blokk szerepel csak azok, amelyek a Magyarország szélerózió veszélyeztetettségi térképe alapján „erősen” vagy „nagyon erősen veszélyeztetett” területeire esnek.

A MePAR fizikai blokklistát az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján közleményben adja ki.

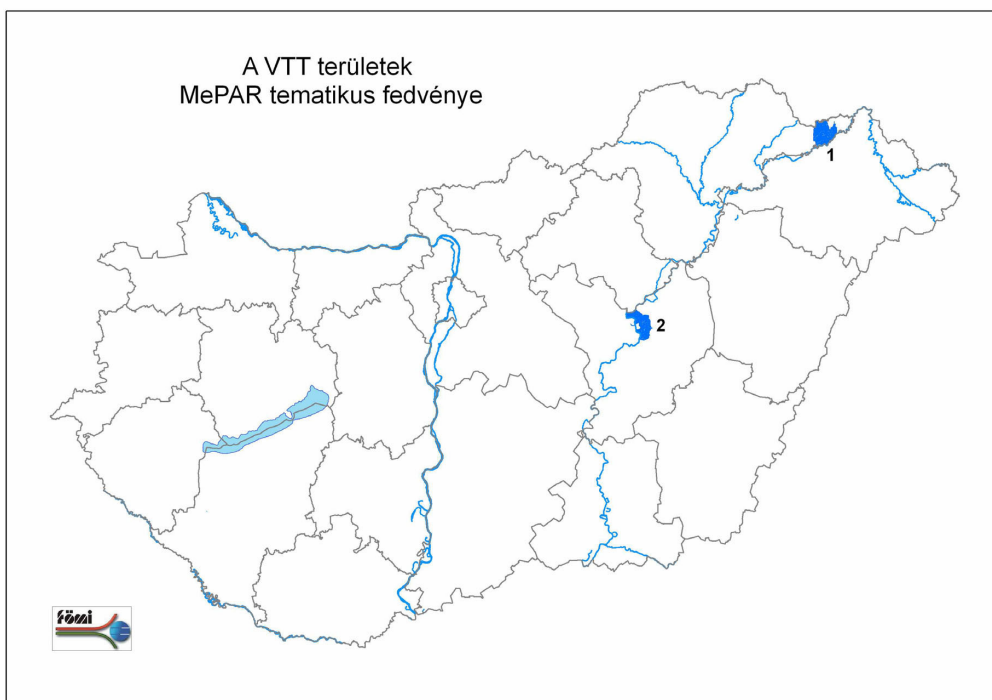
8. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez**Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztésében érintett mintaterületek****1.) Cigándi tározó:** Cigánd, Nagyrozvágy, Pácin, Ricse települések

- fizikai blokkok átlagos magassága szerint mélyártér 95 méter alatt
- fizikai blokkok átlagos magassága szerint alacsony és magas ártér 95-97 méter között
- fizikai blokkok átlagos magassága szerint ármentes terület 97 méter fölött

2.) Tiszaroffi tározó: Tiszaroff, Tiszagyenda, Tiszabő települések

- fizikai blokkok átlagos magassága szerint mélyártér 85,8 méter alatt
- fizikai blokkok átlagos magassága szerint alacsony és magas ártér 85,8-87,75 méter között
- fizikai blokkok átlagos magassága szerint ármentes terület 87,75 méter fölött

A MePAR fizikai blokklistát az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján közleményben adja ki.

9. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Termeszthető növények és hasznosítások listája célprogramonként

Jogszabályi hivatkozás 3. § (1)	Célprogram	Termeszthető növények
a) aa)	Integrált szántóföldi	Alexandriai here (vetőmag célra); Angol perje (vetőmag célra); Angyalgyökér; Ánizs; Anyarozs; Árpa; Articsóka; Bazsalikom; Bíborhere; Bíborhere (vetőmag célra); Bimbóskel; Borsós kukoricacsalamádé; Borsós napraforgó-csalamádé; Brokkoli; Burgonya; Búza és kétsoros és egyéb búza; Cékla; Cérnatíppan (vetőmag célra); Cikóriagyökér; Citromfű; Csenegekukorica; Csenkeszperje (vetőmag célra); Csicsereborsó; Csicsóka; Csomós ebir (vetőmag célra); Cukkini; Cukorborsó; Cukorcirok; Cukorrépa; Dinnye; Disznóbab; Dohány- Virginia; Dohány- Burley; Durumbúza; Ebitíppan (vetőmag célra); Édes esillagfűrt (mag); Édeskömény; Endívia; Fehér here (vetőmag célra); Fehér tippan (vetőmag célra); Fehérhere; Fehérvirágú somkóró; Fejes káposzta; Fejessaláta; Feketegyökér; Fénymag; Fokhagyma; Fonák lóhere (vetőmag célra); Földieper (szamóca); Földimogyoró; Francia perje (vetőmag célra); Futóbab; Fűszerpaprika; Fűves lucerna és fűves here; Galambbegysaláta; Gomborkamag; Görög széna; Gumós komócsin (vetőmag célra); Gyútszivirág; Hibrid perje (vetőmag célra); Homoki bab; Izsóp; Jázmin; Juhsenkesz (vetőmag célra); Kamilla; Kapor; Káposztarepce; Karalábé; Karfiol; Kelkáposzta; Kender (vetőmag célra); Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce); Kínai kel; Komlós lucerna; Komlós lucerna (vetőmag célra); Konyhakömény; Korcs v. svédhere (vetőmag célra); Korshere; Korlander; Koronás baltavirág (vetőmag célra); Köles; Körömvirág; Kukorica; Legány-féle keverék (pannon- vagy szőszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék); Lencse; Lestyán; Levendula; Ligeti perje (vetőmag célra); Lilahagyma; Lóbab; Lódi lóhere (vetőmag célra); Lucerna; Lucerna (vetőmag célra); Macskagyökérfű; Majoranna; Mák; Máriatövis; Menta; Metélfelhagyma; Meténg; Mezei borsó; Mézontófi; Mocsári perje (vetőmag célra); Mohar; Murokrépa; Mustármag; Nádképi csenkesz (vetőmag célra); Napraforgómag; Napraforgós kukoricacsalamádé; Négermag; Nyúlzapuka; Olajlenmag; Olajrettek; Olajtökemag; Olasz perje (vetőmag célra); Óriás tippan (vetőmag célra); Ószi búzás pannon bükköny; Paprika; Paradicsom; Pattogtati való kukorica; Perzsa here; Petrezselyem; Pohánka; Póréhagyma; Rebarbara; Réparepce; Retek; Réti csenkesz (vetőmag célra); Réti komócsin (vetőmag célra); Réti perje (vetőmag célra); Rticusmag; Rost célra termesztett kender; Rosztilen (vetőmag célra); Rozsnaring; Rozs; Rozsos szőszösbükköny; Sáfrány; Sáfránymag; Sárgerépa; Sárkerép lucerna; Seprűcirok; Silócirok; Silókukorica; Somkóró; Sóska; Sovány perje (vetőmag célra); Spanyol Articsóka; Spárga; Spenót; Szárzab; Szárzab; Szárzab; Szarvaskerep; Szegletes lednek; Szemescirok; Szeradella; Szezámmag; Szőjabab; Szőjas silókukorica; Szőszös bükköny (vetőmag célra); Szőszös ökörfarkkóró; Szudáni cirokfű; Szudáni fű; Takarmánybaltacim; Takarmánybaltacim (vetőmag célra); Takarmányborsó; Takarmánybükköny; Takarmányfűvek; Takarmánykáposzta; Takarmánylucerna (vetőmag célra); Takarmányrépa; Takarmányrettek; Tarka koronafűrt; Tarkavirágú lucerna; Tárkony; Tariórépa; Támics; Tifon; Tojásgyümölcs; Torma; Tök; Tritikále; Uborka; Útifű; Vádrepcemag; Vetőmag kukorica; Vetőmag napraforgó; Vörös csenkesz (vetőmag célra); Vöröshere (vetőmag célra); Vöröshagyma; Vöröshere; Zab; Zabos borsó; Zabos bükköny; Zeller; Zöldbab; Zöldborsó; Zsáza
a) ad) 1.	Szántóföldi növénytermesztés tűzők élőhely-fejlesztési előírásokkal (vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén)	Alexandriai here; Alexandriai here (vetőmag célra); Angol perje (vetőmag célra); Angyalgyökér; Anyarozs; Árpa; Articsóka; Bazsalikom; Bíborhere; Bíborhere (vetőmag célra); Bimbóskel; Borsós kukoricacsalamádé; Borsós napraforgó-csalamádé; Brokkoli; Burgonya; Búza és kétsoros és egyéb búza; Cékla; Cérnatíppan (vetőmag célra); Cikóriagyökér; Citromfű; Csenegekukorica; Csenkeszperje (vetőmag célra); Csicsereborsó; Csicsóka; Csomós ebir (vetőmag célra); Cukkini; Cukorborsó; Cukorcirok; Cukorrépa; Dinnye; Disznóbab; Dohány- Virginia; Dohány- Burley; Durumbúza; Ebitíppan (vetőmag célra); Édes esillagfűrt (mag); Édeskömény; Endívia; Fehér here (vetőmag célra); Fehér tippan (vetőmag célra); Fehérhere; Fehérvirágú somkóró; Fejes káposzta; Fejessaláta; Feketegyökér; Fénymag; Fokhagyma; Fonák lóhere (vetőmag célra); Földieper (szamóca); Földimogyoró; Francia perje (vetőmag célra); Futóbab; Fűszerpaprika; Fűves lucerna és fűves here; Galambbegysaláta; Gomborkamag; Görög széna; Gumós komócsin (vetőmag célra); Gyútszivirág; Hibrid perje (vetőmag célra); Homoki bab; Izsóp; Jázmin; Juhsenkesz (vetőmag célra); Kamilla; Kapor; Káposztarepce; Karalábé; Karfiol; Kelkáposzta; Kender (vetőmag célra); Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce); Kínai kel; Komlós lucerna; Komlós lucerna (vetőmag célra); Konyhakömény; Korcs v. svédhere (vetőmag célra); Korshere; Korlander; Koronás baltavirág (vetőmag célra); Köles; Körömvirág; Kukorica; Legány-féle keverék (pannon- vagy szőszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék); Lencse; Lestyán; Levendula; Ligeti perje (vetőmag célra); Lilahagyma; Lóbab; Lódi lóhere (vetőmag célra); Lucerna; Lucerna (vetőmag célra); Macskagyökérfű; Majoranna; Mák; Máriatövis; Menta; Metélfelhagyma; Meténg; Mezei borsó; Mézontófi; Mocsári perje (vetőmag célra); Mohar; Murokrépa; Mustármag; Nádképi csenkesz (vetőmag célra); Napraforgómag; Napraforgós kukoricacsalamádé; Négermag; Nyúlzapuka; Olajlenmag; Olajrettek; Olajtökemag; Olasz perje (vetőmag célra); Óriás tippan (vetőmag célra); Ószi búzás pannon bükköny; Paprika; Paradicsom; Pattogtati való kukorica; Perzsa here; Petrezselyem; Pohánka; Póréhagyma; Rebarbara; Réparepce; Retek; Réti csenkesz (vetőmag célra); Réti komócsin (vetőmag célra); Réti perje (vetőmag célra); Rticusmag; Rost célra termesztett kender; Rosztilen (vetőmag célra); Rozsnaring; Rozs; Rozsos szőszösbükköny; Sáfrány; Sáfránymag; Sárgerépa; Sárkerép lucerna; Seprűcirok; Silócirok; Silókukorica; Somkóró; Sóska; Sovány perje (vetőmag célra); Spanyol Articsóka; Spárga; Spenót; Szárzab; Szárzab; Szarvaskerep; Szegletes lednek; Szemescirok; Szeradella; Szezámmag; Szőjabab; Szőjas silókukorica; Szőszös bükköny (vetőmag célra); Szőszös ökörfarkkóró; Szudáni cirokfű; Szudáni fű; Takarmánybaltacim; Takarmánybaltacim (vetőmag célra); Takarmányborsó; Takarmánybükköny; Takarmányfűvek; Takarmánykáposzta; Takarmánylucerna (vetőmag célra); Takarmányrépa; Takarmányrettek; Tarka koronafűrt; Tarkavirágú lucerna; Tárkony; Tariórépa; Támics; Tifon; Tojásgyümölcs; Torma; Tök; Tritikále; Uborka; Útifű; Vádrepcemag; Vetőmag kukorica; Vetőmag napraforgó; Vörös csenkesz (vetőmag célra); Vöröshere (vetőmag célra); Vöröshagyma; Vöröshere; Zab; Zabos borsó; Zabos bükköny; Zeller; Zöldbab; Zöldborsó; Zsáza

a) ad) 2.	Szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédélmint előírásokkal	Fehérvirágú somkóró; Fejes káposzta; Fejessaláta; Feketeagyócker; Fénymag; Fokhagyma; Fonák lóhere (vetőmag célra); Földipeper (szamóca); Földimogyoró; Francia perje (vetőmag célra); Futóbab; Fűszerpaprika; Fűves lucerna és fűves here; Galambgyalsaláta; Gomborkamag; Görög széna; Gumós komócsin (vetőmag célra); Gyűszűvirág; Hibrid perje (vetőmag célra); Homoki bab; Izsóp; Jázmin; Juhszenkesz (vetőmag célra); Kamilla; Kapor; Káposztarepce; Karalábé; Kárfiol; Kelkáposzta; Kender (vetőmag célra); Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce); Kínai kei; Komlós lucerna; Komlós lucerna (vetőmag célra); Konyhakömény; Korcs v. svédhere (vetőmag célra); Korcshere; Koronás baltavirág (vetőmag célra); Köles; Körömvirág; Kukorica; Legány-féle keverék (pannon- vagy szőszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék); Lenese; Lestyán; Levendula; Ligeti perje (vetőmag célra); Lilahagyma; Lóbab; Lódi lóhere (vetőmag célra); Lucerna; Lucerna (vetőmag célra); Macskagyökérfű; Majoranna; Mák; Menta; Metélfóhagyma; Meténg; Mezei borsó; Mézontófi; Mocsári perje (vetőmag célra); Mohar; Murokrépa; Mustármag; Nádképbű esenkesz (vetőmag célra); Napraforgómag; Napraforgós kukoricacsalamádé; Négermag; Nyúlzapuka; Olajletemag; Olajtökemag; Olasz perje (vetőmag célra); Óriás tippan (vetőmag célra); Ószi búzás pannon bükköny; Paprika; Paradicsom; Pattogatni való kukorica; Perzsahere; Petrezselyem; Pohánka; Póréhagyma; Rebarbara; Réparepce; Retek; Réti esenkesz (vetőmag célra); Réti perje (vetőmag célra); Rozs; Rozsos szőszösbükköny; Sáfrány; Ricinusmag; Rost célra termesztett kender; Rostlen (vetőmag célra); Rozmaring; Rozs; Rozsos szőszösbükköny; Sáfrány; Sáfány; Sárarépa; Sárkerap lucerna; Seprűcirok; Silócirok; Silókukorica; Somkóró; Sóska; Sovány perje (vetőmag célra); Spanyol Articsóka; Spárga; Spenót; Szárazbab; Szárazborsó; Szarvaskerep; Szegletes lednek; Szemescitrok; Szeradella; Szezámmag; Szőjabab; Szőjás silókukorica; Szőszös bükköny (vetőmag célra); Szőszös ökörfarkkóró; Szudáni citroffű; Szudánifű; Takarmánybaltacím; Takarmánybaltacím (vetőmag célra); Takarmánybükköny; Takarmányfüvek; Takarmánykáposzta; Takarmánylucerna (vetőmag célra); Takarmányrépa; Takarmányreték; Tarka koronafürt; Tarkavirágú lucerna; Tárkony; Tarlórépa; Tárnic; Tifon; Tojásgyümölcs; Torma; Tök; Tritikále; Uborka; Útifű; Vadrepce; Vörös esenkesz (vetőmag célra); Vöröshere (vetőmag célra); Vöröshagyma; Vöröshere; Zab; Zabos borsó; Zabos bükköny; Zeller; Zöldbab; Zöldborsó; Zsázsa; Zöldugár
a) ad) 1. a) ad) 4.	Szántóföldi növénytermesztés tűzok/kék vérese élőhely-fejlesztési előírásokkal (évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén)	Alexandriai here; Bíborhere; Bükköny-félék; Csicsereborsó; Fehér here; Fehérvirágú somkóró; Görögszéna; Komlós lucerna; Korcs; Lucerna (vetőmag célra); Mezei borsó; Nyúlzapuka; Perzsa here; Sárkerap lucerna; Somkóró; Szarvaskerep; Szárazborsó; Szeradella; Takarmánybaltacím; Takarmányborsó; Tarka koronafürt; Tarkavirágú lucerna; Vöröshere vagy ezen növények keveréke
a) ae) 1. a) ae) 2.	Vizerózió Szélerózió	Alexandriai here; Alexandriai here (vetőmag célra); Angol perje (vetőmag célra); Anyarozs; Árpa; Bazsalikom; Bíborhere; Bíborhere (vetőmag célra); Borsos kukoricacsalamádé; Borsos napraforgó-csalamádé; Burgonya; Búza és kétszeres és egyéb búza; Cérnatippan (vetőmag célra); Cikóriagyökér; Citromfű; Csenkeszperje (vetőmag célra); Csicsereborsó; Csicsóka; Csomos ebir (vetőmag célra); Cukorcirok; Cukorrépa; Csillagfű; Disznóbab; Dohány-Burley; Dohány-Virginia; Durumbúza; Ebtippan (vetőmag célra); Édes csillagfű (mag); Fehér here (vetőmag célra); Fehér tippan (vetőmag célra); Fehérbere; Fehérvirágú somkóró; Fénymag; Fonák lóhere (vetőmag célra); Francia perje (vetőmag célra); Fűves lucerna és fűves here; Gomborkamag; Görög széna; Gumós komócsin (vetőmag célra); Gyűszűvirág; Hibrid perje (vetőmag célra); Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce); Komlós lucerna; Komlós lucerna (vetőmag célra); Korcs v. svédhere (vetőmag célra); Korcs; Korcs; Koronás baltavirág (vetőmag célra); Köles; Körömvirág; Kukorica; Legány-féle keverék (pannon- vagy szőszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék); Lenese; Lestyán; Levendula; Ligeti perje (vetőmag célra); Lóbab; Lódi lóhere (vetőmag célra);

	<p>Lucerna (vetőmag célra); Macskagyökérfű; Majoranna; Menta; Meténg; Mezei borsó; Mézontófi; Mocsári perje (vetőmag célra); Mohar; Murokrépa; Mustármag; Nádképi csenkesz (vetőmag célra); Napraforgómag; Napraforgós kukoricacsalamádé; Négermag; Nyúlszapuka; Olajlenmag; Olajretekmag; Olasz perje (vetőmag célra); Oriás tippan (vetőmag célra); Őszi búzás pannon búkköny; Perzsahere; Pohánka; Réparepce; Réti csenkesz (vetőmag célra); Réti komócsin (vetőmag célra); Réti perje (vetőmag célra); Rost célra természetű kender; Rostlen (vetőmag célra); Rozmaring; Rozs; Rozsos szőszbúkköny; Sáfrány; Sáfránymag; Sárkeret lucerna; Seprűcirok; Silócirok; Silókukorica; Somkóró; Sovány perje (vetőmag célra); Szaraborsó; Szarvaskerep; Szegletes lednek; Szemescirok; Szeradella; Szézámag; Szójabab; Szójás silókukorica; Szőszös búkköny (vetőmag célra); Szőszös ökörfarkkóró; Szudáni cirokfű; Szudánifű; Takarmánybaltacim; Takarmánybaltacim (vetőmag célra); Takarmányborsó; Takarmánybúkköny; Takarmányfűvek; Takarmánykaposzta; Takarmánylucerna (vetőmag célra); Takarmányrépa; Takarmányretek; Tarka koronafűrt; Tarkavirágú lucerna; Tárkony; Tárnics; Tifon; Tritikále; Úfűfű; Vadrepce; Vörös csenkesz (vetőmag célra); Vöröshere (vetőmag célra); Vöröshere; Zab; Zabos borsó; Zabos búkköny; Zöldborsó; Zsáza</p>
<p>b) ba) bb) bc) 1. bc) 2. d) db)</p>	<p>Extenzív gyepgazdálkodás Ökológiai gyepgazdálkodás Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal Gyepgazdálkodás élőhely- fejlesztési előírásokkal Természetes vizes élőhelyek gondozása</p>
<p>b) bd) 1. bd) 2. d) dc)</p>	<p>Egyéb gyep (kaszált); Egyéb gyep (legeltetett); Egyéb gyep (kaszált); Egyéb gyep (legeltetett);</p>
<p>c) ca)</p>	<p>Környezetvédelmi célú földhasználat váltás Természetvédelmi célú gyeptelepítés Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése</p>
<p>c) cb)</p>	<p>Alma; Birs; Cseresznye; Dió; Egyéb ribizske; Josta; Kajszi; Kajszi; Körte; Málna; Mandula; Meggy; Mogyoró; Naspolya; Ószi; Ribizske; Szeder; Szilva; Szőlőültetvények; Termesztett bodza; Termesztett bodza;</p>
<p>c) cc)</p>	<p>Alma; Birs; Cseresznye; Dió; Egyéb ribizske; Josta; Kajszi; Kajszi; Körte; Málna; Mandula; Meggy; Mogyoró; Naspolya; Ószi; Ribizske; Szeder; Szilva; Szőlőültetvények; Termesztett bodza; Termesztett bodza; Vegyes gyümölcsös</p>
<p>d) da)</p>	<p>Vegyes gyümölcsös Nád</p>

10. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez***A szántóföldi célprogramokban zöldségművelésként támogatható növények köre***

Articsóka	Feketegyökér	Paprika	Szárzabab
Bimbóskel	Fokhagyma	Paradicsom	Torma
Brokkoli	Földieper (szamóca)	Petrezselyem	Tök
Cékla	Futóbab	Pattogatni való kukorica	Tojásgyümölcs
Cukkini	Fűszerpaprika	Póréhagyma	Uborka
Cukorborsó	Galambbegysaláta	Rebarbara	Vöröshagyma
Csemege kukorica	Karalábé	Retek	Zeller
Dinnye	Karfíol	Sárgarépa	Zöldbab
Endívia	Kelkáposzta	Sóska	Zöldborsó
Édeskömény	Kínai kel	Spanyol Articsóka	Zsázsa
Fejessaláta	Lilahagyma	Spárga	
Fejeskáposzta	Metélohagyma	Spenót	

11. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez***A támogatásra jogosult ültetvények köre, valamint a támogatási összegek megállapításához az egyes ültetvény fajok ültetvénycsoportonkénti besorolása***

„Almatermésűek”	„Csonthéjas és héjas”	„Bogyós”	„Szőlő”	„Vegyes”
Alma	Cseresznye	Fekete Ribiszke	Szőlőültetvények	Vegyes gyümölcsös
Birs	Dió	Homoktövis		
Körte	Kajsziabarack	Josta(Rikó)		
Naspolya	Mandula	Málna		
	Meggy	Piszke/egres		
	Mogyoró	Ribiszke		
	Ósziabarack	Szeder		
	Szelídgesztenye	Termesztett bodza		
	Szilva			

12. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű, veszélyeztetett ritka szántóföldi növényfajták listája

Faj	Fajta	Nemzetközi hivatkozás	Termesztett terület (ha)	Elterjedés
Búza (<i>Triticum aestivum</i> L. subsp. <i>aestivum</i> var. <i>erythrospermum</i>)	Tiszavidéki	FAO WIEWS (World Information and Early Warning System)	<1 ha	géntartalék
	Mezőségi	FAO Treaty (International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture)	<1 ha	géntartalék
	Bánkúti 1201	ECP/GR (European Cooperative Programme for Genetic Resources Networks)	5-10 ha	Alföld
Alakor (<i>Triticum monococum</i> L.)		ECCDB (ECP/GR European Central Crop Data Basis)	<1 ha	géntartalék
Tönke (<i>Triticum dicoccon</i> Schrank)		FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Árpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.)	Gádorosi fekete	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Kukorica (<i>Zea mays</i> L.)	Mindszentpusztai fehér	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Bánkúti lófogú sárga	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Mezőhegyesi sárga lófogú	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Putyi	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Piros kukoricák	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	5-10 ha	Őrség, Tiszántúl
	Iregi 12 hetes	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Száznapos	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Sárga magyar	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	5-10 ha	Tiszántúl
Napraforgó (<i>Helianthus annuus</i> L.)	Nagykállói tf.	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Bajai fehér	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Köles (<i>Panicum miliaceum</i> L.)	Fertődi piros	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Mesterházai	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Alföld
	Jászberényi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Tápiószentmártoni	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

Faj	Fajta	Nemzetközi hivatkozás	Termesztett terület (ha)	Elterjedés
Veteménybab (Phaseolus vulgaris L.)	Futó fűrjbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<50 ha	másodvetésként elterjedt
	Bokor fűrjbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	házikertekben az ország egész területén
	Pacsibab	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<10 ha	másodvetésként az Alföldön
	Menyecskebabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<20 ha	Alföld
	Büdöskő-babok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Fecskehasú babok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Gyöngybabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Cukorbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Gesztenyebabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Gyíkbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Békahátúbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Libamájbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Békési rizsbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Tolnai borsóbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
Tűzbab (Phaseolus coccineus L.)	Fehér salátabab	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<10 ha	konyhakertekben az ország egész területén
	Tarka salátabab	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	konyhakertekben az ország egész területén
Csicsriborsó (Cicer arietinum L.)	Békéscsabai	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<10 ha	Duna-Tisza köze
Homoki bab [Vigna unguiculata (L.) Walp.]	Bajai	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Mohácsi	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Lóbab (Vicia faba L.)	Tataházi	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<50 ha	országszerte
Földimogyoró (Arachis hypogaea L.)	Kisteleki, Tápíószelei	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Dél-Alföld
Burgonya-(Solanum tuberosum L.)	Porvai	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

Faj	Fajta	Nemzetközi hivatkozás	Termesztett terület (ha)	Elterjedés
	Aranyalma	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	konyhakertekben az ország egész területén
	Somogyi	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	konyhakertekben az ország egész területén
Csicsóka (<i>Helianthus tuberosus</i> L.)	Farmosi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Nyúlszapuka (<i>Anthyllis vulneraria</i> L.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Fehérvirágú somkóró (<i>Melilotus alba</i> Medik.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	Duna-Tisza köze
Svéd here (<i>Trifolium hybridum</i> L.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Mezei csibehúr (<i>Spergula arvensis</i> L.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Takarmánymályva (<i>Malva verticillata</i> L.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Takarmány és sütőtök (<i>Cucurbita maxima</i> Duch.ex Lam)	Helyi típusok	FAO WIEWS, ECP/GR	<50 ha	Alföld
Takarmánydinnye (<i>Citrullus colocynthoides</i> Pang.)	Újszilvási	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

13. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű, veszélyeztetett ritka zöldségfajták listája

Faj	Fajta	Nemzetközi hivatkozás	Termesztett terület (ha)	Elterjedés
Paradicsom (Lycopersicon esculentum L.)	Mátrafüredi tf.	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Ökörszív	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Fóti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Lugas	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	házikert
	Erdélyi (5198/01, 5204/02)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Mosonmagyaróvári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Leveleki	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Kisbuga	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Jándi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Tolnai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nógrádi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi (5195/01, 5196/01, 5197/01)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Tápláni konzerv	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Zöldpaprika (Capsicum annuum L.)	Bogyesz	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Tápió-völgye, Jászság
	Bocskor	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Békés és Hajdú megye
	Kalinkói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Gogos paradicsompaprika	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Békés és Csongrád megye
	Szentesi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Békés és Csongrád megye
	Szentlőrinc-kátai	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Tápió-völgye
	Jászberényi	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Jászság
	Tizsakécskei	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Duna-Tisza köze
	Hegykői	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Lánycsói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Jászberényi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi tf. (5387/01)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nemesnádudvari	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Bugaci	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tisza-mente, Duna-Tisza köze	
Csabacsüdi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék	

Faj	Fajta	Nemzetközi hivatkozás	Termesztett terület (ha)	Elterjedés
	Erdélyi (5037/00, 5001/03)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Kótaji	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Ökörítófülpösi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi (5035/00, 5193/03, 5499/01)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Soroksári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Javított cecei	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Keszthelyi fehér	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Fűszerpaprika (Capsicum annuum var. longum)	Boldogi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Mátraalja
	Kalocsai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Kalocsa környéke
	Dokomlási	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Vöröshagyma (Allium cepa L.)	Veszényi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Jászsószentgyörgyi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Alsógödi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Fokhagyma (Allium sativum L.)	Kadarkúti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Somogy megye
	Jászsági	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Pásztói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Északi- Középhegység
	Cigándi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Makói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Makó környéke
	Sárospataki	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tokaj-Hegyalja
Póréhagyma (Allium porrum L.)	Nagykátai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tápió völgye
Csokros hagyma (Allium cepa var. aggregatum G. Don)	Nagyrakocsi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Nyíregyházi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Csehimindszenti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Erdélyi tf. (5446/01)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
Metélő hagyma (Allium schoenoprasum L.)	Napkori	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Taktaharkányi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
Téli sarjadék hagyma (Allium fistulosum L.)	Nagykátai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tápió völgye
Saláta (Lactuca sativa L.)	Villányi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Dél-Baranya
	Csehimindszenti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Fiadi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Isztiméri	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Dunaföldvári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Csákvári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Kisbárapáti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Hernádcecei	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

Faj	Fajta	Nemzetközi hivatkozás	Termesztett terület (ha)	Elterjedés
	Tarnamérai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Biri	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Fejeskáposzta (<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>capitata</i> var. <i>capitata</i> f. <i>alba</i>)	Vecsési	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Pest környéke
	Hajdúsági	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Debrecen környéke
Kelkáposzta (<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>capitata</i> var. <i>sabauda</i>)	Mohácsi ősz	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Mohács
Spenót (<i>Spinacea oleracea</i> L.)	Erdélyi tájfajták	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Békési	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
Újzélandi spenót [<i>Tetragonia tetragoniodes</i> (Pall.) O. Kuntze]	Sajószentpéteri	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Sóska (<i>Rumex acetosa</i> L.)	Dunaföldvári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Pallagi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Rebarbara (<i>Rheum rhaponticum</i> L.)	Tápiószelei	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Sárgarépa (<i>Daucus carota</i> L.)	Pusztamonostori	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Petrezselyem [<i>Petroselinum crispum</i> . (Mill.) Nym.]	Napkori	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Gyomaendródi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Paszternák (<i>Pastinaca sativa</i> L.)	Nagyvárad	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Semjéni	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Zeller (<i>Apium graveolens</i> L.)	Darnózséli	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Monostorapáti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Kecskeméti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Retek (<i>Raphanus sativus</i> L.)	Nagykállói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

14. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

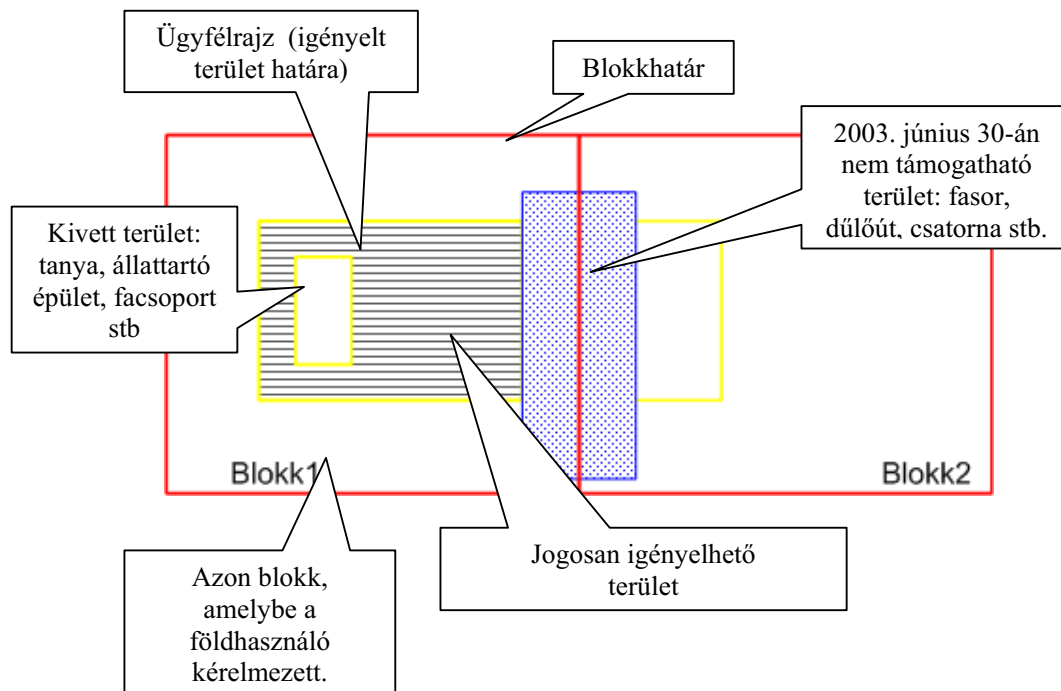
A földterület beazonosításának útmutatója

1. A jogosult terület meghatározása

A jogosan igényelhető földterület az adott terület fizikai blokkon belüli azon része, amelynek kimérése során nem lehet figyelembe venni:

- a) az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen elhelyezkedő nem művelt területeket (nádasok, tanyák, állattartó épületek, telepek, bozotos területek, facsoportok, amelyek alatt művelést nem folytatnak);
- b) a nem művelő útnak használt utakat, valamint;
- c) a 2003. június 30-án kultúrállapotban nem lévő, de időközben beművelt területeket.

A jogosult terület meghatározásának szemléltető ábrája

Szántóföldi kultúrák és gyepterületek esetén a területen lévő fák, facsoportok kizárólag abban az esetben vehetők figyelembe a támogatás alapjául szolgáló mezőgazdasági terület vonatkozásában, ha az azok alatti területen a célprogram előírásoknak megfelelő gazdálkodás valósítható meg.

Ültetvények esetében:

- a) a természetés-technológia részeként értelmezhető művelt területeket hozzá kell számítani a jogosult területhez;
- b) az ültetvény terület határainak megállapítása során:
  - ba) amennyiben az ültetvényt művelő utak veszik közre, (pl. gépek forgására biztosított területek) akár két oldalról akár négy oldalról a művelő utak legfeljebb 3,5 méteres területe beszámítható;

- bb) amennyiben nincsen művelő út az ültetvény körül, a lombkorona középpontjától mért, legfeljebb a sortávolság felének megfelelő terület számítható be;
- bc) amennyiben a ültetvény körbekerített és határai rögzítettek (pl. kerítéssel), legfeljebb 3,5 méteres terület számítható be;
- bd) amennyiben az adott régió bevált mezőgazdasági gyakorlatának hagyományosan részét képező, legfeljebb 4 méter széles elemek (pl. teraszfalak, öntözőárkok) a terület részének tekintendők.

2. Terület lemérése

2.1. A mérés elvégzéséhez szükséges tudnivalók

A jogosult földterület beazonosítása során a mezőgazdaságilag ténylegesen művelt, kultúrával fedett terület határait kell rögzíteni. A támogatásra jogosult terület a művelt terület MePAR alapján támogatható része egy adott fizikai blokkon belül. A fenti módon beazonosított, támogatható terület eltérhet az ingatlan nyilvántartásban és a földhasználati nyilvántartásban szereplő területi adatoktól, ezért kell a ténylegesen művelt terület beazonosítását elvégezni.

A támogatásra jogosult területen belül a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területeket külön kell kimérni. A mérés során:

- a) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határán kell haladni;
- b) amennyiben a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület által teljesen körülvett, 0,01 hektárt meghaladó kivett terület van (összefüggő nádas, facsoport, épületek, tanya), úgy mindegyik teljes területét ki kell mérni, mert ezek a területek nem jogosultak támogatásra;
- c) minden egyes terület lemérése során a rögzített koordinátáknak legalább 3 méteres pontosságúnak, és 3 méteres koordináta élességűnek kell lennie a valós helyzethez képest;
- d) a mért földterület megadása kettő tizedes-jegyig szükséges;
- e) a lemért földterületet legalább egy pontban jól láthatóan meg kell jelölni a terepen, hogy a támogatási időszak teljes időtartama alatt jól azonosítható legyen.

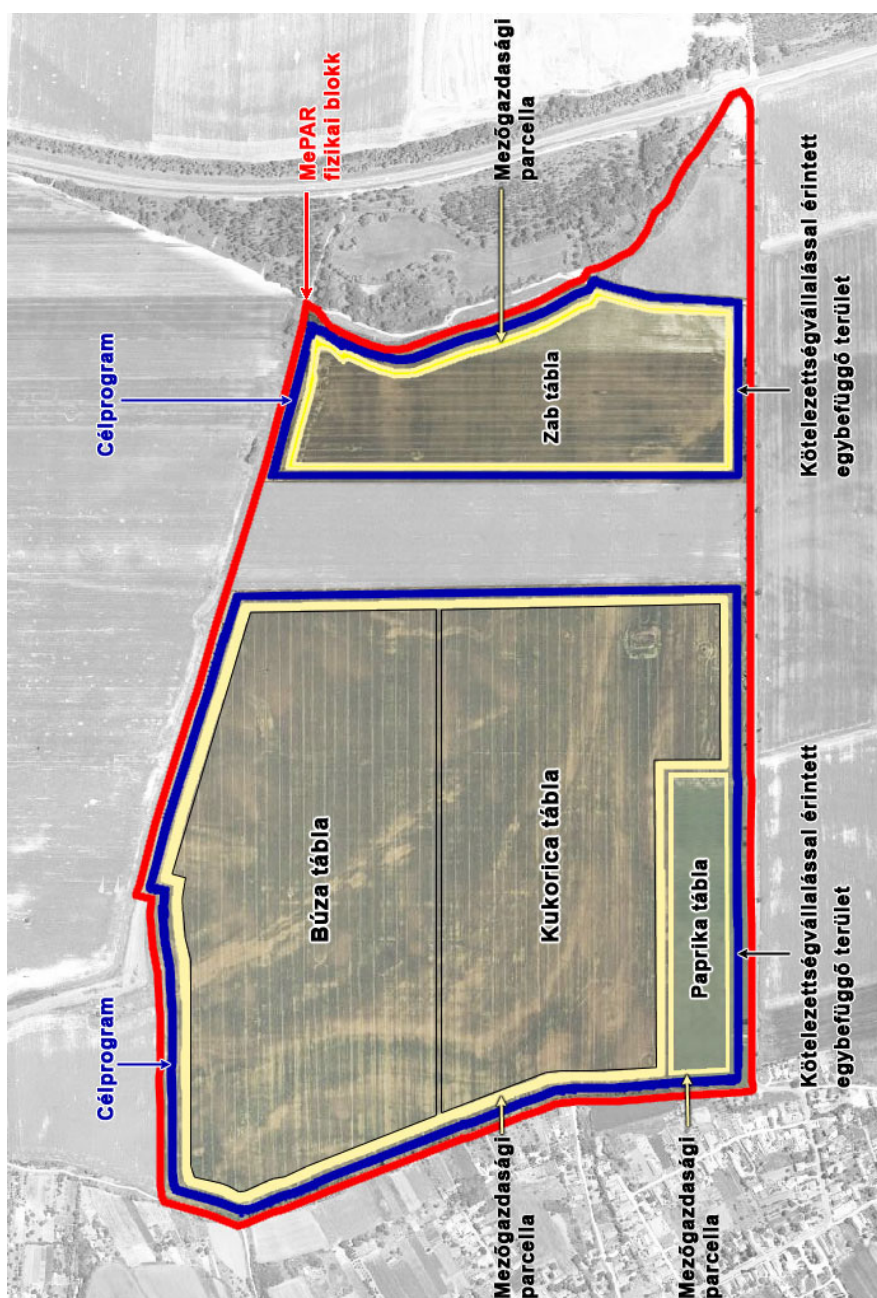
2.2. Mérési jegyzőkönyv

A mérésről jegyzőkönyvet kell készíteni az alábbi tartalmi követelmények szerint:

- a) előzetesen támogatásra jogosult földhasználó neve és regisztrációs száma;
- b) AKG célprogram megnevezése;
- c) a mérést végző személy neve (majd a kinyomtatást követően aláírása illetve pecsétje);
- d) a mérés időpontjának rögzítése (év-hónap-nap óra-perc);
- e) területnagyság megadása kettő tizedesjegy pontossággal;
- f) terület X(EOV), Y(EOV) koordinátáinak megadása;
- g) pontszámú területszámítási jegyzőkönyv;
- h) pontszámú területszámítási vázrajz (shape formátumban).

15. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Szemléltető ábra a területek beazonosítására érdekében

16. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Tápanyag-gazdálkodási minimumkövetelmények

Talajjavítás a talajvédelmi hatóság engedélye alapján végezhető, betartva a vonatkozó jogszabályban foglalt előírásokat.

17. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Növényvédelmi minimumkövetelmények

A) 2010. december 31-ig minimumkövetelményként figyelembe veendő előírások

1.) Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján, az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletről szóló 2008. évi XLVI. törvény végrehajtására kiadott külön jogszabály szerint lehet forgalomba hozni és felhasználni.

(engedélyköteles termék: a növényvédő szer, növényvédőszer-hatóanyag, -adalékanyag, -segédanyag, a növényvédelmi hatású termék, a növényvédelmi célú eszköz és anyag (a műszerek kivételével), valamint a termésnövelő anyag (kivéve a 2003/2003/EK rendelet szerinti EK-műtrágya), engedélyköteles továbbá az alkalmazás célja szerint ezekre visszavezethető egyéb termék, amelynek forgalomba hozatala és felhasználása engedélyhez kötött;).

2.) A növényvédő szereket elkülönített raktárban, a vizek, a környezet és az emberi egészség védelmét szolgáló intézkedések betartásával lehet tárolni.

3.) A növényvédő szer kijuttatásra alkalmazott gépeknek szerepelniük kell a Növényvédelmi Gépek Jegyzékében, vagy megfelelő nemzetközi minőségtanúsítási okirattal kell rendelkezniük, továbbá megfelelő műszaki állapotban kell lenniük

4.) Az I. és II. forgalmi kategóriába sorolt növényvédő szereket kizárólag a kategóriának megfelelő végzettségű ember vásárolhatja, vagy használhatja fel.

5.) A növényvédő szer címkéjén és/vagy a használati utasításban foglalt korlátozásokat be kell tartani.

6.) Gondoskodni kell a növényvédelmi tevékenység során kiürült csomagoló burkolatok, göngyölegek szakszerű összegyűjtéséről, kezeléséről, megsemmisítéséről. (pl.: növényvédő szer csomagolóeszköz más célra még tisztított állapotban sem használható)

B) 2011. január 1-jétől minimumkövetelményként figyelembe veendő előírások

Gondoskodni kell a növényvédelmi tevékenység során kiürült csomagoló burkolatok, göngyölegek szakszerű összegyűjtéséről, kezeléséről, megsemmisítéséről. (pl.: növényvédő szer csomagolóeszköz más célra még tisztított állapotban sem használható)

18. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez**Talajmintavétel során betartandó követelmények**

A talajvizsgálat elvégzéséhez a mintát kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területenként kell venni. Egy talajminta legfeljebb öt hektár területet reprezentálhat. Amennyiben a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület nagyobb, mint öt hektár, akkor a területet megközelítőleg öthektáros mintavételi egységekre kell bontani. A mintavételi egységek meghatározásánál figyelembe kell venni a parcella és táblahatárokat a tápanyag-gazdálkodási terv céljai szerint. Az utolsó gazdálkodási évben esedékes ismételt talajvizsgálatnál a mintákat ugyanazokról a helyekről kell venni. A mintavételi egységeknek talajtaniilag egységesnek (homogénnek) kell lenniük, és az így kijelölt egységeken kell az átlagmintát begyűjteni. Az átlagminta egy meghatározott nagyságú terület jellemzésére szolgáló, több helyről, azonos talajmélységből vett azonos tömegű talajmintáinak keveréke. A mintavétel az alábbiak szerint történik:

- szántóföldi kultúráknál, a művelt rétegből (általában a 0-30 cm-es) parcellánként, de maximum 5 hektáronként vett átlagminta,
- állókultúráknál, maximum 5 hektáronként vett átlagminta. A részmintákat almatermésű, csonthéjas és héjas ültetvényeknél 0-30 cm, 30-60 cm; bogyós ültetvényeknél 0-20 cm, 20-40 cm; szőlő ültetvényeknél 0-30 cm, 30-60 cm mélységből kell venni.

A mintázandó területről a felső, növényi maradványokat tartalmazó réteg eltávolítása után lehet mintát venni. Az azonos tömegű részmintákat átló mentén vagy cikk-cakk vonalban, legalább 20 ponton ajánlott venni. Ezeket a részmintákat kell összekeverni, és az összekevert mintából 1-1 kg tömegű átlagmintát kell a laboratóriumba küldeni elemzésre.

Tilos mintát venni:

- szántóföldi kultúra esetén a táblaszélen 20 m-es sávban;
- a forgókban;
- szalmakazlak helyén;
- műtrágya, talajjavító anyag, szerves trágya depók helyén;
- állatok delelő helyén.

A mintavétel optimális időpontja a termés betakarítása utáni, de még a trágyázást megelőző időszak, ha a talaj művelhető (nem túl nedves, nem túl száraz). Mintavételre alkalmas még:

- az őszi alpműtrágyázott területekről a következő évben, de a trágyázástól számított legalább 100 nap utáni időszak;
- tavasszal műtrágyázott területről a betakarítás után, de legalább az utolsó trágyázást követő 100 nap után;
- szervestrágyázást követő 6 hónap elteltével.

A mintát kódszámozott zacskóba kell gyűjteni és mintaazonosító jeggyel ellátni, amelynek tartalmaznia kell a következőket:

- földhasználó neve, regisztrációs száma;
- célprogram megnevezése;
- gazdaság helye;
- tábla jele;
- minta kódja;
- mintavétel időpontja;
- mintavétel mélysége.

19. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Levélanalízis során betartandó követelmények

Általános előírások:

A mintavételi egység kijelölésénél alapul kell venni a talajmintavételi egységet, amit ezen belül a faj, illetve fajta határol be. A mintavételi egységbe egy faj, illetve egy fajta kerülhet. Vegyes állomány esetén a fő fajt, fajtát kell mintázni.

Az egy mintavételi egységről vett mintának két külön kezelt átlagmintából kell állnia, amelynek a két átló mentén szedett növényt, növényi szervet kell tartalmaznia.

Egy mintát 50-100 db növény, vagy minimum 100 db növényi szerv (levél, levélnyél) képez. Minden növényi szervet más növényről kell begyűjteni.

Almatermésű, bogyós, csonthéjas és héjas ültetvényekben egy fáról legalább 2 db levelet kell leszedni a fa két, sorközi oldaláról, a koronaszint alsó harmadából. Szőlő esetén a leveleket (levéllemezt) az első fürt szárcsomójáról mintázzuk meg.

Nem szabad mintát gyűjteni:

- növényvédelmi permetezést követően a munkaügyi várakozási idő leteltéig;
- lombtrágyázás után legalább 2 hétig;
- sáros, szennyezett növényekről.

A mintába csak kifejlett, a fajtára jellemző, ép, egészséges, csapadéktól mentes növényt, levelet, illetve levéllemezt lehet szedni.

A szegélyhatás elkerülésére a tábla szélső soraiból, illetve a sorok szélső növényeiből nem lehet mintát venni.

A mintát kódszámozott zacskóba kell gyűjteni és mintaazonosító jeggyel ellátni, amelyen a terület adatai mellett a növényfaj (fajta), valamint a növényi szerv neve és fejlettségi állapota is szerepeljen. A mintavételi egységről, egységekről táblánként mintavételi jegyzőkönyvet kell készíteni.

A gyűjtött mintát zacskóba kell tenni, valamint a laboratóriumba történő juttatásig hűtőtáskában tartani. A mintákat lehetőleg a mintavétel napján szükséges a laboratóriumba juttatni.

Mintavételi eszközök:

- papír vagy etamin zacskók
- rozsdamentes olló, kés, metszőolló,
- mintaazonosító jegy, amelynek tartalmaznia kell a következőket:
  - földhasználó neve, regisztrációs száma
  - célprogram megnevezése
  - gazdaság helye
  - tábla jele
  - minta kódja
  - mintavétel időpontja, növény fenofázisa
  - növény megnevezése, fajta.

A növénymintavétel módja, időpontja, helye ültetvények esetében

Kultúra	Minta- vétel	Fenofázis	Mintavétel helye
Szőlő	I.	Teljes virágzásban (termőhajtásról)	a fürttel szembeni, ép, fajtára jellemző levél
	II.	Éréskor (lombszíneződés kezdete előtt)	a fürttel szembeni, ép, fajtára jellemző levél
Alma, körte, birs, naspolya	I.	Hajtásnövekedés befejezése után	a földről még kézzel elérhető csúcshajtás közepéről származó teljes levél
Őszibarack, homoktövis	I.	Éréskor	a földről még kézzel elérhető csúcshajtás közepéről származó teljes levél
Szilva, kajszli, meggy, cseresznye	I.	A hajtásnövekedés befejezése után	a földről még kézzel elérhető csúcshajtás közepéről származó teljes levél
Dió	I.	A csonthéj kialakulása után	az összetett levél csúcsi levéllemeze
Mandula, mogyoró, szelídgesztenye	I.	A csonthéj kialakulása után	a földről még kézzel elérhető csúcshajtás közepéről származó teljes levél
Piros és egyéb ribiszke, piszke/egres, josta	I.	Éréskor	a hajtás középső kifejtett levele
Termesztett bodza	I.	Éréskor	a hajtás középső részéről kifejtett összetett levéllemez
Málna, szeder	I.	Éréskor	a hajtás középső részéről kifejtett összetett levéllemez

21. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Gazdálkodási napló kötelező formai és tartalmi követelményei

 <p>FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM</p>		 <p>GAZDÁLKODÁSI NAPLÓ</p> <p>____ / ____ / ____ gazdálkodási évtől</p>	
<p>Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Agrár-Környezetgazdálkodási intézkedésében résztvevők és a Natura 2000, valamint a Kedvezőtlen Adottságú Területekre vonatkozó kiegészítő támogatást igénylők számára.</p>			
Gazdálkodó adatai			
1	Név:		
2	Ügyfél regisztrációs szám (MVH):	3	Cégforma:
4	Helység, irányítószám:	5	Közterület neve, száma:
6	Telefonszám:	7	E - levélcím:
Kapcsolattartó adatai (amennyiben eltér a gazdálkodó adataitól)			
8	Név:		
9	Helység, irányítószám:	10	Közterület neve, száma:
11	Telefonszám:	12	E - levélcím:
Szaktanácsadó és szakirányító adatai (amennyiben alkalmaz a gazdálkodó szakembert)			
13	Növényvédelmi szakirányítójának neve és címe:	14	Szaktanácsadó neve és címe:
15	Kamarai regisztrációs száma:	16	Engedély száma:

GN-15		Állatállomány összesítő _____ / _____ / _____ gazdálkodási évben - (nitratérzékeny terület esetén)			
A	B	C	A	B	C
Állatfaj	Kategóriák	Éves átlaglétszám (darab)	Állatfaj	Kategóriák	Éves átlaglétszám (darab)
1	Szarvasmarha	Borjú (0 -6 hónap)	Baromfi	Tojtyúk	12
2	Szarvasmarha	Üsző (6 - 12 hónap)	Baromfi	Brojlercsirke	13
3	Szarvasmarha	Üsző (12 - 24 hónap)	Baromfi	Pulyka	14
4	Szarvasmarha	Hízómarha (6-12 hónap)	Baromfi	Kacsa	15
5	Szarvasmarha	Hízómarha (12-24 hónap)	Baromfi	Liba	16
6	Szarvasmarha	Tejelő tehén (650kg)	Juh	(anyajuh 50 kg + szaporulat)	17
7	Szarvasmarha	Hízómarha, anyatehén (24 hó felett)	Juh	(anyajuh 70 kg + szaporulat)	18
8	Ló	Lovak (600 kg)	Kecske	(anyakecske 50 kg + szaporulat)	19
9	Sertés	Koca (10 malaccal, 9 kg-ig)	Kecske	(anyakecske 80 kg + szaporulat)	20
10	Sertés	Utónevelt malac (8-35 kg-ig)	Nyúl	Anyanyúl + szaporulat	21
11	Sertés	Hízó sertések, fiatal koca	Egyéb		22

GN-19	Összesítő adatlap "vis maior" esetek nyilvántartására						Lap sorszáma:					
	A	B	C	D	E	F	A	B	C	D	E	F
	Tábla-sorszám (adott évi kifizetési kérelem szerint)	Tábla területe (ha)	Vis maior által érintett terület nagysága	Bejelentés időpontja (hónap-nap)	Vis maior ok megnevezése	Megjegyzés	Tábla-sorszám (adott évi kifizetési kérelem szerint)	Tábla területe (ha)	Vis maior által érintett terület nagysága	Bejelentés időpontja (hónap-nap)	Vis maior ok megnevezése	Megjegyzés
1							15					
2							16					
3							17					
4							18					
5							19					
6							20					
7							21					
8							22					
9							23					
10							24					
11							25					
12							26					
13							27					
14							28					

22. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok rendszere

	Elkészítés/elvégzés		Benyújtás/bejelentés	
	ideje	gyakorlatossága	ideje	módja
Minden célprogramcsoport esetén kötelező	naprakészen	flyamatos	09. 01. - 11. 30.	elektronikus úton az MgSZH-ba
	képzési időszak	a támogatási időszak alatt 2 alkalommal		
agrár-környezetgazdálkodási képzésen való részvétel				
vis maior esemény			vis maior esemény bekövetkezésétől számított 30 napon belül	MVH részére a 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet 1. mellékletének benyújtásával
Szántóföldi növénytermesztés és ültetvénygazdálkodás célprogramcsoportok esetén	2008. 09. 1. - 2010. 08. 31.	a támogatási időszak alatt 2 alkalommal		
	2013. 09. 1. - 2014. 08. 31.			
	09. 30-ig, vagy a főnövény lekertülését követően	évente	minden év 09. 01. - 11. 30.	elektronikus úton az MgSZH-ba
Szántóföldi növénytermesztés célprogramcsoport esetén		a támogatás ideje alatt legalább egyszer	a vetés beforgatását megelőző 10 munkanapon belül	az MVH által közleményben közzétett módon
			a munkálatok elvégzését követő 10 munkanapon belül	az MVH által közleményben közzétett módon
		a támogatás ideje alatt egy alkalommal	a munkálat végzését követő 10 munkanapon belül	az MVH által közleményben közzétett módon
		09. 30-ig, vagy a főnövény lekertülését követően		
Ültetvénygazdálkodás célprogramcsoport esetén	levélmintavétel a levélanalízis elvégzéséhez	évente		
	kaszálás esetén	évente legalább két alkalommal	megkezdése előtt legalább 5 nappal az illetékes állami természetvédelmi szervek	írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen

23. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Az egyes célprogramok előírásaihoz tartozó meg nem felelések, azok ellenőrzési szempontjai, illetve szankciói és azok értelmezése

Az egyes szankció típusok értelmezése

Szankció	Szankció szintje	Szankció időbelisége	Szankció mértéke
S0	nem releváns	adott évre vonatkozó	figyelmeztető levél
S1	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	adott évre vonatkozó	-3%
S2			-15%
S3			-30%
S4			-60%
S5			-100%
S6	célprogram	teljes támogatási időszakra vonatkozó	kizárás, jogosulatlan igénybevételel
S7			-3%
S8			-15%
S9			-30%
S10			-60%
S11	-100%		
S12	intézkedés	adott évre vonatkozó	kizárás, jogosulatlan igénybevételel
S13			kizárás
S14	intézkedés	teljes támogatási időszakra vonatkozó	kizárás, jogosulatlan igénybevételel
			kizárás, jogosulatlan igénybevételel

I. Integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			szintje	Meg nem felelés típusa		Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	gyakorisága		a) első alkalom	b) többszöri alkalom		
1.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	Helyszíni ellenőrzés (továbbiakban: HE) (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	1. a) a terület 20% alatti részén 1. b) a terület 20% feletti részén	S2 S3	S3 S4	S2 S3	S3 S4
2.) a célprogram ötödik évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	2. a) a terület 20% alatti részén 2. b) a terület 20% feletti részén	S2 S3		S2 S3	
3.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	3. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv 3. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S9 S8	S10 S9	S9 S8	S10 S9
4.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	4.) Nem készült földhasználati terv	S7		S7	S8
5.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	5. a) a terület 20% alatti részén 5. b) a terület 20% feletti részén	S1 S2		S1 S2	
6.) a vetésváltás szabályainak betartása	HE (GN alapján)	évente	tábla	6. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfűrt négy éven belül egynél többször került termesztésre	S5	S6	S5	S6

		S6			S6
		S6	6. ab) a célprogram területének 20% feletti részén		S6
		S5	6. ba) a célprogram területének 20% alatti részén		S6
	6. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	S6	6. bb) a célprogram területének 20% feletti részén		S6
		S5	6. ca) a célprogram területének 20% alatti részén		S6
	6. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	S6	6. cb) a célprogram területének 20% feletti részén		S6
		S5	6. da) a célprogram területének 20% alatti részén		S6
	6. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	S6	6. db) a célprogram területének 20% feletti részén		S6
	6. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	S5	6. ea) a célprogram területének 20% alatti részén		S6

10.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előreljzést (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	10.) Nem dokumentált előreljzést alapján történt a beavatkozás	S0	S1
--	-------------------------------------	--------	---	--	----	----

II. Tanyás gazdálkodás célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
11.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	11. a) a terület 20% alatti részén 11. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
12.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	12. a) a terület 20% alatti részén 12. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
13.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	13. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv 13. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S9	S10
14.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	14.) Nem készült földhasználati terv	S7	S8

15.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása;	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	15.) Nem került alkalmazásra középmező lazítás	15. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					15. b) a terület 20% feletti részén	S2	
16.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	16. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfűrt négy éven belül egynél többször került termesztésre	16. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					16. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
					16. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					16. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				16. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	16. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					16. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				16. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	16. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					16. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				16. d) 2 évnél kevesebb feltel két hűvelyes növény termesztése között	16. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6

18.) a célprogram 5 éve alatti legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása mely másodvetésben is történhet	HE (GN és földhasználati terv alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	18.) Nem került megvalósításra a zöldtrágyázás	18. a) a terület 20% alatti részén	S1
					18. b) a terület 20% feletti részén	S2
19.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazhatók	HE (GN és permeterzési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	19.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került	S5	S6
20.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	20.) Nem dokumentált előrejelzés alapján történt a beavatkozás	S0	S1

III. Ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
21.) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása	HE és az ellenőrző szerv adatszolgáltatása alapján	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	21. a) Csávázott vetőmag felhasználása 21. b) Vetésváltás szabályainak megsértése 21. c) Trágyázás szabályainak megsértése	S3 S2 S3	S4 S3 S4
22.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	22. a) a terület 20% alatti részén 22. b) a terület 20% feletti részén	S2 S3	S3 S4

23.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	23.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	23. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					23. b) a terület 20% feletti részén	S3	
24.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	24. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv 24. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	24. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10
					24. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
25.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	25.) Nem készült földhasználati terv		S7	S8
26.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	26.) Nem került alkalmazásra középmező lazítás	26. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					26. b) a terület 20% feletti részén	S2	
27.) a vetésváltás szabályainak betartása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	27. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egyénél többször került termesztésre	27. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					27. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				27. b) napraforgó egyénél többször került termesztésre	27. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					27. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	

<p>28.) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belüli – fővetésű növények tekintetében – az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50% lehet, a pillangós növények részaránya legalább 10% kell, hogy legyen;</p>	<p>HE (GN, földhasználati terv és kifizetési kérelem adatai alapján)</p>	<p>5. évben</p>	<p>célprogram</p>	<p>28. a) Az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya meghaladja az 50%-ot</p>	<p>28. aa) A részarány mértéke 50% feletti, de 70% alatti</p>	S9
					<p>28. ab) A részarány mértéke 70% feletti</p>	S10
<p>29.) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása mely másodvetésben is történhet</p>	<p>HE (GN és földhasználati terv alapján)</p>	<p>évente</p>	<p>kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület</p>	<p>28. b) A pillangós növények részaránya nem éri el a 10%-ot</p>	<p>28. bb) A részarány mértéke 5% alatti</p>	S7
				<p>29. a) a terület 20% alatti részén</p>	S1	
<p>30.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni</p>	<p>HE (GN és egyéb igazolások alapján)</p>	<p>évente</p>	<p>kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület</p>	<p>29. b) a terület 20% feletti részén</p>	S2	
				<p>30.) Nem dokumentált előrejelzés alapján történt a beavatkozás</p>	S0	
						S1

IV. Szántóföldi növénytermesztés tűzők élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			szintje	Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje			a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
Általános előírások								
31.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	31.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	31. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3	
					31. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4	
32.) a célprogram ötödik évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	32.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	32. a) a terület 20% alatti részén	S2		
					32. b) a terület 20% feletti részén	S3		
33.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	33. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10		
					33. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S8	S9	
						33. ba) a terület 20% alatti részén	S9	S10
34.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	34.) Nem készült földhasználati terv	S7	S8		
					35.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos	S4	S5	
35.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos	HE (GN+talajvédelmi hatóság engedélye)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	35. a) a terület 20% alatti részén		S4	S5	
					35. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6	

36.) melioráció és öntözés nem végezhető	HE (GN, engedély)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	36.) történt melioráció, öntözés	36. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					36. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
37.) rágcsálóirtó szerek és/vagy talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	37.) Rágcsálóirtó és talajfertőtlenítő szer is alkalmazásra került	S3	S4	
38.) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	38.) Rovarölő szer is alkalmazásra került	38. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					38. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
39.) március 1. és július 31. között a munkavégzés csak napkelet felől napnyugtáig megengedett	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	39. a) Márc. 1–jún. 30. között történt éjszakai munkavégzés	S2	S3	
				39. b) Júli. 1–júli. 31. között történt éjszakai munkavégzés	S3	S4	
40.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a 41.) pont figyelembevételével folytatható	HE (GN, igazolás NPI)	évente	célprogram	40.) A természetvédelmi szerv nem került értesítésre	S0	S7	

41.) a talált fészkek körül 0,5–1 hektáros védőterületet kell kialakítani a természetvédelmi szerv javaslata alapján;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	41. a) Van védőterület, de 0,5 ha-nál kisebb		S1	S2
				41. b) Nincs védőterület		S3	S4
További előírások évelő szálas pillangós takarmánynövények termesztése esetén							
42.) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felülvetéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	42. a) Nem telepítés vagy felülvetés esetén került műtrágyával kijuttatásra nitrogén-hatóanyag		S2	S3
				42. b) telepítéskor és felülvetéskor 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra műtrágyával		S4	S5
				42. c) telepítéskor és felülvetéskor 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra műtrágyával		S2	S3
43.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása	HE (GN) és permezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	43.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került		S4	S5
44.) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus-szeptember hónapban	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	44.) Több alkalommal történt felülvetés		S2	
				44. a) a terület 20% alatti részén 44. b) a terület 20% feletti részén		S3	
Évelő szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:							
45.) minden kaszáláskor táblánként legalább 5, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	45. a) A kaszátlan terület kevesebb, mint 5%		S2	S3
				45. b) A kaszátlan terület 10 és 15% közötti		S1	S2
				45. c) A kaszátlan terület több, mint 15%		S2	S3
46.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni	HE (NPI) tettenérés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	46.) Nem madárbarát módon kaszáltak		S2	S3
47.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	47.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál		S0	S2

<p>48.) évelő szálás pillangós takarmánynövények teljes területének kijelölt legalább 50%-án az első növedék június 15. után vágható le; a teljes terület másik legfeljebb 50%-án az első növedék április 25-ig vágható le és a második növedék június 30. után vágható le, azzal, hogy az első esetben a Dunavölgyi-sík a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében a betakarítás legkorábbi időpontja június 30.</p>	HE (GN, NPI)	évente	célprogram	<p>48. a) A terület kijelölt legalább 50%-án június 15. előtt történt kaszálás (a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében június 30. előtt történt)</p>	<p>48. aa) Az érintett területfél 20% alatti részén történt a kaszálás</p> <p>48. ab) Az érintett területfél 20% feletti részén történt a kaszálás</p>	S8	S9
<p>48. b) A fennmaradó területen április 25. és június 30. között történt a kaszálás</p>				<p>48. ba) Az érintett területfél 20% alatti részén történt a kaszálás</p> <p>48. bb) Az érintett területfél 20% feletti részén történt a kaszálás</p>	<p>48. ba) Az érintett területfél 20% alatti részén történt a kaszálás</p> <p>48. bb) Az érintett területfél 20% feletti részén történt a kaszálás</p>	S8	S9
<p>49.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját</p>	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	<p>49.) Nincs igazolás</p>	<p>49. a) a terület 20% alatti részét érintően</p> <p>49. b) a terület 20% feletti részét érintően</p>	S1	S2
					<p>49. b) a terület 20% feletti részét érintően</p>	S2	S3

keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, legalább 10% őszi repce, legfeljebb 20% egyéb kultúra	nem éri el a 20%-ot	53. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S8					
			53. c) A zöldugar aránya nem éri el a 20%-ot	53. ca) A részarány mértéke 10% alatti	S8			
					53. cb) A részarány mértéke 10% feletti	S7		
			53. d) Az őszi repce aránya nem éri el a 10%-ot	53. da) A részarány mértéke 5% alatti	S9			
					53. db) A részarány mértéke 5% feletti	S8		
			53. e) Az egyéb kultúra aránya meghaladja a 20%-ot	53. ea) A részarány mértéke 20% és 25% közötti	S7			
					53. eb) A részarány mértéke 25% feletti	S8		
			54.) a tábla szélén legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni	HE (GN)	54. a) Nincs növényvédőszer-mentes táblaszegély	54. aa) a terület 20% alatti részén	S2	S3
						54. ab) a terület 20% feletti részén	S4	S5
					54. b) Van növényvédőszer-mentes táblaszegély, de kevesebb, mint 6 m	54. ba) a terület 20% alatti részén	S1	S2
54. bb) a terület 20% feletti részén	S2	S3						

55.) repce esetén a teljes repceterület legalább 5, de legfeljebb 10%-án, melyet az illetékes természetvédelmi szerv jelei ki, a madarak téli táplálékának biztosítása céljából a hőeltakarítás kötelező	HE (GN, NPI)	Évente, amikor releváns	tábla	55.) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 5%-án történt hőeltakarítás	S1	S2
56.) kalászos gabonák betakarítása esetén minimum 25 cm-es tartót kell hagyni	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	56. a) 25 cm-nél alacsonyabb tartót hagytak meg 56. b) a terület 20% feletti részén	S1	S2 S3
57.) A vetésforgóban szereplő szálas pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell ugyanezen célprogramnak az évelős szálas pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait	Lásd az egyes előírásoknál, azzal, hogy a 48.) és 49.) pontok esetében az ellenőrzés és a szankcionálás kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület szinten történik.					

V. Szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés		Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága		szintje	a) első alkalom	b) többszöri alkalom
Általános előírások						
58.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	58.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	S2	S3 S4

59.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	59.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	59. a) a terület 20% alatti részén	S2
					59. b) a terület 20% feletti részén	S3
60.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	60. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv 60. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	60. a) a terület 20% alatti részén	S9
					60. b) a terület 20% feletti részén	S8
61.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	61.) Nem készült földhasználati terv	S7	S8
62.) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	62. a) 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra 62. b) 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra	S2	S3
63.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos	HE (GN+talajvédelmi hatóság engedélye)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	63.) Felhasználásra került hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt	63. a) a terület 20% alatti részén	S4
					63. b) a terület 20% feletti részén	S5
64.) melioráció és öntözés nem végezhető	HE (GN, engedély)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	64.) történt melioráció, öntözés	64. a) a terület 20% alatti részén	S3
					64. b) a terület 20% feletti részén	S4
65.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	65.) Nem környezetkímélő növényvédő szer is alkalmazásra került	S4	S5

66.) rágcsálóirtó szerek és/vagy talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos	HE (GN és permézési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	66.) Rágcsálóirtó és talajfertőtlenítő szer is alkalmazásra került	S3	S4
67.) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve repce, a mustár, illetve az olajrettek rovarirtását	HE (GN és permézési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	67.) Rovarölő szer is alkalmazásra került	S2	S3
68.) a vetésváltás szabályainak betartása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	<p>68. aa) a terület célprogram területének 20% alatti részén</p> <p>68. ab) a terület 20% feletti részén</p> <p>68. ba) a terület 20% alatti részén</p> <p>68. bb) a terület 20% feletti részén</p> <p>68. ca) a terület 20% alatti részén</p> <p>68. cb) a terület 20% feletti részén</p>	S5	S6

keveréke), legalább 20% zöldugár, legfeljebb 10% egyéb kultúra						S7	69. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S2	S3
							69. ca) A részarány mértéke 10% alatti	S2	S3
							69. cb) A részarány mértéke 10% feletti	S2	S3
							69. da) A részarány mértéke 10% alatti	S2	S3
							69. db) A részarány mértéke 10% feletti	S2	S3
70. a) a szemeskukorica egy táblában vagy több részletben elhelyezkedő teljes területének legalább 10%-án betakarítás előtt az érett állapotban lévő, lábon álló kukoricát szárzúzóval le kell zúzni, és a területet műveletlenül kell hagyni legalább február 28-ig	HE (GN)	évente, amikor releváns	tábla			S1	70. a) A tábla kevesebb, mint 10%-án történt szárzúzás, de február 28-ig műveletlenül hagyta	S1	S2
							70. b) A tábla kevesebb, mint 10%-án történt szárzúzás, de február 28. előtt műveli	S2	S3
							70. c) A tábla legalább 10%-án történt szárzúzás, de február 28. előtt műveli	S1	S2
Széles pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:									
71.) minden kaszáláskor táblanként legalább 5, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla közepén;	HE (GN)	évente	tábla			S2	71. a) A kaszátlan terület kevesebb, mint 5%	S2	S3
							71. b) A kaszátlan terület 10 és 15% közötti	S1	S2
							71. c) A kaszátlan terület több mint 15%	S2	S3
72.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület			S2	72. Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3

73.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	73. Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2
74.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés folytatható	HE (GN, igazolás NPI)	évente	célprogram	74.) A természetvédelmi szerv nem került értesítésre	S0	S7
75.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	75. a) a terület 20% alatti részét érintően 75. b) a terület 20% feletti részét érintően	S1	S2
				75. Nincs igazolás	S2	S3

VI. Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhelyfejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakoritása	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
Általános előírások						
76.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	76. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
				76. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
77.) a célprogram ötödik évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	77. a) a terület 20% alatti részén	S2	
				77. b) a terület 20% feletti részén	S3	
78.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	78. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10
				78. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S8	S9
79.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	79.) Nem készült földhasználati terv	S7	S8
80.) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket	HE (GN)	évente	tábla	80. a) 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra	S2	S3
				80. b) 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra	S4	S5
81.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos	HE (GN+talajvédelmi hatóság engedélye)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	81. a) a terület 20% alatti részén	S4	S5
				81. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6

82.) melioráció és öntözés nem végezhető	HE (GN, engedély)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	82.) történet melioráció, öntözés	82. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					82. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
83.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása	HE (GN és permeterzési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	83.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került		S4	S5
84.) rágcsálóirtó szerek és/vagy talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos	HE (GN és permeterzési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	84.) Rágcsálóirtó és talajfertőtlenítő szer is alkalmazásra került		S3	S4
85.) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását	HE (GN és permeterzési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	85.) Rovarölő szer is alkalmazásra került	85. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					85. b) a terület 20% feletti részén	S3	S5
86.) vetésváltás szabályainak betartása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	86. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfűrt négy éven belül egynél többször került termesztésre	86. aa) a célprogram területeinek 20% alatti részén	S5	S6
					86. ab) a célprogram területeinek 20% feletti részén	S6	
					86. ba) a célprogram területeinek 20% alatti részén	S5	S6
				86. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	86. bb) a célprogram területeinek 20% feletti részén	S6	

87.) a táblán egy gazdálkodási évben csak egyszer szabad gyomirtó szert használni	HE (GN, permetezési napló)	Évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	87.) Egy alkalomnál többször került gyomirtó szer alkalmazásra	87. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					87. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
88.) a tábla szélen legalább 3 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	88. a) Nincs növényvédőszer-mentes táblaszegély	88. aa) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					88. ab) a terület 20% feletti részén	S4	S5
	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	88. b) Van növényvédőszer-mentes táblaszegély, de kevesebb, mint 6 m	88. ba) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					88. bb) a terület 20% feletti részén	S2	S3
89.) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugor, legfeljebb 25% egyéb kultúra				89. a) A kalászos gabona aránya nem éri el a 30%-ot	89. aa) A részarány mértéke 20% alatti	S8	
					89. ab) A részarány mértéke 20% feletti	S7	
				89. b) Az szálas pillangós takarmánynövény aránya nem éri el a 20%-ot	89. ba) A részarány mértéke 10% alatti	S9	
					89. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S8	
				89. c) A zöldugar aránya nem éri el a 20%-ot	89. ca) A részarány mértéke 10% alatti	S9	
					89. cb) A részarány mértéke 10% feletti	S8	

90.) a célprogram 5 éve alatti legfeljebb egyszer végezhető közép- vagy mélylazítás	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	90.) Egynél több alkalommal végeztek – vagy mélylazítást	S3
<i>Szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:</i>					
91.) minden kaszáláskor táblánként legalább 5, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően	HE (GN)	évente	tábla	91. a) A kaszátlan terület kevesebb, mint 5% 91. b) A kaszátlan terület 10 és 15% közötti 91 c.) A kaszátlan terület több mint 15%	S2 S1 S3
92.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	92.) Nem madárbarát módon kaszáltak	S2 S3
93.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	93.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0 S2
94.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés folytatható	HE (GN, igazolás NPI)	évente	célprogram	94.) A természetvédelmi szerv nem került értesítésre	S0 S7

95.) kaszálás megkezdése előtti legálább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	95. Nincs igazolás	95. a) a terület 20% alatti részét érintően	S1	S2
					95. b) a terület 20% feletti részét érintően	S2	S3

VII. Szántóföldi növénytermesztés két vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés		szintje	Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetőséges módja	gyakorisága			a) első alkalom	b) többszöri alkalom
Általános előírások						
96.) a célprogram megkezdését megelőzőben vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	96. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
				96. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
97.) a célprogram ötödik évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	97. a) a terület 20% alatti részén	S2	
				97. b) a terület 20% feletti részén	S3	
98.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	98. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10
				98. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S8	S9
				98. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10

99.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	99.) Nem készült földhasználati terv	S7	S8
100.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó kompozit felhasználása tilos	HE (GN+talajvédelmi hatóság engedélye)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	100. a) Felhasználásra került hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó kompozit	S4	S5
				100. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
101.) melioráció és öntözés nem végezhető	HE (GN, engedély)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	101. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
				101. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
102.) rágszálóirító szerek és/vagy talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos	HE (GN és permeterzési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	102.) Rágszálóirító és talajfertőtlenítő szer is alkalmazásra került	S3	S4
103.) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását	HE (GN és permeterzési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	103. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
				103. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
104.) március 1. és július 31. között a munkavégzés csak napkeltekor napnyugtáig megengedett	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	104. a) Márc. 1–jún. 30. között történt éjszakai munkavégzés	S2	S3
				104. b) Júl. 1–júl. 31. között történt éjszakai munkavégzés	S3	S4
105.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és	HE (GN, igazolás NPI)	évente	célprogram	105.) A természetvédelmi szerv nem került értesítésre	S0	S7

<p>haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható</p>						
További előírások évelő szálas pillangós takarmánynövények termesztése esetén						
<p>106.) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felülvizéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket</p>	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	<p>106. a) Nem telepítés vagy felülvizetés esetén került műtrágyával kijuttatásra nitrogén-hatóanyag</p> <p>106. b) telepítéskor és felülvizéskor 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra műtrágyával</p> <p>106. c) telepítéskor és felülvizéskor 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra műtrágyával</p>	S2	S3
<p>107.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása</p>	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	<p>107.) Nem környezetkímélő hatóanyag is alkalmazásra került</p>	S4	S5

108.) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus-szeptember hónapban	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egy/befüggő terület	108.) Több alkalommal történt felülvetés	108. a) a terület 20% alatti részén 108. b) a terület 20% feletti részén	S2 S3
Évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:						
109.) minden kaszáláskor táblánként legalább 5, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően	HE (GN)	évente	tábla	109. a) A kaszátlan terület kevesebb, mint 5% 109. b) A kaszátlan terület 10 és 15% közötti	S2 S1	S3 S2
110.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egy/befüggő terület	110.) Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3
111.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egy/befüggő terület	111.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2
112.) a célprogramba bevitt táblákon a kaszálást táblánként eltérő napon kell elvégezni	HE (GN)	évente a kultúrától függően, amikor releváns	célprogram	112. a) Amennyiben több mint négy táblája van és nemeltérő napokon történt a kaszálás 112. b) A táblák több mint fele egy napon került kaszálásra 112. b) A táblák 25-50%-a került egy napon kaszálásra	S8 S7	S9 S8
113.) évelő szálás pillangós takarmánynövények teljes területének lekaszálását az első kaszálás esetében május 20-ig, a második kaszálás esetében június 30-ig be kell fejezni	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egy/befüggő terület	113. a) Az első kaszálás május 20. után történt 113. b) A második kaszálás június 30. után történt	S1	S2 S2

<p>114.) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% kaszálásának befejezését követően a másik 50% kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdeni</p> <p>115.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját</p>	HE (GN, NPI)	Adott évben, amikor releváns	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	<p>114. a) A két táblarész kaszálása közötti idő kevesebb, mint 10 nap, de ez a kötelezettségvállalással érintett terület 20%-ánál kisebb területet érint</p>	S1	S2
				<p>114. b) A két táblarész kaszálása közötti idő kevesebb, mint 10 nap, de ez a kötelezettségvállalással érintett terület 20%-ánál nagyobb területet érint</p>	S2	S3
	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	<p>115. a) a terület 20% alatti részét érintően</p>	S1	S2
				<p>115. b) a terület 20% feletti részét érintően</p>	S2	S3
További előírások vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén:						
<p>116.) a vetésváltás szabályainak betartása</p>	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	<p>116. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egynél többször került termesztésre</p>	S5	S6
				<p>116. ab) a célprogram területének 20% feletti részén</p>	S6	
				<p>116. ba) a célprogram területének 20% alatti részén</p>	S5	S6

<p>120.) a tábla szélén legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szűkség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni</p>	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egy/befüggő terület	<p>120. a) Nincs növényvédőszer-mentes táblaszegély</p>	<p>120. aa) a) terület 20% alatti részén</p>	S2	S3
					<p>120. ab) a) terület 20% feletti részén</p>	S4	S5
					<p>120. ba) a) terület 20% alatti részén</p>	S1	S2
					<p>120. bb) a) terület 20% feletti részén</p>	S2	S3
<p>121.) A vetésforgóban szereplő szűcses pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell ugyanezen célprogramnak az évelős szűcses pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait</p>	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egy/befüggő terület	<p>120. b) Van növényvédőszer-mentes táblaszegély, de kevesebb, mint 6 m</p>	<p>Lásd az egyes előírásoknál, azzal, hogy a 112.) és 115.) pont esetében az ellenőrzés és a szankcionálás kötelezettség-vállalással érintett egy/befüggő terület szinten történik.</p>		
					<p>Zöldugor szárulása, kaszálása esetén:</p>		
<p>122.) a célprogramba bevitt területeken a szárulást, kaszálást táblánként eltérő napokon kell elvégezni</p>	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egy/befüggő terület	<p>122.) Amennyiben több mint négy táblája van és nem eltérő napokon történt a kaszálás</p>	S8	S9	
					<p>122. b) A táblák 25-50%-a került egy napon kaszálásra</p>	S7	S8

<p>123.) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden szárazúzásnál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárazúzásának, kaszálásának befejezését követően a másik 50% szárazúzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdeni</p>	HE (GN, NPI)	Adott évben, amikor releváns	tábla	<p>123. a) A két táblarész kaszálása, szárazúzása közötti idő kevesebb, mint 10 nap, de ez a kötelezettségvállalással érintett terület 20%-ánál kisebb területet érint</p> <p>123. b) A két táblarész kaszálása, szárazúzása közötti idő kevesebb, mint 10 nap, de ez a kötelezettségvállalással érintett terület 20%-ánál nagyobb területet érint</p>	S1	S2
<p>124.) madárbarát kaszálási, szárazúzási módszert kell alkalmazni</p>	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	124.) Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3
<p>125.) szárazúzásnál, kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező</p>	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	125.) Nem használtak vadriasztó láncot	S0	S2
<p>126.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját</p>	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	<p>126. a) a terület 20% alatti részét érintően</p> <p>126. b) a terület 20% feletti részét érintően</p>	S1	S2
				126.) Nincs igazolás	S2	S3

VIII. Vízerózió elleni célprogramok

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa		Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje			a) első alkalom	b) többszöri alkalom
	127.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	127. a) a terület 20% alatti részén 127. b) a terület 20% feletti részén	S2 S3	S3 S4
128.) a célprogram ötödik évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	128. a) a terület 20% alatti részén 128. b) a terület 20% feletti részén	S2 S3		
129.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	129. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv 129. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S9 S8	S10 S9	
130.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtásai	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	130.) Nem készült földhasználati terv	S7	S8	
131.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	131. a) a területnek 20% alatti részén 131. b) a területnek 20% feletti részén	S1 S2		

132.) a vetésváltás szabályainak betartása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	<p>132. a) cukorrépa, cékla, takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egynél többször került termesztésre</p> <p>132. b) napraforgó egynél többször került termesztésre</p> <p>132. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre</p> <p>132. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között</p>	132. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
					132. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
					132. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
					132. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	

135.) tavaszi vetésű növények esetén téli/tavaszi talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, melyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően kell aláforgatni, legfeljebb a vetést megelőzően két héttel	HE (GN)	Adott évben, amikor releváns	tábla	135.) Nem biztosított takarónövényt	135. a) a releváns terület 20% alatti vagy 2 ha alatti részén	S1	S2
					135. b) a releváns terület 20% feletti vagy 2 ha feletti részén	S2	S3
136.) lejtő irányára merőleges művelés alkalmazása	HE (GN), távérzékelés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	136.) lejtő irányával párhuzamos művelés alkalmazása	S2	S3	

IX. Szélerózió elleni célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
137.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	137. a) a terület 20% alatti részén 137. b) a terület 20% feletti részén	S2 S3	S3 S4
138.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	138.) a terület 20% alatti részén 138.) a terület 20% feletti részén	S2 S3	S2 S3
139.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	139. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv 139. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S9 S8	S10 S9
					S9	S10

140.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtásai	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	140.) Nem készült földhasználati terv		S7	S8
141.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	141.) Nem került alkalmazásra középmező lazítás		S1	
						S2	
142.) a vetésváltás szabályainak betartása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	142. a) cukorrépa, cékla, takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egynél többször került termesztésre		S5	S6
						S6	
				142. b) napraforgó egynél többször került termesztésre		S5	S6
						S6	
				142. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre		S5	S6
						S6	

bükkönyök, somkóró, homoki bab, lucerna, facélia, tarka koronafűrt				somkóró, tarka koronafűrt együttes részaránya nem éri el a 20%-ot	143. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S8	
144.) őszi vetésű növények betakarítását követően zöldtrágya növény termesztése, melyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően kell a talajba keverni, legfeljebb a vetést megelőzően két héttel	HE (GN)	Adott évben, amikor releváns	tábla	144.) Nem alkalmazott zöldtrágyázást	144. a) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti vagy 2 ha alatti részén	S1	S2
					144. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti vagy 2 ha feletti részén	S2	S3
145.) csak egyszer lehet a program 5 éve alatt forgatásos talajművelést alkalmazni	HE (GN)	5. év	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	145. a) Több alkalommal történt forgatásos talajművelés, de a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án		S4	
				145. b) Több alkalommal történt forgatásos talajművelés, de a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án		S5	

X. Extenzív gyepgazdálkodás célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés		szintje	Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetőséges módja	gyakorisága			a) első alkalom	b) többszöri alkalom
Legeltetés esetén:						
146.) a legeltetett területen minimum 0,2 AE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	146.) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,2 AE/ha legeltetési sűrűséget	S3	S4
147.) a gyeppek túllegetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	147. a) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén 147. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S2	S3
148.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	147.) Túllegetés történt, ami táposási kárral jár 148. a) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés történt	S4	S5
149.) a célprogram 3. év végére el kell érni a 0,3 AE/ha legeltethető állatállományt	ENAR	4. évtől	célprogram	148. a) a terület 20% alatti részén 148. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
150.) pásztorló/szakaszoló legeltetés alkalmazása	HE (GN)	évente	célprogram	149.) Nincs meg az előírt állatsűrűség a legeltetett területre vonatkozóan 150.) Nem pásztorló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak	S8*	S9**
					S7	S8

151.) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	151.) Egy alkalomnál többször kaszált	S2	S3
152.) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, mely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	152. a) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S1	S2
				152. b) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S2	S3
				152. c) Végzett tisztító kaszálást, de nem hordta le a lekaszált anyagot október 31-ig	S0	S1
Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):						
153.) a gyepet legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	153. a) Csak egy alkalommal kaszált	153. aa) a terület 20% alatti részén	S1
					153. ab) a terület 20% feletti részén	S2
				153. b) Nem kaszált	153. ba) a terület 20% alatti részén	S4
					153. bb) a terület 20% feletti részén	S5
154.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás és öntözés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	154.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás, öntözés történt	154. a) a terület 20% alatti részén	S2
					154. b) a terület 20% feletti részén	S5
					S2	S3
					S5	S6

155.) a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	155.) Nem került lefordásra a lekaszált anyag október 31-ig		S0	S1
				156.) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület
156. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5					

* 4. év

** 5. év

XI. Ökológiai gyepgazdálkodási célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje	a) első alkalom	b) többszöri alkalom
157.) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása	HE és az ellenőrző szerv adatszolgáltatása alapján	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	S3	S4
Legeltetés esetén:					
158.) a legeltetett területen minimum 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	S3	S4

159.) a gyerekek túllegettetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	159.) Túllegettetés történt, ami taposási kárral jár	159. a) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20%-alatti részén	S2	S3
					159. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20%-feletti részén	S4	S5
160.) felülvetés, öntözés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	160.) felülvetés, öntözés történt	160. a) a terület 20%-alatti részén	S2	S3
					160. b) a terület 20%-feletti részén	S5	S6
161.) pásztoroló/szakaszoló legeltetés alkalmazása	HE (GN)	évente	célprogram	161.) Nem pásztoroló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak		S7	S8
162.) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	162.) Egy alkalomnál többször kaszált		S2	S3
163.) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, mely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	163. a) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S1	S2	
				163. b) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S2	S3	
				163. c) Végzett tisztító kaszálást, de nem hordta le a lekaszált anyagot október 31-ig	S0	S1	

Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):						
	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	164. a) Csak egy alkalommal kaszált	164. aa) a terület 20% alatti részén	
					S1	S2
164.) a gyepet legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható						
165.) felületés, szerves trágyázás és öntözés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	164. b) Nem kaszált	164. ab) a terület 20% feletti részén	
					S2	S3
166.) a kaszálást követően szénát legkésőbb október 31-ig a területéről le kell hordani	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	165. a) a terület 20% alatti részén	164. ba) a terület 20% alatti részén	
					S2	S3
167.) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	165. b) a terület 20% feletti részén	165. a) a terület 20% alatti részén	
					S2	S3
				166.) Nem került lefordásra a lekaszált anyag október 31-ig	166. a) a terület 20% alatti részén	
					166. b) a terület 20% feletti részén	
				167.) Legeltetés is történt	167. a) a terület 20% alatti részén	
					167. b) a terület 20% feletti részén	

XII. Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje	a) első alkalom	b) többszöri alkalom
Legeltetés esetén: 168.) a legeltetett területen minimum 0,2 AE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	168.) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,2 AE/ha legeltetési sűrűséget	
				S3	S4

169.) a gyerekek túllegettetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	169.) Túllegettetés történt, ami táposási kárral jár	169. a) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén	S2	S3
					169. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S4	S5
170.) legeltetni csak pásztoroló vagy szakaszoló legeltetéssel szabad	HE (GN)	évente	célprogram	170.) Nem pásztoroló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak		S7	S8
171.) felületés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szerves trágyázás tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	171.) felületés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés történt	171. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					171. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
172.) fogasolás, gyepszellőztetés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	172.) fogasolás, gyepszellőztetés történt	172. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					172. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
173.) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy, hogy ugyanezen célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul betartják	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	173.) Egy alkalomnál többször kaszált		S2	S3

174.) a területen mindennemű vízvezetés tilos	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	174.) történt vízvezetés	174. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					174. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
175.) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a program 5 évére vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható	HE, engedély	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	175.) Nincs engedélye		S3	S4
176.) a célprogramba bevitt teljes gyepterület legfeljebb 50%-án tűzok költőhelyet kell kijelölni az illetékes természetvédelmi szervnek, ahol csak május 31. után folytatható legeltetés	HE (GN, NPI,), távérzékelés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	176. a) A kijelölt területen május 31. előtt legeltetett, de ez a terület 20%-át nem haladja meg	S1	S2	
					176. b) A kijelölt területen május 31. előtt legeltetett, de ez a terület 20%-át meg haladja	S3	S4
177.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás		célprogram	177.) Nincs meg a szükséges igazolás	S7	S8	
178.) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	178. a) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S1	S2	
				178. b) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S2	S3	
				178. c) Végzett tisztító kaszálást, de nem hordta le a lekaszált anyagot október 31-ig	S0	S1	

Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):							
179.) feülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szervesztrágyázás és öntözés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	179.) feülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szervesztrágyázás, öntözés történt	179. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					179. b) a terület 20% feletti részén	S3	
180.) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	180.) fogasolás, gyepszellőztetés történt	180. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					180. b) a terület 20% feletti részén	S5	
181.) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	181.) Nem került lefordásra a lekaszált anyag egy hónapon belül	S0	S1	
182.) minden kaszáláskor táblánként legalább 10, de legfeljebb 15% kaszátlan területet kell hagyni, kaszálásonként eltérő területen	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	182. a) A tábla 5%-nál kevesebb kaszátlan területet hagytak	S2	S3	
					182. b) A tábla 10%-nál kevesebb kaszátlan területet hagytak	S1	S2
					182. c) A tábla 15%-nál több kaszátlan területet hagytak	S2	S3
183.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	183.) Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3	
184.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	184.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2	
185.) a területen mindennemű vízelvezetés tilos	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	185.) történt vízelvezetés	185. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					185. b) a terület 20% feletti részén	S2	
186.) szénabetakarításakor a munkavégzés csak napkeletől napnyugtáig megengedett	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	186.) történt éjszakai munkavégzés	S3	S4	

<p>187.) az első kaszálás június 15. után kezdhető meg azzal, hogy a Dunavölgyi-sík a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében a kaszálás legkorábbi időpontja június 30.</p>	<p>HE (GN) NPI</p>	<p>évente</p>	<p>kötelezettség- vállalással érintett egybefüggő terület</p>	<p>187. a) Június 15. illetve a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében június 30. előtt történt kaszálás, de az érintett terület nem haladja meg a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20%-át 187. b) Június 15. illetve a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében június 30. előtt történt kaszálás és az érintett terület meghaladja a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20%-át</p>	<p>S2</p>	<p>S3</p>
<p>188.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját</p>	<p>NPI igazolás</p>	<p>évente</p>	<p>célprogram</p>	<p>188. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások</p>	<p>S7</p>	<p>S8</p>
<p>189.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek megtalálása esetén a betakarítás/kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a 190.) pont figyelembevételével folytatható</p>	<p>HE (GN, igazolás NPI)</p>	<p>évente, amelyik évben releváns</p>	<p>Célprogram</p>	<p>188. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be 189.) Nem fejezte be a betakarítást/kaszálást</p>	<p>S0</p>	<p>S7</p>

190.) a talált fészkek körül 0,5-1 ha-os védőterületet kell kialakítani	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	190. a) Van védőterület, de 0,5 ha-nál kisebb		S1	S2
				190. b) Nincs védőterület		S3	S4
191.) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	191. a) a terület 20% alatti részén		S2	S3
				191. b) a terület 20% feletti részén		S4	S5

XIII. Gyeggazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés		szintje	Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága			a) első alkalom	b) többszöri alkalom
Legeltetés esetén:						
192.) a legeltetett területen minimum 0,2 AE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	192.) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,2 AE/ha legeltetési sűrűséget	S3	S4
193.) a gyepek túllegeltetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	193. a) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén	S2	S3
				193. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S4	S5
194.) legeltetni csak pásztoroló vagy szakaszoló legeltetéssel szabad	HE (GN)	évente	célprogram	194.) Nem pásztoroló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak	S7	S8

195.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szerves trágyázás tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	195.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés történet	195. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					195. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
196.) fogasolás, gyepszellőztetés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	196.) fogasolás, gyepszellőztetés történet	196. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					196. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
197.) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy, hogy ugyanezen célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul betartják	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	197.) Egy alkalomnál többször kaszált	S2		
198.) a területen mindennemű vízelvezetés tilos	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	198.) történet vízelvezetés	198. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					198. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
199.) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a program 5 évére vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható	HE, engedély	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	199.) Nincs engedélye	S3		
200.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás		célprogram	200.) Nincs meg a szükséges igazolás	S7		
					S8		

201.) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	201. a) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S1	S2
				201. b) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S2	S3
				201. c) Végzett tisztító kaszálást, de nem hordta le a lekaszált anyagot október 31-ig	S0	S1
Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):						
202.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szervesztrágyázás és öntözés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	202. a) terület 20% alatti részén	S2	S3
				202. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
203.) fogasolás, gyepszellőztetés tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	203. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
				203. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
204.) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	204.) fogasolás, gyepszellőztetés történt	S0	S1
				204.) Nem került lefordásra a lekaszált anyagot egy hónapon belül	S0	S1
205.) minden kaszáláskor táblánként legalább 10, de legfeljebb 15% kaszálatlan területet kell hagyni, kaszálásanként eltérő területen	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	205. a) A tábla 5%-nál kevesebb kaszálatlan területet hagytak	S2	S3
				205. b) A tábla 10%-nál kevesebb kaszálatlan területet hagytak	S1	S2
				205. c) A tábla 15%-nál több kaszálatlan területet hagytak	S2	S3
206.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	206.) Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3
207.) kaszálásnál vadriasztó lánc használatát kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	207.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2

208.) a területen mindennemű vízvezetés tilos	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	208.) történt vízvezetés	208. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					208. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
209.) az első kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület kijelölt legfeljebb 50%-án július 31. után kezdhető el – kivéve az Őrség-Vendvidék, illetve a Hanság MTÉT-t, ahol a kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület 50%-án június 1. előtt, a másik 50%-án július 15. után – az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján	HE (GN) NPI	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	209.) A kijelölt területen július 31., illetve az Őrség-Vendvidék és a Hanság MTÉT esetében előtt megkezdni a kaszálást	209. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					209. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
210.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás	évente	célprogram	210. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások	S7	S8	
					210. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be	S0	S7

211.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek megtalálása esetén a betakarítást/kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a 190.) pont figyelembevételével folytatható	HE (GN, igazolás NPI)	évente, amelyik évben releváns	Célprogram	211.) Nem fejezte be a betakarítást/kaszálást	S7	S8

XIV. Környezetvédelmi célú földhasználat váltás célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés		szintje	Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága			a) első alkalom	b) többszöri alkalom
A célprogram első évében:						
213.) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás évente egy alkalommal engedélyezett	HE (GN)	1. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	213.) Egy alkalomnál többször történt vegyszeres gyomirtás	S2	
214.) kizárólag kaszálás megengedett egy alkalommal	HE (GN)	1. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	214. a) Legeltetés történt a területen	S2	
				214. b) Több, mint 1 alkalommal kaszált	S2	
				214. c) Nem kaszált	S3	

A célprogram 2. évétől:									
215.) a gyepek ápolása évente legalább kétszeri kaszálással, és/vagy legelítéssel	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	215. a) Csak egy alkalommal kaszált	215. aa) a terület 20% alatti részén	S1	S2		
					215. ab) a terület 20% feletti részén	S2	S3		
					215. ba) a terület 20% alatti részén	S4	S5		
					215. bb) a terület 20% feletti részén	S5	S6		
216.) a kaszálás minden év május 1. után engedélyezett	HE (GN) NPI	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	216.) május 1. előtt történt kaszálás	216. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2		
					216. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3		
217.) legelíteni csak pasztoroló vagy szakaszoló legelítéssel szabad	HE (GN)	évente	célprogram	217.) Nem pasztoroló vagy szakaszos legelítést alkalmaztak		S7	S8		
218.) műtrágya, szerves trágya és növényvédőszer alkalmazása tilos	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	218. a) trágyázás történt	218. aa) a terület 20% alatti részén	S2	S3		
					218. ab) a terület 20% feletti részén	S4	S5		
					218. ba) a terület 20% alatti részén	S2	S3		
					218. bb) a terület 20% feletti részén	S4	S5		
219.) a legelített területen minimum 0,2 AE/ha legelítési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	219.) A legelített állatállomány nem éri el a 0,2 AE/ha legelítési sűrűséget		S3	S4		

220.) a gyepék túllegetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	220.) Túllegetetés történt, ami taposási kárral jár	220. a) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén	S2	S3
					220. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S4	S5
221.) a célprogram 3. év végére legalább 0,2 AE/ha legeltethető állatállományt kell elérni	ENAR	4. évtől	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	221.) Nincs meg az előírt állatsűrűség		S8*	S9**
222.) a gyep felülvétele a célprogram tíz éve alatt egy alkalommal megengedett	HE (GN)	10. év	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	222.) Több alkalommal történt felülvétele	222. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					222. b) a terület 20% feletti részén	S4	

* 4. év

** 5. év

XV. Természetvédelmi célú földhasználat váltás célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Szankció	
	lehetőséges módja	gyakorisága	sztíntje	a) első alkalom	b) többszöri alkalom
A célprogram első évében: 223.) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás évente egy alkalommal engedélyezett	HE (GN)	1. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	223.) Egy alkalomnál többször történt vegyszeres gyomirtás S2	

224) csak kaszálás megengedett egy alkalommal, a legeltetés nem	HE (GN)	1. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	224. a) Legeltetés történt a területen		S2
				224. b) Több, mint 1 alkalommal kaszált		S2
225.) kaszálás csak június 15-e után lehetséges	HE (GN) NPI	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	224. c) Nem kaszált		S3
				225. a) a terület 20% alatti részén		S2
226.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás	évente	célprogram	225. b) a terület 20% feletti részén		S4
				226. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások		S7
A célprogram 2. évétől:				226. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be		S0
227.) A terület jellegétől függően a B. 3.1. vagy B.3.2. célprogramok előírásainak betartása				Lásd B.3.1, illetve B.3.2.		

XVI. Integrált gyümölcs és szőlőtermesztés célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje	a) első alkalom	b) többszöri alkalom
228.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	228. a) a terület 20% alatti részén 228. b) a terület 20% feletti részén	
			228.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	S2	S3
				S3	S4

229.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	229.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	229. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					229. b) a terület 20% feletti részén	S3	
230.) levélanalízis elvégzése évente	HE (a labor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	Évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	230.) Nem készült levélanalízis, nem rendelkezik a szükséges eredményekkel	230. a) a terület 20% alatti részére vonatkozóan	S1	S2
					230. b) a terület 20% feletti részére vonatkozóan	S2	S3
231.) a talaj és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	231. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv		S9	S10
					231. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S8	S9
232.) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki	HE (GN), talajvédelmi hatóság	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	232.) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása történt	232. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					232. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
233.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása	HE (GN és permeterzési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	233.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került		S4	S5
					234.) a Nincs szexferomon csapda	S3	S4
234.) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának, és a várható kártétel megállapítása érdekében, azzal hogy a 2 ha-nál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db	HE darabszám	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	234. b) 2 db/4 ha-nál kevesebb szexferomon csapda van		S1	S2

235.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előreljzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	235.) Nem dokumentált előreljzés alapján történt a beavatkozás	S0	S1
236.) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként 6 db madárötüt kell elhelyezni	HE darabszám	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	236. a) 3 darabnál kevesebb ötü van 236. b) 6 darabnál kevesebb ötü van	S3	S4
237.) A fa-, illetve tőkehiány a 10%-ot ne haladja meg	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	237.) A fa-, illetve tőkehiány 10% feletti	S4	S5

XVII. Ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
238.) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása	HE és az ellenőrző szerv adatszolgáltatása alapján	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	238.) Trágyázás szabályainak megsértése	S3	S4
239.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	239. a) a terület 20% alatti részén 239. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
240.) a célprogram ötödik évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	240. a) a terület 20% alatti részén 240. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3

241.) levélanalízis elvégzése évente	HE (a labor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	241.) Nem készült levélanalízis, nem rendelkezik a szükséges eredményekkel	241. a) a terület 20% alatti részére vonatkozóan	S1	S2
					241. b) a terület 20% feletti részére vonatkozóan	S2	S3
242.) a talaj és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	242.) a Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	242. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10
					242. b) a terület 20% alatti részén	S8	S9
243.) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának, és a várható kártétel megállapítása érdekében, azzal hogy a 2 ha-nál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db	HE darabszám	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	243. a) Nincs szexferomon csapda	S3	S4	
					243. b) 2 db/4 ha-nál kevesebb szexferomon csapda van	S1	S2
244.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	244.) Nem dokumentált előrejelzés alapján történt a beavatkozás	S0	S1	
					245. a) 3 darabnál kevesebb odú van	S3	S4
245.) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként 6 db madárrojtút kell elhelyezni	HE darabszám	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	245. b) 3-6 db odú van	S1	S2	

246.) az ültetvényben hektáronként legalább 1 m ² területen a ragadozó ízeltlábúak számára megfelelő búvóhelyet, szaporodó helyet kell létesíteni, azt évente gondozni és 5 éven át fenntartani	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	246.) nincs meg az 1 m ² /ha feületű búvóhely	246. a) a terület 20% alatti részére vetítve	S1	S2
					246. b) a terület 20% feletti részére vetítve	S2	S3
247.) A fa-, illetve tőkehiány 15%-ot ne haladja meg	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	247.) A fa-, illetve tőkehiány 15% feletti	S4	S5	

XVIII. Hagyományos gyümölcsstermesztés célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakororisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
248.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	248. a) a terület 20% alatti részén 248. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
249.) a célprogram ötödik évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	249. a) a terület 20% alatti részén 249. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
250.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	250. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv 250. ba) a terület 20% alatti részén 250. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				250. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10
				250. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	S8	S9
					S9	S10

251.) a fák tápanyagpótlás során csupán szerves trágya és komposzt használható	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	251.) Nem csak szerves trágya és komposzt felhasználása történt	251. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					251. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
252.) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki	HE (GN), talajvédelmi hatóság	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	252.) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása történt	252. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					252. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
253.) amennyiben az ültetvény talaját gyeppel borítja, úgy kizárólag június 15. után, évente legalább egyszer gyepekaszálással, illetve legeltetéssel is hasznosítható, azzal, hogy a levágott növedéket el kell távolítani	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	253. a) A kaszálás vagy legeltetés június 15. előtt történt	S1	S2	
					253. b) A növedéket nem távolította el	S0	S1
254.) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként 3 db/ha sűrűségben madárodút kell elhelyezni	HE (darabszám)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	254. a) kevesebb, mint 3 db/ha sűrűségben vannak madárodúk 254. b) Nincs madárodú	S1	S2	
					S3	S4	
255.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása	HE (GN és permeterzési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	255.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került	S4	S5	
					S1	S2	
256.) a gyümölcsfák esetében a koronaalakító metszést követően csak ritkító metszés végezhető – az őszibarack kivételével –, amelynek célja a fajtára jellemző terméshozam koronaforma megtartása	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	256.) A koronametszés és a ritkító metszés kivételével is történt metszés	S1	S2	
					S4	S5	
257.) gondoskodni kell a kiöregedett, kipusztult fák pótlásáról	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	257.) Nem pótolták a kiöregedett, kipusztult fákat	S4	S5	

258.) a célprogramba bevont területen a gyümölcsfák sűrűsége 30-80 db/ha, amelybe a területen elhelyezkedő szőlőkéket nem kell beszámítani	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	258.) a gyümölcsfák sűrűsége nem 30-80 db/ha között van	S4	S5
--	----	--------	---	---	----	----

XIX. Nádgazdálkodási célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
259.) a területen nádgazdálkodást kell végezni	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	259.) Nem történik nádgazdálkodás	S4	S5
260.) a nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (szállítás, kihúzás stb.) kizárólag december 1. és február 15. között engedélyezett, a nád rizómájának megsértése nélkül	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	260. a) a rizóma sérülés nélkül 260. b) a rizóma megsértésével	S1	S2
261.) az aratás során legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	261. a) a terület 20% alatti részén 261. b) a terület 20% feletti részén	S1	S2
262.) a nádas legalább 60%-át, legfeljebb 80%-át kell évente learatni, valamint 20%-ot 2 évente változó helyen kell aratatlanul hagyni	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	262. a) A nádas 60%-ánál kevesebbet arattak 262. b) A nádas 80%-ánál többet arattak	S5	S6

XX. A természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
263.) a területen a lecsapolás és a vízvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízvezetés kivételével	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	263. a) a terület 20% alatti részén 263. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
264.) trágyázás, növényvédő szerek használata nem lehetséges	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	264.) Használtak növényvédő szert, illetve történt trágyázás	S5	S6
265.) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 AE/ha legeltetési sűrűség mellett, úgy hogy a gyeptúllegettetése tilos	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	265. a) Nem történt se legeltetés, se kaszálás	S3	S4
				265. ab) a terület 20% feletti részén	S5	S6
				265. b) A legeltetési állatállomány nem éri el a 0,1 AE/ha legeltetési sűrűséget	S3	S4
265. c) Túllegettetés történt, ami taposási kárral jár				265. ca) a terület 20% alatti részén	S2	S3
				265. cb) a terület 20% feletti részén	S4	S5
266.) a célprogram 3. év végére legalább 0,2 AE/ha legeltethető állatállományt kell elérni	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	4. évtől	célprogram	266.) Nem rendelkezik az előírt állategységgel	S8*	S9**
267.) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	267. a) Nem száraz talajviszonyok mellett kaszált	S2	S3
				267. b) Nem madárbarát módon kaszált	S1	S2

268.) kaszáláskor legalább 10 cm-es tarlót kell hagyni	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	268.) Nincs 10 cm-es tarló	S2	S3
269.) vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	269.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2
270.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás	évente	célprogram	270. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások 270. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be	S7	S8
271.) zombékások kaszálása tilos	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	271.) zombékos kaszálás történt 271. a.) a zombékos terület 20% alatti részén 271. b.) a zombékos terület 20% feletti részén	S2	S3
					S4	S5

* 4. év

** 5. év

XXI. Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés		Szankció								
	lehetséges módja	szintje									
272.) a területen biztosítani kell a megjelenő víz minél hosszabb ideig történő megmaradását	HE	évente	<table border="1"> <tr> <td>Meg nem felelés típusa</td> <td>Szankció</td> </tr> <tr> <td>272.) Nem biztosítja a víz megmaradását</td> <td> <table border="1"> <tr> <td>a) első alkalom</td> <td>S2</td> </tr> <tr> <td>b) többszöri alkalom</td> <td>S3</td> </tr> </table> </td> </tr> </table>	Meg nem felelés típusa	Szankció	272.) Nem biztosítja a víz megmaradását	<table border="1"> <tr> <td>a) első alkalom</td> <td>S2</td> </tr> <tr> <td>b) többszöri alkalom</td> <td>S3</td> </tr> </table>	a) első alkalom	S2	b) többszöri alkalom	S3
Meg nem felelés típusa	Szankció										
272.) Nem biztosítja a víz megmaradását	<table border="1"> <tr> <td>a) első alkalom</td> <td>S2</td> </tr> <tr> <td>b) többszöri alkalom</td> <td>S3</td> </tr> </table>	a) első alkalom	S2	b) többszöri alkalom	S3						
a) első alkalom	S2										
b) többszöri alkalom	S3										

273.) a területen a lecsapolás és a vízvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízvezetés kivételével	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	273.) Történt lecsapolás	273. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					273. b) a terület 20% feletti részén	S3	S5
274.) trágyázás, növényvédő szerek használata nem lehetséges	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	274.) Használtak növényvédő szert, illetve történt trágyázás	274.) Használtak növényvédő szert, illetve történt trágyázás		
275.) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 AE/ha legeltetési sűrűség mellett, úgy hogy a gyeptúllegettetése tilos	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	275. a) Nem történt se legeltetés, se kaszálás	275. aa) a terület 20% alatti részén	S3	S5
					275. ab) a terület 20% feletti részén	S5	S6
					275. b) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,1 AE/ha legeltetési sűrűséget	S2	S5
276.) a célprogram 3. év végére legalább 0,2 AE/ha legeltethető állatállományt kell elérni	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	4. évtől	célprogram	276.) Nem rendelkezik az előírt állategységgel	275. ca) a terület 20% alatti részén	S1	S3
					275. cb) a terület 20% feletti részén	S2	S5
277.) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	277. a) Nem száraz talajviszonyok mellett kaszált	277. a) Nem száraz talajviszonyok mellett kaszált		
					277. b) Nem madárbarát módon kaszált		
278.) kaszáláskor legalább 10 cm-es tartót kell hagyni	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	278.) Nincs 10 cm-es tartó	278.) Nincs 10 cm-es tartó		

279.) vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	279.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2
280.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás	évente	célprogram	280. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások 280. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be	S7	S8
281.) zombékások kaszálása tilos	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	281.) zombékások kaszálás történt	S2	S3
				281. a) a zombékások terület 20% alatti részén 281. b) a zombékások terület 20% feletti részén	S4	S5

* 4. év

** 5. év